

Bedri Ruhselman
Bir Yaşam Öyküsü

Bedri Ruhselman
Bir Yaşam Öyküsü 1898-1960

Derleyen ve yayına hazırlayan:
Cem Çobanlı

Şubat 2025

cem obanlı

Bedri Ruhselman

Bir Yaşam öYKüsü
1898-1960

Şubat 2025

İçindekiler

Sunuş	7
Zamandizim	20
1. Bölüm - Bedri Ruhselman'ın Yaşam Öyküsü ve Çalışmaları	25
2. Bölüm - Düzenlediği Kitap Konusunda Üç Görevli'nin Anlattıkları	
Metin Sakik ile Söyleşi	67
Hüsrev Bilgioğlu ile Söyleşi	100
Attila Güyer ile Söyleşi	113
EK-1 Çalışma Arkadaşları ve Yakınlarının Anlattıkları	137
EK-2 Erol Haras'ın Anlattıkları	145
EK-3 Alparslan Salt'ın 18 Şubat 2020'de, Bedri Ruhselman'ın	
60. Ölüm Yıldönümü'nde MTİAD'da yaptığı sunum	149
EK-4 Cem Çobanlı'nın 18 Şubat 2020'de, Bedri Ruhselman'ın	
60. Ölüm Yıldönümü'nde MTİAD'da yaptığı sunum	157
EK-5 Bedri Ruhselman'ın Yayımlanmış Kitapları	165

Sunuş

Bedri Ruhselman'ı öteden beri, Türkiye'de ilk metapsişik incelemeleri başlatan bir araştırmacı ve yazar, neo-spiritüalizmin kurucusu ve nihayet *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabının düzenleyicisi olarak tanıyoruz. Ancak, yaşamını olabildiğince ayrıntılı olarak incelemeye gayret ettiğimizde, hayatındaki olaylar, aralarındaki ilişkileri ve neden-sonuçları incelediğimizde, kendisinin çocukluğundan itibaren, tüm dünya insanlığını ilgilendiren Yüksek Vazifesi'ne nasıl adım adım hazırlandığını görece daha iyi anlamak mümkün olur.

Ruhselman'ın, spiritüalizmle profesyonelce ilgilenmesinin öncesinde, çocukluğunda ve gençliğinde önemli bir yer kaplayan müzik yaşamı vardır. Yani kendisinin bu müzik yaşamını bir boş zaman uğraşı yani öylesine bir hobi olarak değerlendirmemek gerekir. Çoğumuz biliriz ki, Bedri Ruhselman bir keman virtüözüdür. İtalyanca'dan dilimize giren 'virtüöz' (*virtuoso*) sözcüğü Latince kökeninde (*virtus / virtue*) "erdem, mükemmellik, üstün beceri" gibi anlamlara gelir. Genellikle müzikte kullanılan bu terim, icra ettiği sanatta olağanüstü yeteneklere sahip kimseler için kullanılır, bir unvan değil, bir tür iltifat, saygınlık ya da mertebe sözcüğüdür. Evet, müzisyen, öğretmen, hekim, araştırmacı ve yazar Bedri Ruhselman, elini attığı tüm alanlarda, tüm uğraşlarında mükemmellik mertebesine ulaşmış bir insandır.

Henüz 10 yaşında iken keman dersleri almaya başlayan Ruhselman'ın çocukluğunu, Osmanlı İmparatorluğu'nun son yılları olan 1900'lerin başında gözümüzün önüne getirmeye çalışalım. Kemana başladığı yıl 1908'dir, yani Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna önemli etkiler yapan İkinci Meşrutiyet'in ilan edildiği yıl. Birkaç yıl sonra Balkan Savaşları (1912–13), ardından da Birinci Paylaşım Savaşı (1914–18) başlayacaktır, imparatorluk çöküş sürecindedir.

1800'lerin ikinci yarısında savaş nedeniyle Kafkasya'dan Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan Zabaç Ailesi, çoğu Çerkes ailesi gibi sarayın yakınındaki Beşiktaş semtine, hatta Dolmabahçe Sarayı'nın neredeyse yanındaki, bugün Kabataş Setüstü adıyla bilinen bir semte yerleşir. Ne yazık ki şimdilik hakkında çok fazla bilgi sahibi olamadığımız, Bedri Ruhselman'ın babası Cemalettin Bey iyi eğitim almış bir askerî cerrahtır, annesi Safiye Hanım hakkında da fazla bir bilgiye sahip değiliz. Ancak şunu rahatlıkla diyebilirim ki, bu Kafkasya kökenli anne-baba sıradan insanlar değildir. Bedri Ruhselman'ın yaşıtı olup eğitimden yoksun binlerce çocuğun bulunduğu İmparatorluğun o çalkantılı çöküş döneminde, henüz 10 yaşındaki çocuklarına keman dersi aldırması, ya da İstanbul'un ilk özel okullarından biri olan ve dönemin en iyi eğitim kurumu olarak kabul edilen Şems-ül Mekâtip ilkokulunda eğitime başlamasını uygun görmüşlerdir.* Diğer deyişle, çocuklarının en iyi eğitimi almasını isteyen bilinçli bir ebeveynidir bu iki değerli insan. Ya da daha değişik ve uygun bir yaklaşımla, Bedri Ruhselman adıyla tanıdığımız bu yüksek varlığın –İlâhî Nizam ve Kâinat kitabında da geçen terimlerle– ferdî ve

* Bir kaynakta, 19. yüzyılın son yıllarında başkent İstanbul'da nüfusun 5'te 1'inin okuma-yazma bilmediğinden, 10 yaş altı çocukların ise ancak 4'te 1'inin okula gidebildiğinden söz ediliyor ('*Osmanlı Nüfusu 1830-1914*', Prof. Kemal H. Karpat, Timaş Yayınları, 2016). Öte yandan, UNESCO'nun yayımladığı '*Okuryazar Toplum Yaratmak*' başlıklı bir kitapta da Birinci Dünya Savaşı öncesinde Türkiye'deki okur-yazar oranının yüzde 20-30 arasında olduğu kaydediliyor.

maşerî planlarında önemli bir yer alan ve görevlerini başarıyla yerine getiren bir anne-babadır bu iki insan.

Yeri gelmişken bu konuya da değineyim: Bu kitapta, Bedri Ruhselman'ın yaşamında –saptayabildiğim kadarıyla– bir şekilde yer almış tanınmış bilim ve kültür-sanat insanlarına rastlayacaksınız. Başta Feridun Tepeköy olmak üzere bugün Bedri Ruhselman'ın yaşamını aktaran çeşitli kaynaklarda ne yazık ki sadece metapsişik alanda adı geçen kişiler ele alınmakta, onlarla yapılan görüşmeler anılar vb. ele alınmaktadır. Oysa Ruhselman'ın Türkiye'nin kültür-sanat, edebiyat dünyasından çeşitli kişilerle yakın temasları, dostlukları olmuştur. Elbette bu ilişkilere sıradan kesişmeler, tesadüfler olarak bakamayız.

Ruhselman, müzisyen ve spiritüel kişiliğinin ötesinde son derece ‘entelektüel’ bir insandır. Bu sözcüğü iki anlamıyla birlikte kullanıyorum. İlki ‘düşünsel, aklî, bilime ve bilgiye dayalı, idrakli, müdrik’ anlamında, ikincisi bilinen yaygın anlamıyla ‘dünyasal yaşamı yakından izleyen, farkında olan, neredeyse her konuda söyleyecek bir çift sözü olan’, kısaca “aydın, münevver kişi’ anlamında... Ruhselman'ın, görünürde müzik üzerine inşa edilmiş ‘entelektüel’ kişiliği, doğal olarak yeni kurulmuş ve gelişmekte olan genç Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili ortamlarında anlam kazanmış ve buna uygun olarak da kültür-sanat kesimlerinden insanlarla yakın ilişkiler dostluklar kurmuştur. Bu arada iyi derecede Fransızca, İngilizce ve Almanca bilen Bedri Ruhselman, sadece bir müzisyen, öğretmen, tıp insanı ya da bir metapsişik araştırmacı olmakla kalmamış, gökbilim, fizik, kimya ve matematik gibi bilimin farklı ama birbiriyle bağlantılı alanlarındaki gelişmeleri de olanakları ölçüsünde izlemiştir.

Kısacası şöyle demek istiyorum: Bedri Ruhselman dünyasal adıyla tanıdığımız ve İlâhî Nizam ve Kâinat kitabını düzenleyen, dünya insanına sunan yüksek varlık, dünyasal anlamda bu yüksek düzeye bir

anda gelmemiştir. Uzun yıllar süren bir hazırlık sürecinden/süreçlerinden geçmiştir. Buna klasik anlamda, okült-ezoterik terminolojiyle ‘inisiyasyon’ diyemeyiz. Kendisi ne eski Yunan ve Mısır inisiyasyonlarından geçmiş, ne de Yunus Emre gibi bilmem kaç yıl Taptuk Emre’nin dergâhına girebilmek için deneyimler yaşamış, ne de daha popülist örnekle, 1970’li yılların ünlü TV dizisi ‘Kung Fu’daki gibi aylarca şiddetli yağmur altında mabed’in kapısında beklemiştir. Bu bakımdan demin de söz ettiğim gibi *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabının düzenlenmesi vazifesi ancak uzun, zorlu ve özverili entelektüel süreçlerden geçmeyi gerektirmiştir ki buna en uygun alan da klasik müziktir bana göre. Zaten *Îlâhî Nizam ve Kâinat* gibi böylesine muazzam bir ‘kozmetik senfoni’ başka türlü bestelenemezdi, seslendirilemezdi. Bu yüzden ısrarla Ruhselman’ın müzikle olan üst düzey ilişkisini incelemeye, araştırmaya çalışıyorum.

Asıl konumuz olan Bedri Ruhselman’ın yaşam öyküsünden fazla uzaklaşmadan yukarıda değindiğim kimi insanların yaşamlarını, Ruhselman’la ilişkilerini ayrıntılandırmaya ve ‘ferdî plan’ ve ‘maşerî plan’ açılarından göz atmaya, bir bakış açısı sağlamaya çalışıyorum. Bu konu, *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabında şöyle geçiyor:

(...) Çok kaba bir örnek olarak, yüz bireylik bir mâşerî plânı ele alalım! Bu bireylerden “a” için, doksan dokuz bireyin durumu sözkonusudur. Fakat aynı yüz kişiden “b” için, diğer doksan dokuz kişinin, “a”nın da dahil olduğu diğer doksan dokuz kişinin durumu sözkonusudur. Aynı şekilde, “c” için, “a” ve “b”nin de dahil olduğu doksan dokuz kişinin durumu ayarlanır. Yâni, bir kişi için doksan dokuz kişi seferber edilmiş değildir. Vazifeliler, son derece ince tertiplerle, bu yüz kişiyi birbirleri için vazifelendirirler. Fakat bu yüz kişinin tekâmül ölçüleri, kuşkusuz birbirinin aynı değildir. Herkesin ihtiyacı ve tekâmül icabı, yine aynı ince mekanizmayla değişir. “A”nın doksan dokuz kişiye karşı durumu ile “b”nin durumu aynı değildir. (s. 174-175)

Bu açıdan bakmaya çalıştığımızda, Bedri Ruhselman'ın yaşamının kesiştiği önemli insanların, kendisinin asıl Vazifesine doğru ilerlerken yaşamında, belirli ölçülerde işlevler gördüğünü aklımıza getirmek mümkün. Örneğin, kitaplarında, makalelerinde ve konuşmalarında Türkçe'yi ve Fransızca'yı çok iyi kullanan Ruhselman'ın, Kabataş Lisesi'ndeki edebiyat öğretmeni Ömer Seyfettin'in ya da tıbbiye yıllarındaki hocası dilbilimci Saim Ali Bey'in, onun bu lisan ustalığında bir işlevleri yok mudur!.. (Bu arada, değerli çalışma arkadaşım Alparslan Salt'ın dilbilimsel inceleme ve çalışmalarına göre, yazılışı aynı olup farklı anlamlara gelen kimi Osmanlıca ve Fransızca sözcükler *İlâhî Nizam ve Kâinat* kitabında büyük bir dilbilimsel maharetle kullanılmıştır.)

Tersinden bakarsak, Ruhselman'ın da, sonraları ülkemiz tarihinde önemli konumlara gelecek bu tarihi kişiliklerin gelecek durumlarına, yani ferdî planlarının gerçekleştirilmesine tesirler bağlamında çok önemli katkılar sağlamış olabileceğini gözardı etmemek gerekir. Gözümüzde canlandırmaya çalışalım: Ömer Seyfettin, Bedri Ruhselman'ın öğretmeni. O dönemki eğitim-öğretim yaşamları boyunca öğretmen-öğrenci ilişkisinde ikisinin nasıl bağlantıları olmuştur, ders aralarında neler üzerine sohbet etmişlerdir, hangi memleket ya da edebiyat-Türkçe meselelerini tartışmışlar, üzerine kafa yormuşlardır? Ya da tıbbiyedeki hocası dilbilimci Saim Ali Bey ile hangi sözcükler üzerine, anlam, etimoloji tartışmaları yapmışlardır, bunları bilemiyoruz ve yine ne yazık ki bu konularda elimizde hiçbir veri yok! İşte yapmaya çalıştığım, elimizdeki bilgilerden yola çıkarak birtakım bağlantılar yakalamak ve bu soruların tahmini yanıtlarına ulaşmak ve Bedri Ruhselman'ın bilinmeyen yaşamına ilişkin yeni bilgilere ulaşmak ve bakış açıları ortaya çıkarmak.

Zaten bu tür biyografik çalışmalarda nesnel bir yöntem olarak, sözkonusu kişinin yaşamını, ilişkide bulunduğu insanlar, tarihi

olaylar, arka planlar vb. açılardan hep çaprazlama, karşılaştırmalı şekilde incelemek gerekir; yeme-içme alışkanlıklarından giyim-kuşama, kültür-sanat etkinliklerine kadar gözümüzün önüne gelebilmesi için... Yoksa, bir yaşam öyküsü yazımı, “doğdu, başladı-bitirdi, geldi-gitti, yaptı-etti, öldü...”den öteye geçemez (bugün sanal ortamda karşımıza çıkan, Bedri Ruhselman’ın yaşam öyküsüne ilişkin, yanlış, çelişkili ve bir yığın gereksiz duygusal ve öznel yorum bilgilerini de barındıran birbirinin kopyası onlarca sayfada olduğu gibi). Ancak böylelikle, yaşam öyküsü anlatılan kişinin hayatına nesnel bir biçimde bakabilmek, bilgi sahibi olabilmek ve elde edilenleri ortaya koyabilmek mümkün olur.

Bu arada, Bedri Ruhselman’ın aile lakabı “Zabaç” sözcüğünün izinden gitmemde internet ortamının çok yararlı olduğunu da belirtiyim. Ancak, az önce de dediğim gibi, işe yarar bilgileri ayıklamanın çok zor olduğu bu sanal ortam, Bedri Ruhselman’ın yaşamına ilişkin mütemadiyen kendini tekrar eden kopyala-yapıştır sayfalarla dolu ve ne yazık ki bize yeni bir bilgi ve derinlik sağlamıyor.

Yöntemle ilgili olarak, “şunu almamışsın, bunu almamışsın” diyebilecek okurlara notum: Bu bir akademik çalışma değil! Burada amacımız, bu ülke ve dünya tarihinde önemli bir konumda bulunduğu inandığım bir insanın yaşamından herkesi ilgilendirebilecek kesitleri kısa ve öz olarak, fazla kalın olmayan bir kitap aracılığıyla okura aktarmaktan ibarettir. Dolayısıyla bu tür çalışmalara, öznel ya da nesnel seçim ve gerekçelerle bazı bilgiler veya olaylar dahil edilmeyebilir.

Ruhselman’ın çalışma arkadaşı Feridun Tepeköy, yayımlanmamış kitabında, Bedri Ruhselman’la tanışmış, birlikte çalışmış çok sayıda kişiyle görüşme yapıyor. Örneğin bir kişi Ruhselman’ın son derece dindar olduğunu belirtirken, bir başka kişi “dindar olmadığını ve yobazlığa şiddetle karşı çıktığını” belirtiyor (Erdoğan Ertürkmen, Tepeköy s. 282). Bir kişi Ruhselman’ın son derece sinirli oldu-

ğunu, hatta Ankara gemisi çalışanlarının hastalanmasına bile sinirlendiğini belirtiyor (İzzet Aral, Tepeköy, s. 251); “çok sinirliydi, çok asabiydi... Öğretmenliği sırasında en ufak bir hadiseden dolayı yüzü kıpkırmızı olurdu, çok asabileşirdi...” (Hidayet Ruhselman, Tepeköy, s. 264). Daha başka bir görüşmeci ise aslında son derece dingin, sakin ve bir kez bile bir şeye sinirlendiğini hatırlamadığını öne sürüyor (“Bedri Bey’in hiç kızdığını görmedim” – Recai Ökten, Tepeköy, s. 258)... Bu anlatımlardan hareketle, biyografi yazımları için yapılan sözlü görüşmelerin son derece göreceli olduğunu, içinde bulunulan koşullarla ve zamanla bağlantılı olarak kişiden kişiye değiştiğini ve nesnel değil öznel olduğunu, dolayısıyla yaşam öyküsü ele alınan kişinin hakiki kişiliğinin aktarılmasının zorluğunu belirtmekte yarar var.

Bu arada, Bedri Ruhselman’ın *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabını emanet ettiği üç kişiden biri olan Metin Sakik’in, Ruhselman’ın yaşamının aktarılmasına karşı çıktığını öğreniyoruz Tepeköy’den:

(...) Bu mevzudaki selahiyetlerinin sınırlarını bilmiyorum. Ayrıca konuşup konuşmayacakları da meçhuldür. Zira kendileriyle, Bedri Bey hakkında, düşünce ve kanaatlerini tespit etmek üzere yaptığım konuşmalar esnasında Bedri Bey’in vazifelendirdiği üç kişiden biri olan Metin Sakik, Bedri Bey’i insanlara tanıtmaya pek taraftar gözükmemektedir. Onun düşüncesine göre Bedri Bey’in dünya şahsiyeti hiçbir değer ifade etmemektedir. Ayrıca onun insanlara tanıtılmasında da hiçbir zaruret yoktur. Hatta kendisiyle konuştuğum o sıralarda, beni bir dereceye kadar ikna etmiş ve şimdi elinizde bulunan biyografinin yayımlanmasından vazgeçirmişti. Fakat bilahare insanların tecessüs ihtiyaçlarına cevap vermek açısından böyle bir düşünceden vazgeçmek gereği ortaya çıktı ve yayımlanması gerçekleşmiş oldu.” (Tepeköy, s. 11)

Sayın Sakik’e kısmen katılmıyorum kısmen katılıyorum. Şöyle: Bir yaşam öyküsü aktarılırken, sözkonusu kişinin yaşamı doğal olarak tüm yönleriyle ele alınır; sözgelimi, eserleri, fikirleri, dünyaya ve

insanlığa katkıları, ardından neler bıraktığı, meslekdaşları ve elbette medenî durumu... Medenî durum bir yerde önemlidir, çünkü bu tanınmış şahsiyetin eşi ve varsa çocukları, torunları geniş ailesi kimdir, neler yapmışlardır, vb. gibi ayrıntıların, meraklı okurdan esirgenmesi gerekir. Ancak bizim örneğimizde durum farklıdır. Bir kez şunu gayet iyi bilmekteyiz ki, hiç evlenmemiş olan Ruhselman yakınlarına “Ben Vazife ile evliyim” demiştir ve bu kadar net bir anlatımın ötesini berisini artık merak etmememiz gerektiğini de anlayabiliyoruz. Bununla birlikte, önümüzdeki yıllarda giderek büyük önem kazanacak olan *Îlâhî Nizam ve Kâinat* gibi eşsiz bir kitabı derleme/hazırlama sorumluluğunu üstlenen ve insanlığa sunan, Bedri Ruhselman dünya adıyla bildiğimiz kişinin yaşamının dikkat çekici evrelerini ortaya koymak ve “bu önemli kitabı hazırlayan kimdir” sorusunun yanıtını okura verebilmek de önemli ve gereklidir.

Tepeköy’ün görüştüğü kişilerin neredeyse tamamı kendi tanıklıklarının elverdiği ölçüde Bedri Ruhselman’ın özel hayatına ait bir şeyler anlatmaktadırlar. Bu noktada sayın Sakik’e katılarak, ben bu mütevazı çalışmada bu tür özel yaşam bilgilerine yer vermedim, hem Ruhselman’ın ve Sakik’in bu konudaki hassasiyetlerine saygımdan, hem de asıl konumuzla doğrudan bir ilgisi bulunmadığından... Bu arada, Bedri Ruhselman’ın kadın-erkek ilişkilerine ve evliliğe karşı olmadığını ve aileyi neslin devamı için gerekli bulduğunu ve önemsedğini de burada belirtmek gerekir. Nitekim *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabında da aile konusuna şöyle değiniliyor:

Aile, tekâmül için zengin malzemeler sunan, varlıkların tatbikatlarına güçlü bir zemin oluşturan mazbut bir toplum cüzü olup, insanların Vazife Plânı’na hazırlanmasında önemli roller ifa eden ve vahdet kavramına hazırlık yolunun dünyadaki en basit ve otomatik egzersizlerine imkân veren, kıymetli ve mükemmel bir vasıta. (s. 175-77)

★ ★ ★

Ben ilkgençliğimden bu yana bilinçli bir şekilde klasik batı müziği dinlerim. Klasik batı müziğinin asıl önemini ise İlahî Nizam ve Kâinat kitabı yayımlandıktan sonra anlayabildim. Kitap'ta bir orkestra benzetmesi yapılıyor:

(...) O öyle muazzam bir orkestradır ki, ayrı ayrı ele alındıkları zaman, çeşitli ahenksiz ve hattâ kulak yırtıcı karakterler göstererek oradan çıkan bâzı sesler, o orkestranın bütünü içinde dinlendiği zaman, gayet güzel, ahenkli ve hattâ orkestranın mükemmelliği için lüzumlu durumlar ve kıymetler hâlini alırlar. Kompozisyon ve orkestrasyon bilgilerinden anlamayan bir insan, kalkıp da, kendisine bozuk gelen bir âletin sesini kendi keyfine göre düzeltelim derse, o orkestranın ahengini bozabilir. Hâlbuki dünyanın 'bütün' hâli, böyle alelâde bir orkestranın fakir ahengiyle kıyas edilemeyen, sonsuz kapsama sahip bir armoni içindedir. Bu bakımdan dünya, bütün oluşumlarıyla, kurulmuş muazzam bir kompozisyondur. Bu kompozisyonu meydana getirenler de, Ünite'den süzülüp gelen aslı icaplara itibak etmiş büyük vazifeli sanatkârlardır. Yâni büyük organizatörlerdir." (s. 275-276)

Bedri Ruhselman, küçük yaşlarda alaturka keman eğitimi almaya başlıyor, lise yıllarında ise klasik batı müziğine yöneliyor. Yani bölgesel olan alaturkadan evrensel olan klasik batı müziğine geçiyor. Bu kitapta ilk kez yer verilen İzmir Marşı olayına da değinmek istiyorum. Değerli dostum Alparслан Salt, birlikte hazırladığımız *Meta Ansiklopedi*'nin (2010) 'Bedri Ruhselman' maddesinde, Ruhselman'ın 1923'te Almanya'da, tanınmış orkestra şefi Kurt Striegler ile birçok kez birlikte çalıştığını yazmıştı. Sonraları, Alparслан, Striegler'le birlikte anılan İzmir Marşı ile Bedri Ruhselman arasında bir ilişki olabileceğini öne sürdü (kaynaklarda İzmir Marşı'nın ilk kez 1923'te Kurt Striegler tarafından Almanya'da seslendirildiği öne sürülüyor). Bu kitapta ilgili yerde okuyacağınız üzere (s. 38), elimizde hiçbir belge ve bilgi olmamasına karşın Ruhselman-İzmir Marşı ilişkisi son derece akla yatkın geliyor.

Bu arada Bedri Ruhselman'ın Türkiye müzik tarihinde ne kadar önemli bir yer aldığına ilişkin, yine bu kitap vesilesiyle yeni bir iki bilgiyi de aktarıyorum gelecek sayfalarda. Ruhselman, 1923'te İstiklal Marşı'nın bestelenmesi için düzenlenen yarışmaya katılan 24 müzisyenden biridir. 1927 yılında ise Atatürk'ün isteği üzerine kurulan Muşiki Muallim Mektebi'nin kurucu ilk öğretim üyesi kadrosuna seçilen 6 müzisyenden biridir. Ne var ki, Türkiye'de müzik tarihi üzerine yazılmış eserlerde adı geçmemektedir. Bu önemli eksikliğin, bundan sonra yapılacak müzik tarihi çalışmalarında giderilmesi dileğiyle...

Bedri Ruhselman'ın müzik yaşantısının üzerinde bu kadar fazla durmamın ve önem vermemin nedenini ise şöyle açıklayabilirim: Ruhselman'ın, 1934'te kemani bırakıncaya kadar titizlikle müzikle uğraşması, aslında İlâhi Nizam ve Kâinat kitabının düzenlenmesine bir ön hazırlıktır bana göre. Zira, kişisel iddiamdır ki, bu dünya üzerinde tüm uğraş alanları içerisinde klasik müziği uğraş edinen sanatçılar, işlerini en mükemmel biçimde gerçekleştiren insanlardır. Klasik batı müziği tarihinde bugüne kadar bir konser sırasında, orkestra içinde bir notayı yanlış basan tek bir müzisyen görülmemiştir. Zaten o tek hatayı bile yapmamak için o insanlar yıllar içerisinde mükemmel duruma gelmişlerdir. Bu bağlamda, müzikte keman virtüözlüğüne (yani "mükemmelliğe") yükselen Bedri Ruhselman tarafından düzenlenen İlâhi Nizam ve Kâinat kitabını da, az önce aktardığım orkestra örneğinin de verdiği esinle, neredeyse sonsuz sayıda notanın biraraya getirilmesiyle bestelenmiş, düzenlenmiş mükemmel ve kusursuz bir evrensel senfonik esere benzetebiliriz.

Klasik müzik, Bedri Ruhselman'ın yaşamının en önemli realitelerinden biridir. Kendi ifadesiyle, bir realite hazmedilip tamamlandıktan sonra ancak bir üst realiteye geçmek mümkündür. Onun yaşamında da böyle olmuş, müzik realitesi, kendisini Vazife Plânı'na biraz daha yaklaştırmada işlev görmüş ve 1930'ların ikinci yarısından itibaren

müziği bırakıp artık tamamen bir üst realitesi olan son Vazifesi'nin yolunu açan, temelini oluşturan çalışma ve araştırmalara yönelmiştir.

Gelelim bu kitabın düzenine. Ben, bu kitabı hazırlarken karşılaştırmalı şekilde; Bedri Ruhselman'ın çalışma arkadaşı Feridun Tepeköy'ün (1920-1989) hazırladığı ancak yayımlanmamış elyazısı çalışmasından (Büyük Vazifeli Dr. Bedri Ruhselman: *Hayatı ve Fikirleri**, 1969*); Meta Ansiklopedi (2010) 'Bedri Ruhselman' maddesinden; kimi *Ruh ve Madde* dergilerinden, kısmen Bilim Araştırma Merkezi Yayınevi döneminde hazırladığımız *Neo Spiritizm Dr. Bedri Ruhselman – Modern Spiritizm Allan Kardec (1978), Bedri Ruhselman: Bilgi Çağı Önderi (1981)* kitaplarından ve uzun yıllardır arşivimde yer alan çeşitli belge-bilgilerden yararlandım.

İki bölümden ve Ek'lerden oluşan bu kitabın başında, kendi bir iki eklememle birlikte Tepeköy'ün hazırladığı, bir bakışta fikir veren bir zamandizim (kronoloji) tablosu da yer alıyor. İlk bölüm, Ruhselman'ın yaşamının önemli kesitlerini aktarıyor. İkinci bölüm ise Feridun Tepeköy'ün, *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabının emanet edildiği üç görevli Hüsrev Bilgioğlu, Metin Sakik ve Attila Güyer ile 1971 yılında yaptığı ve Ruhselman'ın yaşamına ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı söyleşileri kapsıyor. Sondaki 5 ek bölümde ise çalışma arkadaşlarının ve yakınlarının hakkındaki görüşleri, Erol Haras'ın anlattıkları, Bedri Ruhselman'ın 60. ölüm yıldönümü dolayısıyla Alparslan'ın ve benim 2020 yılında Dernek'te (Metapisişik Tetkikler ve İlmî Araştırmalar Derneği – MTİAD) yaptığımız sunumlar ve Ruhselman'ın yayımlanmış kitapları yer alıyor.

Bir de gelecek sayfalarda bazı bina ve sokak ya da gemi fotolarıyla karşılaşacaksınız. Bunların tümü Bedri Ruhselman'ın yaşamının

* 690 sayfalık bu çalışmadan ilk kez 1985 yılında haberdar oldum. O yıl, Feridun Tepeköy'ün yeğeni, bu çalışmanın bir özetini çıkarmış ve bana ulaştırmıştı. Orijinali ise halen MTİAD'da bulunmaktadır.

değişik yıllarında bir nedenle içinde bulunduğu yapılar, yürüdüğü sokaklar, görev yaptığı yerler... Bunları seçerken olabildiğince ilgili yıla yakın olmasına özen gösterdim. Bu fotolar, Bedri Ruhselman'ı o binada öğrenim görürken ya da öğrencilerine ders verirken veya o sokakta yürürken ya da bir deniz yolculuğu sırasında kolaylıkla tahayyül edebilmemi sağladı. Dilerim sizin için de böyle olur.

1980'li, 90'lı ve 2000'li yıllar boyunca çalıştığım dergi ve gazetelerde doğum ve ölüm yıldönümlerinde dünyaca tanınmış önemli insanların yaşam öykülerini yazdım. Bu konuda edindiğim deneyim sonucunda bugün diyebilirim ki biyografi yazarlığı, heyecan verici bir tür yazı dedektifliği gibidir; bir amacın peşinde oradan oraya iz sürersiniz, bir anahtarla açtığınız bir kapının arkasında aslında yeni bir kapı daha olduğunu farkedersiniz, sonra bir diğeri... Bazen tek bir sürpriz sözcük sizi ummadığınız yerlere ulaştırır (bu çalışmada, Bedri Ruhselman'ın aile lakabı olan Zabaç'ın ya da doğum adı olan İsmail Bedrettin'in beni yeni bilgilere sürüklediği gibi). Bu bakımdan, bu alanda yeni çalışmalar yapmak isteyen, bilhassa Osmanlıca bilen araştırmacı arkadaşlara internete fazlaca iltifat etmeyip, güvenmeyip başlıca kütüphanelerde ilgili dönemlerin gazetelerini tarayarak iz sürmelerini öneririm.

Değerli okur, izninizle, bu sunuşun son bölümü olarak, beni bu kitabı hazırlamaya yönelten, gördüğüm bir rüyayı anlatayım. 2022'nin Şubat ayında köydeydim (Toluklar köyü, Bayramiç, Çanak-kale). Bir akşam (yanılmıyorsam ölüm yıldönümünde), Bedri Ruhselman'ın yaşamını ayrıntılarıyla anlatan bir biyografik kitap bugüne kadar niçin yayımlanmadı, diye düşündüm. Bir sonraki gece rüyayı gördüm. Üniversitedeyim. İngilizce kompozisyon dersinden sınavı giriyoruz. Sınıftaki herkese küçük kağıtlara yazılmış, ayrı ayrı birer sözcük veriliyor. Bu sözcük kullanılarak bir metin yazılacak. Bana düşen kelime “compilation” yani “derleme”... İşte bu rüyanın ver-

diğı esinle köyden döndükten sonra bir Bedri Ruhselman biyografisi yazmaya/derlemeye karar verdim ve bugüne kadar sürecektir araştırma ve çalışmalara başladım...

Bu mütevazı çalışmanın gelecekte çok daha ayrıntılı bir Bedri Ruhselman biyografisinin yolunu açabileceğini umut ediyorum.

Kendisini, 65'inci ölüm yıldönümünde sevgiyle, saygıyla ve sonsuz şükranla anıyorum...

Cem Çobanlı

Şubat 2025

(Bedri Ruhselman'la ilgili yeni bilgi ve belgelere ulaşanların, dilerlerse benimle paylaşımları için e-posta adresim: gundogdu71@gmail.com)

ZAMANDİZİM

- 1898- İstanbul, Kabataş, Fındıklı'da doğdu.
- 1901- Kızkardeşi Bedriye Hanım doğdu.
- 1903- Beşiktaş, Ortaköy'deki Şems-ül Mekâtip İptidaîsi'nde ilkokula başladı.
- 1904- Babasının tayiniyle Çanakkale'ye taşındılar, ilkokulu bu kentte tamamladı.
- 1906- Kızkardeşi Hidayet Hanım doğdu.
- 1908- Çanakkale'de müzik öğretmeni Kâzım Efendi'den alaturka keman dersleri almaya başladı.
- 1911- Çanakkale Sultanîsi'nde orta öğrenimine başladı.
- 1914- Liseye başlamak üzereyken, Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı gün olan 28 Temmuz 1914'te, bir denizaltıya bindirilerek İstanbul'a döndü. Aynı yıl Kabataş Erkek Lisesi'ne kaydedildi.
- 1916- Kabataş Erkek Lisesi Fen Bölümü'nden ayrıldı. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdi.
- 1918- Babası Cemalettin Bey öldü.
- 1920- Aralık ayında Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrenimine ara verdi. Fakülteden hocası Saim Ali Bey'in (Dilemre) teşvikiyle Prag Konservatuarı keman bölümüne kaydoldu.
- 1923- İstiklal Marşı'nın bestelenmesi için açılan yarışmaya katıldı. Almanya'da Dresden Devlet Operası Orkestrası şefi Kurt Striegler'in yönetiminde solist olarak keman konserleri verdi.
- 1924- Konservatuarı bitirmeye 1.5 yıl kala 4. sınıftan ayrılmak zorunda kaldı. Prag'da karşılaştığı edebiyatçı ve milletvekili Hamdullah Suphi Bey'in tavsiye ve teşvikiyle Türkiye'ye döndü.
- 1926- 1 Kasım'da İstanbul Feyziye Lisesi'nde (bugün Işık Lisesi) müzik öğretmenliğine başladı.
- 1927- Ankara Lisesi müzik öğretmenliğine atandı (4 Şubat 1928'de ayrıldı). Kızkardeşi Bedriye Hanım öldü. *Yeni Şarkılar*'adlı bir müzik kitabı yayımladı. Reiscumhur Filarmonik Orkestrası'nda görevli iken, yeni kurulan Musiki Muallim Mektebi öğretim üyeliğine seçildi.
- 1928- 1 Mart'ta Kastamonu Erkek Lisesi Muallim Mektebi'nde müzik öğretmenliğine başladı. Ayrıca ücretsiz olarak Kastamonu Erkek Lisesi ve Kız Ortaokulu'nda da müzik öğretmenliğine başladı.

- 9 Ekim'de bu görevlerinden ayrıldı, Ankara'ya döndü.
 10 Ekim'de Ankara Musikî Muallim Mektebi'nde keman öğretmenliği görevine başladı.
- 30 Aralık'ta aynı zamanda Ankara Lisesi Orta Muallim Mektebi'nde de müzik öğretmenliğine başladı.
- 1929- 30 Eylül'de bu görevlerinden ayrılıp yine Ankara Lisesi ortaokul bölümünde müzik öğretmenliğine başladı.
- 1930- 6 Şubat'ta, İstiklal Marşı'nın bestecisi Zeki Bey (Osman Zeki Üngör) ile anlaşamadığından Ankara Orta Muallim Mektebi'nden ayrıldı.
 6 Şubat'ta Muğla'da bir süreliğine keman öğretmenliği yaptı.
- 1931- 25 Şubat'ta Kütahya Ortaokulu'nda müzik öğretmenliğine başladı.
 16 Eylül'de bu görevinden ayrıldı.
 30 Eylül'de Adana Erkek Öğretmen Okulu'nda müzik öğretmenliğine başladı.
- 18 Ekim'de, Muhtelit Orta Mektebi'nde (sonraları Adana İstiklal İlköğretim Okulu) müzik öğretmenliğine başladı.
- 1932- 30 Ocak'ta Adana Kız Muallim Mektebi'nde müzik öğretmenliğine başladı.
- 1933- 16 Eylül'de, İzmir Kız Lisesi'nde ve Erkek Lisesi Tilkilik Şubesi'nde müzik öğretmenliğine başladı.
- 1934- 31 Temmuz'da İzmir'de verdiği bir konser sırasında izleyicilerin konseri bırakıp bir çocuğun kaçan balonuna yönelmesi sonrasında kemani ve müzik öğretmenliğini bıraktı.
- 1935- 13 Mart'ta Tıp Fakültesi'ne yaptığı başvuru ile tıp öğrenimine kaldığı yerden devam etmeye başladı.
 8 Ekim'de Kabataş Erkek Lisesi'nde kompozisyon öğretmenliğine başladı.
- Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde entern asistan (stajyer) olarak görev yaptı.
- 1936- 'Üstad' adlı ruhsal varlıktan ilk yüksek tebliğleri almaya başladı.
- 1938- 1585/5055 no'lu diplomayla, dahiliye mütehasssısı unvanıyla İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu.
 Aynı yıl spirüalizm üzerine ilk makalelerini yazmaya başladı.
 Bir grup arkadaşıyla, Mart-Eylül aylarında 6 sayı çıkan *Fener* adlı bir dergi yayımladı.
 Aynı yıl meslekdaşı Dr. Zühtü Rıza Bey'in (Tinel) Gedikpaşa'daki evinde

- Dr. Ertuğrul Saltuk ve Çamlıca Kız Lisesi felsefe öğretmeni Hidayet Hanım'ın katılımıyla spiritüel toplantılar düzenlemeye başladı.
- 1938-39- Kabataş Erkek Lisesi Türkçe yardımcı öğretmenliği yaptı.
- 1939- Beşiktaş 1. Erkek Ortaokulu yardımcı Türkçe öğretmenliği görevi yürüttü.
- 1940- 28 Aralık'ta müzik öğretmenliğini bıraktı.
Dahiliye ihtisasını tamamladı.
Askerlik görevini, yedek tabib yüzbaşı rütbesiyle İstanbul Yedikule Hastanesi'nde dahiliye mütehassısı olarak yapmaya başladı.
- 1941- 11 Ekim'de, 10 ay 13 gün süren askerlik görevi sona erdi ve terhis oldu.
- 1941- Bir süre öğretmenlik yaptı.
- 1942- 29 Haziran'da, 5 Aralık'a kadar sürecek olan Devlet Demiryolları Bilecik Kısım Tabibliği görevini yürüttü.
- 1943- Mart ayında Afganistan'ın başkenti Kabil'deki Rıfkı Kâmil Sanatoryumu başhekimliğine talip olup bir grup meslekdaşıyla birlikte bu kente gitti. Afganistan'da bulunduğu dönemde çeşitli deneklerle çalışmalar yaptı.
- 1945- Kabil'den İstanbul'a döndü.
- 1946- *Ruh ve Kâinat*'adlı üç ciltlik kitabını yayımladı.
- 1947- Serbest hekimlik yapmak üzere İzmir'e yerleşti ve muayenehane açtı. Aynı dönemde spiritüel çalışmalar yapmak üzere Recai Ökten, İbrahim Alagil, Dr. Fahri Işık, Nüzhet Çançar, Dr. Celal Yarkın ve Macit Aray'dan oluşan bir grup kurdu.
Hipokrat Yemini'ne ters bir olay sonrasında muayenehanesini kapattı.
3 Kasım'da Devlet Deniz Yolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Deniz Hatları İşletmesi Gemi Adamları Şubesi'ne bağlı Dumlupınar gemisinde gemi tabipliğine başladı.
- 1948- 14 Mayıs'da, çalışmalarına engel oluşturduğu gerekçesiyle gemi tabipliğinden istifa etti.
- 1949- 2 Mart'ta Ankara gemisinde tekrar gemi tabipliği görevine başladı.
Ruhlar Arasında adlı kitabı yayımlandı.
- 1950- 30 Mart'ta Türkiye Metapsişik Tetkikler ve İlmî Araştırmalar Cemiyeti'ni kurdu.
- 1951- *Allah* adlı kitabı yayımlandı.
Aynı yıl İsveç Stocholm'deki kongreye sunulmak üzere *Medyumluk* adlı raporu hazırladı.

- 1952- 30 Nisan'da gemi tabipliğinden ayrıldı.
Ortaköy'deki Yüksek Denizcilik Okulu'nda hekimliğe başladı.
Medyumluk kitabı yayımlandı.
Ekim ayında, *Ruh ve Kâinat* dergisini yayımlamaya başladı.
- 1953- 29 Nisan'da İstanbul Yıldız'daki Harp Akademileri Komutanlığı
sağlık şubesi sivil tabibliğine atandı.
Mukadderat ve İcabat adlı kitabı yayımlandı.
- 1954- "Daha yüksek vazifelere hazırlanmak" gerekçesiyle *Ruh ve Kâinat*
dergisinin yayınına 18. sayıyla son verdi.
- 1955- 18 Ağustos'ta Harp Akademileri Konutanlığı'ndaki görevinden ayrılıp
tekrar Ankara gemisine, gemi tabipliğine döndü.
- 1957- 31 Ocak'ta annesi Safiye Hanım öldü.
5 Mart'ta Cemiyet'ten istifa etti.
- 1958- Haziran'da gemi tabipliği görevindeyken kalp krizi geçirdi. İtalya,
Cenova'da iki ay hastanede yattı.
'Meşale' adlı bedensiz varlıktan alınan celseler başladı.
1 Eylül'de Atilla Güyer'in medyumluğu ile *İlâhi Nizam ve Kâinat*' kitabını
oluşturacak tebliğleri almaya başladı.
- 1959- 1 Temmuz'da celseler sona erdi. 10 Ağustos'ta kitabın daktilosu
tamamlandı ve İstanbul Beyoğlu 5. Noteri'ne teslim edildi.
Kitabın yayımlanma sorumluluğunu Hüsrev Bilgioğlu, Metin Sakik ve
Atilla Güyer'e verdi.
- 1960- 18 Şubat Perşembe gecesi saat 21:10'da geçirdiği kalp krizi sonrasında
dünyadan ayrıldı. Bedeni, 20 Şubat'ta Zincirlikuyu Mezarlığı'nda
toprağa verildi.

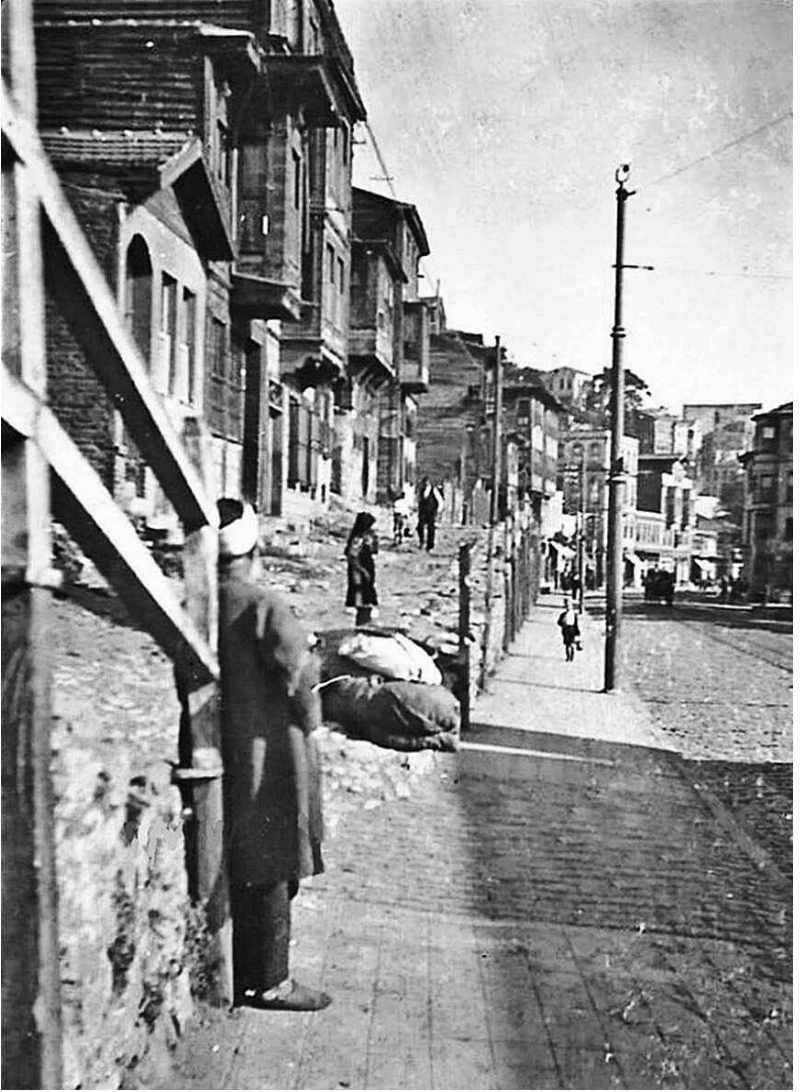

Bedri Ruhselman'ın Yaşam Öyküsü ve Çalışmaları

Bedri Ruhselman, 1898 yılında, İstanbul'un Fındıklı semtinde, Kabataş, Setüstü'ndeki kendi evlerinde dünyaya geldi. Doğumda verilen adı İsmail Bedrettin olan Ruhselman'ın soyağacı, Kuzey Kafkasya'da Karadeniz kıyısında yaşayan Batı Çerkeslerinin Şapsığ* koluna kadar uzanır. Babası, kıdemli yüzbaşı askerî cerrah Cemalettin Efendi (1860-1918), annesi ise Kastamonu kale komutanı Binbaşlı Hüsnü Efendi'nin kızı Safiye Hanım'dır (1881-1957). Aile lakabı "Zabaç" olan Cemalettin Efendi ve ailesi, Şapsığlar'ın Türkiye'ye zorunlu göçüyle 1865'te İstanbul'a yerleştiler.

1903 yılında, Ortaköy'deki Şems-ül Mekâtip İptidaîsi'nde ilkokula başladı. Şems-ül Mekâtip (Okulların Güneşi), II. Abdülhamit, II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerinde (1890-1940) eğitim veren seçkin bir özel okuldu. Selanikli eğitimci ve öğretmen Şemsi Efendi (1851-1917) tarafından kurulan okul, karma eğitim ve Batı tipi yenilikçi pedagojik yöntemlere ağırlık vermiş, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde çağdaş eğitim sisteminin öncüsü olmuştur.

* Çerkesler'in 12 ana kolundan biri olan Şapsığlar (Shapsug), Kafkasya Savaşı (1817-1864) sırasında Çarlık Rusyası'nın en radikal düşmanları arasında yer aldılar ve savaşta Kafkasya'nın önemli liderlerinden 'Kafkas Kartalı' lakabıyla tanınan Şeyh Şâmil'e katıldılar. Savaşın yenilgiyle sona ermesi sonrasında Rus ordusu topraklarını işgal etti. Şapsığlar'ın büyük bir bölümü 1864-1865 yıllarında Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldılar ve çeşitli kentlere yerleştiler.

Kabataş, Setüstü (1910'ların başı). Fotonun sağ tarafındaki yol, günümüzde genişletilmiş olup Meclisi Mebusan Caddesi adını taşımaktadır. Yolu solunda, yukarıya doğru çıkan hafif yokuş ise bugün de varlığını sürdüren Setüstü'dür.

İlkokula başladığı Şems-ül Mekâtib (1920'ler).

Mustafa Kemal, Şemsi Efendi'nin Selanik'teki okulunda (Mektebî Şemsî İbtidâî) okuma-yazma öğrenmiştir. Şemsi Efendi, bugünkü Şişli Terakki Lisesi ile Işık Lisesi'nin de Selanik'teki kuruluşlarında da önemli rol oynamıştır.

Çocukluğunun ilk yılları Fındıklı semtinde geçen Ruhselman, 1904 yılında askerî cerrah babasının Çanakkale'ye tayin olması nedeniyle, ilk ve ortaokulu bu kentte tamamladı. Ruhselman'ın öğrenim gördüğü Çanakkale Sultanîsi, döneminde bölgenin en iyi okulu olarak kabul edilir. Türk edebiyatının en önemli adlarından biri olan Reşat Nuri Güntekin de (1889-1956) burada öğrenim görmüştür. (Reşat Nuri'nin de babası askerî cerrahtır ve o da Ruhselman gibi babasının tayiniyle yerleştikleri Çanakkale'de ilkokula başlamıştır.)

Çanakkale'de bulundukları sırada, Ruhselman 10 yaşındayken, müziğe olan ilgisi nedeniyle alaturka keman dersleri almaya başlar. Aile, müziğe çok önem verdiği için kızkardeşleri Bedriye Hanım ud, Hidayet Hanım ise kanun dersleri almaktadır. Keman derslerini ve-

Bedri Ruhselman'ın ilk ve ortaokul eğitimini tamamladığı, 1892'de eğitime başlayan Kale-i Sultanî Mektebi İdadisi (Çanakkale Sultanîsi), bugün Çanakkale Öğretmenevi olarak kullanılıyor.

İsmail Bedrettin ve Kâzım Efendi.

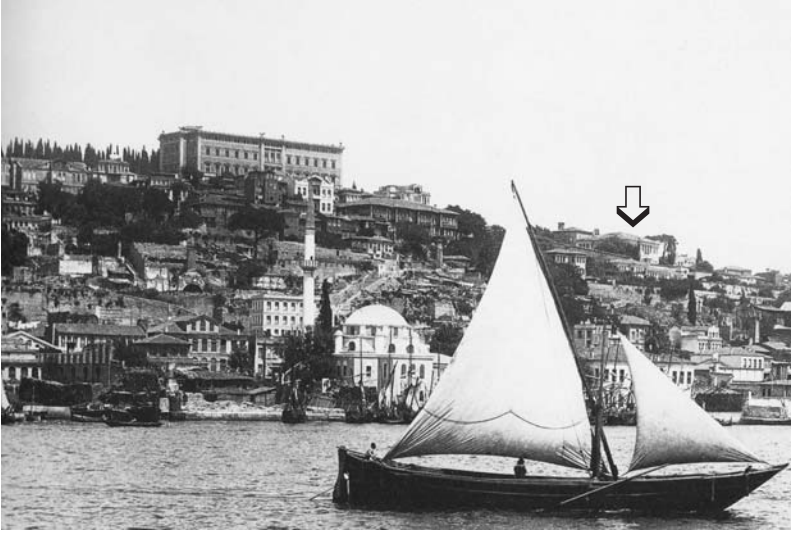
Ortaokul yıllarında.

ren hocası Kâzım Efendi'ye göre, müziğe olan yeteneği çok fazladır. Oniki yaşındayken, kendisini çok etkileyecek olan, *Cinlerle Muhabere** adlı bir cep kitabı eline geçer ve gizlice okumaya başlar. Çünkü babası bu konularla ilgilenmesini kesinlikle istememektedir.

İsmail Bedrettin Bey, 15 yaşına geldiğinde, bu kez babasının ve onun bazı arkadaşlarının yanında, ilk ruhsal celse deneyini yapar. Kendisinin belirttiğine göre, bu celsede bir savaşın çıkacağı söylenir. Nitekim 1914'te, Birinci Dünya Savaşı başlar. Liseye başlamak üzereyken, Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı gün olan 28 Temmuz 1914'te, karayoluyla ulaşım savaş nedeniyle sorunlu olduğu için Çanakkale Liman Müdürü'nün yardımıyla bir denizaltıya bindirilerek İstanbul'a gönderilir. Aynı yıl, Setüstü'ndeki Kabataş Mekteb-i Sultânîsi'ne (1923'ten itibaren Kabataş Erkek Lisesi) kaydı yapılır. "Os-

* *Cinlerle Muhabere*: Yahud İspirtizm, Fakirizm, Manyetizm, Hasan Mezruk (Hasan Bedreddin), yayıncı: Fikri Garbis, Gayret Kitabevi, 1912, İstanbul.

(Foto: Abdullahyan Biraderler)

1914 yılında çekilen bu fotoda sağda Kabataş Mekteb-i Sultanîsi görülmekte. Solda tepedeki büyük bina Almanya Konsolosluğu, öndeki cami Molla Çelebi (Fındıklı) Camisidir. Restore edilen bu yapı günümüzde aynı yerde (Muhtar Leyla İldır sok. No: 10) Kabataş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi adıyla eğitim veriyor.

manlı dünyasına seçkin idareciler yetiştirmek” amacıyla 1908’de kurulan bu okuldaki ilk yılında öğretmenlerinden birisi edebiyat öğretmeni Ömer Seyfettin’dir.*

1915 Mayısı’nda, Çanakkale savaşları nedeniyle okulun bir bölümü, askerî hastaneye dönüştürülür ancak öğrenime ara verilmez. Bu arada, okuldaki öğretmenlerin büyük bölümü cepheye gittiğinden okulda öğretmen eksikliği vardır.

* Ömer Seyfettin (1884-1920): Türk edebiyatının öncü öykü yazarıdır. Balkan Savaşları sırasında esir düşen Ömer Seyfettin’in, gençliğinde dönemin felsefi, edebi, siyasi ve bilimsel kuramlarını yakından incelediği biliniyor. Edebiyatta Türkçülük akımının kurucusu olup dilde sadeleşmeyi savunmuştur. Bedri Ruhselman’ın öğrenciliği ile aynı yıl, 1914’te Kabataş Mekteb-i Sultanîsi’nde öğretmenliğe başlamıştır.

Ruhselman, lise eğitimi sırasında aynı zamanda klasik keman dersleri de almaktadır. Hocası ise, o dönemde İstanbul’da Belediye Konservatuarı’nda görevli ve pek çok müzik insanı yetiştiren üstad violinist Albert Braun’dur. Ruhselman, kemanda o kadar ustalaşmıştır ki, Braun bazı Saraylılara Ruhselman’dan ders almaları için referanslar verir. Burada ve bu kitabın ilerleyen bölümlerinde de Batı dillerindeki ‘violinist’ sözcüğünü kullandım. “Keman” sözcüğü Farsça kökenli ‘kamân’dan (‘eğri’, ‘yay’ anlamında) gelir ve bir çalgıyı tanımlamaktan çok çalgının yayını tanımlar. Bu çalgıyı kullanan kişiye ise yaygın Türkçe’de “kemancı” denilmekle birlikte, ben bunu keman üreten kişiyle de karışabileceği düşüncesiyle doğru bulmadığım için (özellikle de bu çalgıda virtüözlük derecesine ulaşmış olanlar için) “violinist”i tercih ettim. Roma mitolojisindeki sevinç/neşe tanrıçası Vitula’dan geldiği öne sürülen ve “küçük viyola” anlamına gelen violin ise, viyola ve viyolenselin de dahil olduğu vio-

Albert Braun ile.

Tıp Fakültesi'nin ilk yıllarında.

lin ailesinin en yüksek tondan çalan en küçük üyesidir. Nitekim, Ruhselman'ın kendisi de, kimi işe başvuru mektuplarında ve *Yeni Şarkılar* adlı kitabında imza olarak “violonist Bedri”yi kullanmaktadır (örn. Tepeköy, s. 450, 1928 tarihli ‘Hüviyet Varakası’).

1916’da Kabataş Lisesi fen şubesinden ayrılır. Aynı yıl İstanbul Darülfünunu (Üniversitesi) Tıp Fakültesi’ne girer. Ailesi de İstanbul’la gelmiştir.

Birinci Paylaşım Savaşı’nın sona ermesinin ardından, İstanbul’un Birleşik Krallık, Fransa, İtalya ve Yunanistan tarafından işgal edildiği yıllarda (1918-1923) Bedri Ruhselman, tüm olumsuzluklara karşın tıp öğrenimine devam etmektedir.

Tıbbiye öğrencilerinin öteden beri sanatın çeşitli dallarıyla ilgilendikleri bilinir. Her sınıfta, dönem dönem mizah ve hiciv içerikli dergiler çıkarılır, tiyatro temsilleri düzenlenir, konserler verilirdi. Birinci Paylaşım Savaşı sürecinde bu tür etkinliklere zorunlu biçimde ara verilmişti. Ancak, tıp tarihçisi Prof. Dr. Cihat Çınar Başekim’in aktardığına göre İstanbul’un işgali yıllarında ise öğrenciler moral kazanabilmek için bu tür etkinliklere tekrar başlamışlardı.* Özellikle tiyatro oyunlarının sergilendiği gecelerde, perde aralarında sahneye fasıl toplulukları ve orkestralar çıkardı. İşte bunlardan biri olan, Halit Fahri Ozansoy’un (1891-1971) 1916’da yazdığı ilk oyunu *Baykuş*’un oynandığı akşam, perde arasında Bedri Zabaç bir resital vermişti.

* ‘İstanbul’un İşgali Yıllarında Tıbbiye’de Tiyatro’, Prof. Dr. Cihat Çınar Başekim, *Lokman Hekim Dergisi*, 2016-6(3), ss. 112-116.

1920 yılında Ruhselman, Tıp Fakültesi'nin dördüncü sınıfındadır. Bu arada da keman derslerine de devam etmektedir. Özellikle dilbilimci ve adlî tıp hocası Prof. Dr. Saim Ali Bey (Dilemre), onun müzikteki başarısını çok desteklemektedir. Ancak, müzik sevgisi daha ağır bastığı için, Tıbbiye'yi bırakmaya karar verir. Hedefi, Avrupa'da müzik eğitimi görmektir ama bunun için para gereklidir. Sonunda o da bulunur. O dönemin geleneklerine göre, Kadıköy Bostancı'da yaşayan Mısırlı bir prenses, Ruhselman'ı himayesine alır ve ona malî destek sağlar.

Saim Ali Bey ve Albert Braun'un da teşvikleriyle, 1920'de müzik öğrenimi görmek üzere Çekoslovakya'ya gitmeye karar verir. Aralık ayında, başkent Prag'a gitmek üzere trene bindiği gün, trenin yalnızca üç istasyonda Prag'a aktarma yapacağını bildiği halde, karşıındaki Macar asilzâde ile derin bir sohbete girmiş olduğundan, aktarmayı üçüncü istasyona bırakır. Ancak, Ruhselman, bu yaşlı ve deneyimli kişinin, kendisine, yaptığının doğru olmadığını, çünkü trenin üçüncü istasyona bir aksilik çıkmadan varabileceğinden emin olunamayacağını söylemesi üzerine düşünür ve o günden sonra, "ilk fırsatı kaçırmamak" prensibini kendisine ilke edinir.

Prag Konservatuvarı keman bölümü sınavlarını kazanarak bu okula kaydını yaptırır. Okul, ilke olarak hiçbir öğrencisine, eğitim gördüğü sırada okul dışında resital vermesine izin vermemekte ve buna ilişkin bir belge imzalatmaktadır. Ancak, üstün yeteneğinden ötürü Ruhselman'a bir ayrıcalık tanınır ve okul dışında konser vermesine izin verilir. 7 yıllık konservatuvar eğitimini tamamlamasına 1,5 yıl kala, kendi ifadesiyle, "mali vaziyetimin âdemi müsaadesi yüzünden terk etmek ve memleketime dönmek mecburiyetinde kaldım" demektedir (1928'de Maliye Bakanlığı'na yazdığı özyaşam öyküsünden, Tepeköy, s. 432).

Prag Konservatuvarı'nda.

Prag'da Bir Türk Sanatkârı*

"(...) Tıp tahsilime devam ediyor, aynı zamanda Mösyö Brown'dan keman dersi alıyordum. Daha sonra musikiye olan tutkum dolayısıyla 1918 sene-sinde tıbbiyeyi dördüncü sınıfından terk ettim ve 1921'de Prag'a gittim. Prag Konservatuvarı hazırlık kısımlarından başka iki devreden ibarettir. İlk devreden sonra talebe, büyük devreye imtihanla kabul olunur. Keman büyük devresi de iki kısımdan ibarettir: Birincisi virtüöz diğeri pedagojidir. Virtüöz şubesinde eğitim süresi 7 sene, pedagog şubesinde 3 senedir. Her iki şubeye senede ancak belirli miktarda talebe alınabilir. Ben, Prag'a girdince doğrudan doğruya virtüöz şubesine müracaat ettim. İstanbul'dan geldiğimi duyan okul müdürü Progesör Novak [Vitezslav Novak], bana altı ay kadar hususi olarak çalışıp gelecek eğitim devresinde imtihanla okula katılmamı tavsiye etti. Çünkü öğrenci kayıt zamanı geçmişti. Konservatuvarın kabul edebileceği ancak bir kişilik yer vardı ki buraya benden evvel ikisi Çek, biri de Alman olmak üzere üç talip çıkmıştı. Israrım üzerine onlar için açılmış olan müsabaka imtihanına dahil oldum. Seçme heyetini teşkil eden on kişi meyanında Şevçik, [Jan] Marjak, Novak gibi en zor beğenen ve meşhur musiki üstatları bulunuyordu.

"İmtihan heyeti, Avrupalılar'ın pek inandıkları muhit ve kavmiyet [soy, budun] dolayısıyla en az ümit başarısını bende görüyorlardı. Buna rağmen, akşama kadar devam eden imtihan neticesinde, diğerlerinin reddedilişine karşılık yalnız ben muvaffak oldum ve bu yüzden pek çok takdirata mazhar oldum. Bu suretle dahil olduğum konservatuvar yüksek eğitimi şubesinde Profesör Jan Marjak ile dört ay çalıştım. Genel imtihanlar yaklaşıyor. Genel imtihanda en yüksek derece ile üçüncü sınıfa terfi ettim.

"Buna dair Prag Konservatuvarı 20 Haziran 1921 tarihi ile bir tasdik belgesi düzenledi. Bu tarihten bir buçuk sene sonra Dresden'e hareket etmek mecburiyetinde kaldım... Dresden'deki ikâmetimde keman derslerini takip edebilmek için ayda iki defa Prag'a geliyordum. Almanya'daki ikâmetimden yararlanarak aynı zamanda Dresden Konservatuvarı'nın kompozisyon şubesine dahil oldum. Dresden'de verdiğim konserlerde halkın, sanat-kârların alkışları karşısında kaldım.

* Ruhselman'la yapılan bu röportaj, 24 Kasım 1923 tarihli Vatan gazetesinde yayımlanmıştır.

"Tatili İstanbul'da geçirmek üzere gelirken yolda meydana gelen bir hadiseyi burada zikredeceğim. Köstence'den İstanbul'a gelirken, vapurda tanımadığım bir Alman, bana kendisini takdim etti ve kemanımı dinlemek istediğini söyledi ve buna ehemmiyet verdiğini de söyledi. Ben, akşam tekrar vâki olan ısrar üzerine bir konser vermeye mecbur kaldım. O adam bana kartını verdi ve altına da adresini yazdı ve anlattı. Berlin'de asil bir aileye mensup keman talebesi bir genç, harbi umumide vefat eder. Kıymetli kemani validesinin elinde kalır.

"Validesi bu kemani satmaya kıyamaz ve yetenek sahibi bir kemanîye vermek arzusunu dile getirir. Fakat uzun bir süre böyle bir keman talebesine rastgelemez. Nihayet vaktini daima seyahatle geçiren Bavyeralı muharrirlerden bana kartını veren doktor Marten'e verir ve onu bu vazife ile görevlendirir. Ben keman çaldıktan sonra doktor Marten, böyle bir kemanî buldum diye bu vakayı hikâye etti. Ve benim bu kemana sahip olmamı temin etmek üzere adresini verdi. Avrupa'ya geri dönüşümde adresimin tarafımdan bildirilmesini rica etti. (...)” *

* Bedri Ruhselman'ın yeğeni Şahap Ruhselman bu olayı şöyle naklediyor: "Dayıma, Almanya'da kıymetli bir keman hediye edilmiş olup, diğer bazı şahsi kıymetli eşyalarıyla birlikte tekrar Almanya'ya dönüşünde almak üzere, pansiyon olarak kaldığı yere teslim etmiş fakat uzun seneler sonra gidişinde o aileyi bulamamış ve eşyalarıyla birlikte kemani da kaybolmuş. Hadiseyi birkaç defa dayımdan dinlemiştik." (Şahap Ruhselman'ın 24 Haziran 1970'de F. Tepeköy'e yazdığı mektubundan)

1808'deki kuruluşundan itibaren Avrupa'nın en önemli müzik okullarından biri olarak kabul edilen Prag Konservatuarı'nın 1922'de çekilmiş bir fotoğrafı.

Prag'daki müzik eğitimi sırasında metapsişik araştırmalara başlar. Pansiyoner olarak kaldığı evde düzenlenen ruhsal irtibat celselerine katılır ve o yıllarda, iyi derecede Fransızca, Almanca ve biraz İngilizce bilmenin de verdiği avantajla, Avrupa'daki metapsişik literatürünü ve çalışmaları izler, inceler ve hipnotizmayı öğrenir. Kendisi sonraki yıllarda ruhsal irtibat celselerinde hipnotizmanın yanı sıra, geliştirdiği 'psikolojik ayrışma' yöntemini de kullanacaktır.

Yine aynı dönemde Allan Kardec (1804-1869), Gustave Geley (1868-1924), Charles Richet (1850-1935), Léon Denis (1846-1927) gibi klasik spiritizmin öncülerinin yazmış olduğu önemli eserleri ayrıntılı biçimde inceler, Türkçe'ye çevirir ve kitaplardan okuduklarını uygulayarak hipnotizmayı öğrenir.

Psikolojik Ayrışma Yöntemi

İlâhi Nizam ve Kâinat kitabının alınışı sırasında Bedri Ruhselman'ın kendine özgü bir tebliğ alma biçimi vardır. Kendi deyişiyle buna "psikolojik infisal" yani psikolojik ayrışma (Fr. *dissociation psychologique*) denir. Psikolojik ayrışma; günümüzde çoğu psikoterapistin kullandığı "kendinden ayrışma" (dissosiyasyon) yöntemlerine çok yakın olan; medyumun tam transa sokmadan, yarı trans halindeyken, çok yüksekler çıkarabilecek bir tekniktir.

Ruhselman'ın, *Ruh ve Kâinat* adlı kitabında ayrıntılı şekilde tanımladığı bu yöntemde, deneğin şuuru ortadan kalkmamıştır. Bütün dikkatini şuuraltı sahasına, yani kendi varlığına çevirmiş olmakla beraber, onu her an dış âlemle bağlantılandırabilecek durumda bulunmaktadır. Diğer deyişle hipnozda olduğu gibi uyumamıştır yalnızca şuur ile şuuraltı birbirinden ayrılmıştır. Bu durumdaki deneklerde şuur ve şuuraltı birbirinden bağımsız kişilere aittir gibi uyanık haldedir. Bu alanda, şimdiye kadar hiçbir uygulayıcı böylesine deneysel çalışmalar yapmamıştır. Bedri Ruhselman'ın kullandığı psikolojik ayrışma tekniği; medyumun bilgi aldığı Plân ile de bağlantılı olarak, kendi bilincini tam bloke etmeden, sanki karşı karşıya iki insan konuşuyormuş şeklinde yaptığı bir çalışma türüdür. Zaten, *İlâhi Nizam ve Kâinat* kitabının verildiği Önder Plânı'ndan alınan bilgiler de bu yöntemle alınmıştır. Ve alınan bilgiler, düzenlendikten sonra tekrar tekrar Plân'a teyit ettirilmiştir.

Bedri Bey'in Bestesi

Prag Konservatuari'na azalıkla girmeye muvaffak olan vatandaşlarımızdan Bedri Bey nâmında bir genç, uzak diyarlarda bulunduğu halde, vatana karşı olan rabitası dolayısıyla İstiklal Marşı'na bir beste tanzim eylemiş ve Maarif Vekâleti'ne göndermiştir.

Hâkimiyet-i Millîye gazetesi,*3 Haziran 1923, sayfa 1

Sözleri Mehmet Akif (Ersoy) tarafından yazılan İstiklal Marşı'nın bestelenmesi için 12 Şubat 1923 tarihinde düzenlenen beste yarışmasına katılan 24 müzisyenden biridir. Soyadı kanunu (1934) henüz çıkmadığından aile lakabı olan, Bedri “Zabaç” adıyla yarışmaya katılır. Ancak yarışmayı başka bir beste kazanır. (İstiklal Marşı, 1924-1930 yıllarında Ali Rifat Çağatay'ın bestesiyle, 1930'dan itibaren de Osman Zeki Üngör'ün bestesiyle Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal marşı olarak kabul edildi.)

Aynı yıl, Almanya'nın Dresden kentinde Devlet Operası Orkestrası'nda besteci ve şef Kurt Striegler'in (1886-1958) refakatinde konserler verir. Bu arada, Kurt Striegler'den söz edince İzmir Marşı'na da değinmemiz gerekir. Günümüzde, çeşitli nedenlerle stadyumlarda, gemilerde, metrolarda bir biçimde icra edilen 'İzmir Marşı' oldukça popüler. Kökeni biraz tartışmalı olan İzmir Marşı, aslında bu adı almadan önce 'Kafkasya Marşı' olarak bilinirmiş. Kimi kaynaklarda, Birinci Dünya Savaşı'nın Kafkasya cephesi için 'Kafkasya Marşı' adıyla 1914'te bestelenen anonim bir marş olduğu öne sürülüyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi ise marşın 1923 yılında bestelendiğini, müziğini Kurt Striegler'in yaptığını, notaların uzun bir süre kayıp

* Kurtuluş Savaşı'nın sürdüğü sırada, Ocak 1920'den itibaren büyük zorluklarla Ankara'da yayımlanan *Hâkimiyeti Millîye*, dönemin en önemli gazetesi olup halkı ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin bilgilendirme amacıyla Mustafa Kemal tarafından kurulmuştur. Günlük tirajı 4-5 bin olan ve Arap harfleriyle basılan gazetede çıkan tüm yazılar aynı zamanda köşe yazarı olan Mustafa Kemal tarafından önceden okunup incelenirdi.

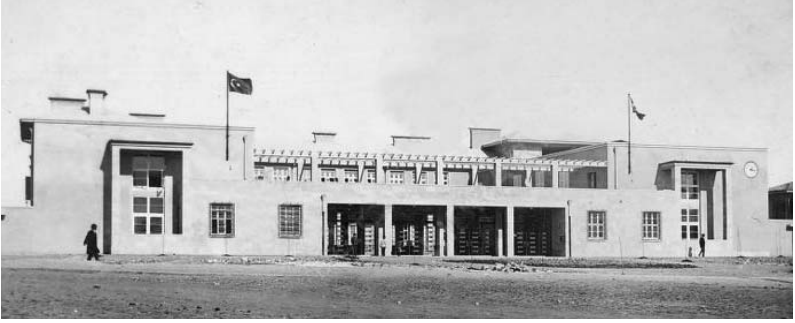
olduğunu ve 2004 yılında bulunduğunu, eserin ilk kez 29 Haziran 1923'te Almanya'nın Dresden kentinde seslendirildiğini öne sürmüştü. Striegler'in, imzaladığı notaları Mustafa Kemal'e armağan ettiği de öne sürülüyor Eser, sonraları 1927'de İstanbul'da, 1932'de ise Viyana'da seslendirildi. İnsan ister istemez, 1923 yılında Dresden'de bulunan ve Kurt Striegler ile birçok kez konsere çıkan Bedri Ruhselman ile İzmir Marşı arasında bir bağlantı kurmaya yöneliyor. Ruhselman'ın Kafkasya kökeni, İstiklal Marşı'nda olduğu gibi marş besteleme isteği/egilimi ve İzmir bağlantıları da gözönüne alınınca...

Kurt Striegler

1924'de, Prag Konservatuarı'ndan mezun olmasına 1,5 yıl kala Mısırlı prensesin ölümüyle mali desteği kesilir. Bu sırada Prag'da karşılaştığı ve tanıştığı, Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey ile yaptıkları sohbette, Hamdullah Bey'in, genç Türkiye Cumhuriyeti'nde müzik öğretmenine duyulan ihtiyaçtan söz etmesi üzerine, onun teşvikiyle Türkiye'ye döner ve bir süre sonra İstanbul'da Feyziye Mektebi'nde (bugün Işık Lisesi) müzik öğretmenliğine başlar.

Bu dönem, cumhuriyetin ilk yıllarıdır. 1924'te yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretimde Birlik) ile birlikte ülkenin dört bir yanında aynı tip eğitim yapılması öngörülmektedir. Bunun müziğe yansımaları ise ustadan çırağa kulak yoluyla gelen öğreti, yerini notaya, kitaba ve bilimsel yöntemlere bırakmak şeklinde olmuştur. Çağdaşlaşma içerisindeki Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni kültür politikaları kapsamında hızla kurumsallaşmaya gidilmekte ve birbiri ardına müzik eğitimi veren okullar açılması öngörülmektedir.

Musiki Muallim Mektebi ilk açıldığında üç kerpiç binadan oluşan bir oteldi. 1928'de, otelin yerine yapılan bu fotoğraftaki yeni binasına taşındı.

1924 yılında henüz 26 yaşında olan Bedri Ruhselman, önce o yıl kurulmuş olan Riyaset-i Cümhur Filarmonik (Cumhurbaşkanlığı Filarmoni) Orkestrası üyeliğine, bir süre sonra da 1927'de Musiki Muallim Mektebi öğretim üyeliğine seçilir.* Bugünkü Ankara Devlet Konservatuarı'nın (Hacettepe Üniversitesi) temelini oluşturan Musiki Muallim Mektebi, doğrudan Mustafa Kemal'in isteğiyle, 1924 yılı sonlarında Ankara Cebeci'de kurulmuş olup Türkiye Cumhuriyeti'nin müzik öğretmeni yetiştiren ilk eğitim kurumudur.

Altı kişiden oluşan, kurumun ilk üye-öğretmenleri arasında violinist Bedri Zabaç'la (Ruhselman) birlikte violinist Cevad Memduh Bey (Altar, 1902-1995), violinist Necil Kâzım Bey (Akses, 1908-1999), piyanist Ferhunde Hanım (Erkin, 1909-2007), piyanist Ulvi Cemal Bey (Erkin, 1906-1972) ve violinist Necdet Remzi Bey (Atak, 1911-1972) gibi sonraları klasik batı müziğinin Türkiye'deki en önemli müzisyenleri olacak ve 'Türk Beşleri' adıyla bilinen gruba dahil olacak kişiler de (Necil Kâzım Akses ve Ulvi Cemal Erkin) bu-

* Burada, doğrulanması oldukça zor bir çıkarsamada bulunayım yine: Bedri Zabaç, ilk kez kurulan bu çok önemli iki kuruma nasıl ve kim tarafından seçilmiştir? Bir yıl önce *Hâkimiyet-i Millîye* gazetesinin 1. sayfasında çıkan haberi okuyan Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'in bu işte payı var mıdır? Bu vesileyle Bedri Zabaç, Mustafa Kemal'e takdim edilip, el sıkışıp tanışmışlar ve sohbet etmişler midir?...

lunmaktadır. Bu altı müzisyen arasında en yaşlı ya da kıdemli kişinin Bedri Ruhselman olduğuna ayrıca dikkat çekerim!

1926–1934 yıllarında Anadolu’nun çeşitli kentlerinde müzik öğretmenliği yapar. 1927’de, *Yeni Şarkılar* adında bir müzik kitabı yayımlar. Arapça harflerle basılan ve “Violonist Bedri” imzasıyla yayımlanan 16 sayfalık bu kitapçıkta güfte ve bestelerinin bazıları kendisine ait, diğerleri ise muhtelif operalardan uyarladığı 16 eserin notasına yer verir. 1928’de Anadolu’da bir yolculuk sırasında kar fırtınasına yakalanır, ölümün eşiğinden döner.

1931’de Adana’da müzik öğretmenliği yaptığı sırada hipnotizma çalışmalarına başlar (ilk hipnoz çalışmasını bir şoför ile gerçekleştirmiştir). Aynı yıl, 8 ay yaşadığı, Adana Eski İstasyon arkası Arap Uşakları Mahallesi’nde, bir tekinsizev vakasına tanıklık eder; bölgedeki reenkarnasyon vakalarını inceler. Gözlemlerini ve çalışmalarını, 1946’da yayımlanan *Ruh ve Kâinat* adlı kitabının ‘Metapsişik Hadiseler ve Reenkarnasyon Üzerinde Mübahaseler’ bölümünde (s. 667), 1952’de ise *Ruh ve Kâinat Dergisi*’nin 2. ve 3. sayılarında yayımlayacaktır.

ORJİNAL BİR MÜŞAHEDE:

BİR TEKİNSİZ EV VAKASI HAKKINDA

BEDRİ RUHSELMAN

Bu müşahede 1931 senesinde Adanada B. Ruhselman tarafından bizzat mahallinde tesbit edilmiştir. Tamamile ilmi bir karakter gösteren bu vak'anın okuyucularımızla birlikte tetkikini faydalı gördük.

1931 senesinde Adanada bulunuyordum. O sıralarda metapsişik mevzuata dair henüz kafamda iyice taayün ve tekrarrür etmiş bir fikir yoktu. Metapsişik ve spiritik bilgilere dair garpte yazılmış ve neşredilmiş eserleri tetkikle meşgul bulunuyor ve gerek ruhlara ve gerek insanın fizik üstü kudretlerine dair ileri sürülmüş iddiaların hakiki olup olmadıklarını elimdeki vesaitle araştırıp bulmağa çalışıyordum.

O sıralarda, Camille Flammarion'un *Tekinsiz Evler* isimindeki kitabını okuyordum. Orada zikredilen bir takım şayan dikkat vak'aları arasında taşlanan evler de vardı ve bu taşlanan evlerde husule gelen taşlanma hâdisesinin bazı prensiplerini tesbit etmek mümkün olabiliyordu ki yazının mütebaki kısımlarında sırası gelince bunlardan bahsedeceğim.

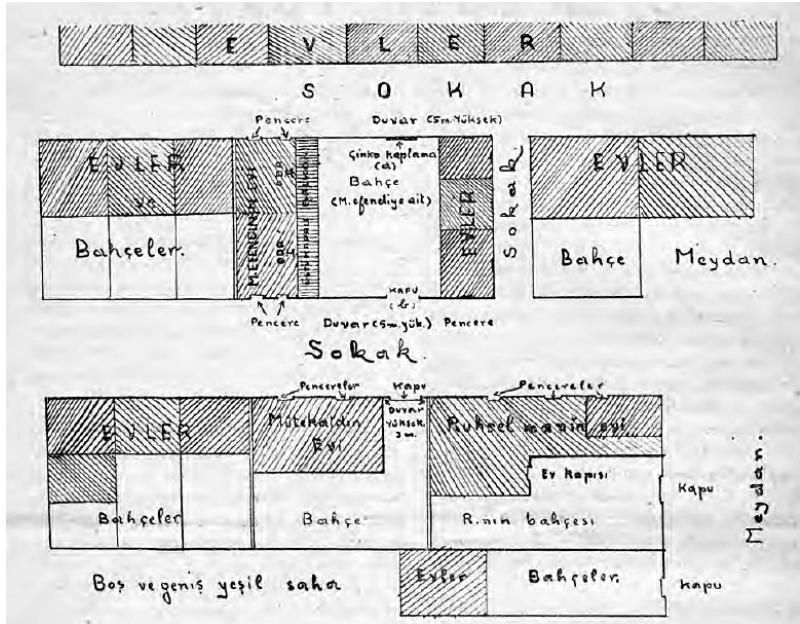
Vak'a oturduğumuz evin karşısında bulunan M... efendinin evinde cereyan etmişti. Ve

bütün karakteristliğile klâsik kitaplarda yazılı bir tekir-siz ev vasfını haiz bulunmaktadır. Bu vak'ânın tafsîlâtına girişmezden evvel onun cereyan ettiği mahallin bir krokisini vermek ilerdeki izahatımızı kolaylaştıracaktır.

Krokide görüldüğü gibi M... efendinin evi benim evimle bir emekli subayın evinin karşısında bulunuyordu Benim oturduğum ev (3) katlı ve o civarda bulunan ve her biri ancak birer veya ikişer katlı olan evlerin hepsinden yüksekti. M... efendinin evinin dört duvarı vardı. Bu duvarların yüksekliği evin damına

kadar (5) metreyi buluyordu. Krokide çizilmiş olan bu eve ait diğer rakkamlar ve ölçüler burada cereyan eden hadisatın ehemmiyetini tebarüz ettirmek için çok lüzumludur. Bundan başka bir noktanın daha burada tesbit edilmesi faydadan hali olmayacaktır: Bütün bu mahallede çakıltaşı yalnız benim bahçemde mevcut olup başka hiç bir yerde yoktu. Bilhassa okuyucularının, ilerdeki bazı noktaların ehemmiyeti bakımından bu ciheti hatırlarında tutmalarını arzu ederim. Vak'a şudur:

(Devamı var)

Ruhseleman'ın kendi çizimiyle, Ruh ve Kâinat Dergisi'nin 2. ve 3. sayılarında yer verdiği 'tekir-siz' vakası.

Bedri Ruhselman'ın, çok sevdiği müziği 1934 yılında bırakarak, çalışmalarının tüm ağırlığını spiritüel araştırmalarına yöneltmesine neden olan oldukça ilginç bir olay anlatılır. Ruhselman son konserini, aynı zamanda müzik öğretmenini olarak görev yaptığı İzmir Erkek Muallim Mektebi'nde vermiştir. Niccolò Paganini'nin Şeytan Trili Sonatı adlı eserini seslendirirken, konserin ortasına doğru dinleyicilerden birinin çocuğunun elindeki balon havaya uçar. Bütün dinleyiciler konseri dinlemeyi bırakıp, büyük bir merakla balonu izlemeye başlarlar. Bu olay üzerine Ruhselman konseri yarıda bırakarak salonu terkeder ve bir daha konser vermeme kararı alır. Tepeköy, Ruhselman'ın müziği, daha doğrusu müzik öğretmenliğini bırakmasının ardında yatan kendince asıl nedeni şöyle açıklıyor:

Bedri Ruhselman, talebelerine arzuladığı şekilde yararlı olamadığından şikâyetçidir. Onların iyi bir musiki kültürü almaları ve iyi bir insan olarak yetişmeleri için bütün gücüyle çalışmasına rağmen, bu arzu ve çabasından tam randıman almasını engelleyen bazı mevzuat onu çok üzmektedir. Nitekim o zamanlarda müzik dersleri sınıf geçme üzerinde müessir bir ders niteliği taşımıyordu. Bu sebeple de öğrencileri yeteri kadar çalışmıyorlar ve işi gayri ciddi bir açıdan ele almak eğilimini gösteriyorlardı. Ama genç ve idealist hocanın elinden ne gelebilirdi ki? Ancak, işlerin böyle gitmesine de gönlü bir türlü razı olamamaktaydı. Neler yapabilirdi? Müzik hocalığından vaz mı geçmeliydi? Yarım bıraktığı tıp tahsilini tamamlayıp doktorluk mu yapmalıydı? Evet, bu fikir ona daha cazip ve makul gelmeye başlamıştı...

Mart 1935'te tekrar Tıbbiye'ye girerek, 2. sınıftan tıp öğrenimine devam eder. Bir yandan da geçimini sağlamak üzere Kabataş Erkek Lisesi'nde öğretmenliğe tekrar başlar, ancak müzik değil kompozisyon ve Türkçe öğretmenidir bu kez. Üniversiteden mezun olduktan sonra, tanınmış tıp insanı ve ilk oral anti-diyabetik ilacı keşfeden Ord. Prof. Dr. Erich Frank'ın (1884-1957) yanında uzmanlık

eğitimini tamamlar ve dahiliye mütehasssısı unvanını alır (diploma no: 1585/5055).

Deneysel spiritizmi çok iyi sentezleyen Ruhselman, artık uygulamalı çalışmalara geçmiştir. Ruhsal âlemde ilk yüksek bilgileri, 1936 yılının Nisan ayında, Hüseyin Sadettin Arel'in medyumluğu ile almaya başlar. Kendisini "Üstad" adıyla tanıtan bir bedensiz varlık, bu celselerde oldukça yüksek bilgiler aktarmıştır.

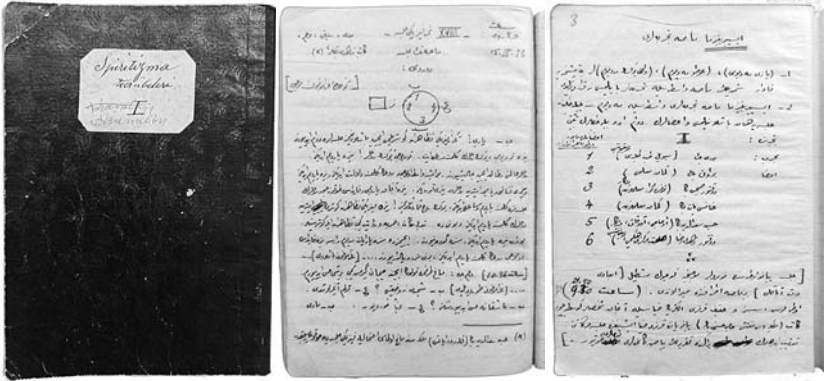
Yine bu celselerde bildirildiğine göre, dünya üzerinde ilk kez bu kadar yüksek bir ruhsal ortam ile doğrudan doğruya temas gerçekleştirilmiştir. Bu yüksek bilgilerle, Bedri Ruhselman'ın gelecekteki çalışmalarının temelleri sağlam bir şekilde atılmaya başlanmıştır. 20 celse süren bu ruhsal irtibattan sonra, "Üstad" adlı bedensiz varlık şöyle diyecektir: "Bu irtibatın devamı, sizin ölçülerinize göre uzunca bir zaman sonra olacaktır."

Bu uzun zaman ise tam 11 yıl sürer. Bu süre içinde Ruhselman, verilmiş bilgilerin sentezini yapacaktır. Bu tebliğ, 1936'dan 1957'ye dek 'operatör' olarak bulunacağı ruhsal irtibat seanslarında değişik medyumlar aracılığıyla, Üstad, Akın, Kadri, Mustafa Molla, Şihap, Kemal Yolcusu, C İstasyonu, Meşale, Rehber takma adlı bedensiz varlıklardan ya da ruhsal plânlardan alacağı tebliğlerin ilki olur. Gelecek yıllarda, neo-spiritüalizmin temelini oluşturan bu tebliğleri yapıtlarında, düzenleyerek yayımlayacaktır.*

Bedri Ruhselman'ın 1936'da başlayan ilk metapsişik çalışmalarına ilişkin, varlığı pek bilinmeyen bir elyazması metinden de ilk kez burada söz edeyim. O yıl, Ruhselman'ın oluşturduğu grupta şu kişiler yer almaktadır: Albert Braun (Ruhselman'ın arkadaşı ve keman öğretmeni), Hans Lanma (keman öğretmeni), Hüseyin Sadet-

* "Üstad" ya da "Üstadlar Plâni" ile öteki tebliğleri incelemek için bkz.

Türkiye'de 1958 Öncesi Alınan Ruhsal Tebliğler, Alparslan Salt, Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 2012, 416 s.

Sadettin Arel'in evinde yapılan çalışmalarda tutulan notların kaydedildiği defter.

tin Arel (müzikolog), Dr. Zühdü Rıza Tinel (kemençe öğretmeni ve Hüseyin Sadettin Bey'in arkadaşı), M. Zühdü Pektaş. Türkiye'de oluşturulan bu ilk metapsişik çalışma grubu, belirli zamanlarda Sadettin Arel'in İstanbul'da, Şişli, Bomonti'deki evinde biraraya gelmektedir. Ruhselman'ın operatörlüğünde, bir yandan celseler düzenlenirken, aynı zamanda fiziksel medyumluk deneyleri ve metapsişik konularla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Tüm bu çalışmalar kayıt altına alınmakta, bir deftere not edilmektedir. M. Zühdü Pektaş'ın mavi ve siyah mürekkepli kalem, arada kurşunkalem de kullanılarak yazdığı bu çok nadir ve kitap olarak yayımlanmamış elyazması Osmanlıca defterin varlığından haberdarız. 20x15 cm boyutlarında 154 sayfadan oluşan ve kapağında "Spiritizma Tecrübeleri I" yazılı defterde "masa deneyleri"nden söz edilmekte, celse yapılan odayla ilgili krokilere (piyano, gardrop ve sandalye gibi eşyaların resmedildiği) ve daha başka çizimlere de yer verilmektedir.

Burada, gerekli gördüğüm için biraz Hüseyin Sadettin Arel'den de (1880-1955) söz etmek istiyorum. Müzikolog, besteci, yazar, yayıncı, öğretmen ve avukat olan, metapsişik kaynaklarda adı hep Bedri Ruhselman'la birlikte anılan, üst düzeyde bir medyum olan Arel,

klasik Türk müziğinin en önemli adlarından biri (belki de en önemlisi) olup, sonraları ünlü olacak pek çok müzisyen yetiştirmiştir. Çoğu günümüzde de icra edilmekte olan 2 binin üzerinde eser ortaya koymuş, klasik Türk müziğinde yeni makamlar keşfetmiş, literatüre yeni terimler katmış önemli bir müzikbilimcidir. Müzik tarihine ilişkin önemli makale ve araştırmaları da bulunan Arel'in, örneğin Sümerler'in müziği üzerine bir kitabı var.

1923'de İstiklal Marşı'nın bestesi için açılan ve Bedri Ruhselman'ın da katıldığı yarışmaya başvuran 24 müzisyenden biridir. Kaynaklarda, çok iyi derecede Arapça, Farsça, Almanca, Fransızca ve İngilizce bilmenin yanısıra anlayabilecek kadar Latince, Eski Yunanca, Ermenice, Flamanca ve Slavca bildirilir.

Arel, yakın dostu olan Bedri Ruhselman'ın 1946'da yayımlanan *Ruh ve Kâinat* adlı başyapıtının önsözünü yazmıştır. Bu önsözde kullandığı anlatımlardan da anlıyoruz ki, Hüseyin Sadettin Bey yalnızca bir medyum ya da spiritüel konulara öylesine sempati duyan birisi değil, önemli bir metapsişik araştırmacıdır da. Kaynaklarda açıkça belirtilmese de, profesyonellik düzeyinde usta bir çevirmen olan Arel'in Batı

kökenli pek çok metapsişik metni Türkçe'ye çevirdiğini (yayımlanmamış olsa da) ve Ruhselman'la paylaşmış, böylelikle Türkiye'deki ilk metapsişik çalışmalara önemli katkılarda bulunmuş olabileceğini tahmin etmek zor değil. Çok sayıda kitapta ve çeşitli ansiklopedilerde adı geçmesine, yaşamının en küçük ayrıntılarına ilişkin bilgile-

Ön söz

İnsan varlığının en meçhûl tarafını mevzu ittihaz eden metapsişik ilimler, bu vasıflarından dolayı, bilhassa akademik muhitlerin ilgisini çekmek lâzım gelirken ne yazık ki uzun müddet her yerden ziyade o muhitlerin ihmal ve istihfafına maruz oldu. Bu talihsizlikte belki yerleşmiş inanlara bağlanmak veya dedikodudan ürkmek gibi âmillerin tesiri düşünülebilir; fakat sırf para ve şöhret hırsile araya giren bir takım hilekârların tecrübelerine fesat karıştırmaları herhalde daha âmil olmuştur sanırım.

Son zamanlarda resmi ilim müesseselerinden bazıları metapsişik tetkiklere kapılarını açmak cesaretini göstermeye başladılar. Meselâ Şimali Amerikanın North Carolina hükümetindeki Duke Üniversitesinin psikoloji şubesi profesörlerinden Dr. J.B. Rhine telepati ve klervoyans (clairvoyance) hakkında senelerce süren fennî tetkiklerde bulunmuş, aldığı müsbet neticeleri bir kitapla nesretmiştir (1)

Daha sonra Ph.Dr. John F.Thomas mediyomluk hâdiselerinin ilmi bir şekilde ve aynı üniversitenin kontrolü altında tetkikini doktora tezi olarak ele almış ve tezini muvaffakiyetle müdafaa ederek müsbet kanaata varan neticelerini bir kitap halinde bastırmıştır. (2)

Memleketimizde metapsişik incelemelerle uğraşanlar bulunduğu işittiliyor. Lâkin bu konuya dair

1 Prof. J. B. Rhine, Extra - Sensory Perception (1935)

2 Dr. John F. Thomas, Beyond Normal Cognition (1937)

etrafı malûmat veren ciddi bir eser ortaya çıkarılmamıştır. Sevgili dostum Dr. Bedri Ruhselman o noksanı telâfi ettiği için tebrike lâyıktır.

Kitaplar insanlara benzerler: nasıl insanların değeri iki dudakları arasındaki sukûta saklı kalırsa kitapların kıymeti efe iki kapak sahifesi arasındaki sâkit yazıların içinde gizli durur. Birini dinlemek, ötekini okumak zahmetine katlanmadıkça doğru bir hüküm edinemeyiz. Ama her ikisi için de ne kadar boş külfetlere girdiğimiz oluyor!

Hemen müjdeliyeyim ki elinizdeki kitap ona tahsis edeceğiniz zamanı faizile ödeyecektir.

Çünkü metapsişik tetkikler, bu işi üzerine alan kimsenin zekâsile, bilgisile, dürüstlüğü ile samimiliğe, kolaykanmazlığı ile, derin görüşlüğü ile mütenasip bir itimad telkin ederler. Bu kitap ise işte bütün o hasletleri cami bulunan ve üstelik tıp doktoru, yani positif ilim mütehassısı olan bir zat tarafından yazıldığı için istifade ile okumak lîyakatinin azamî derecesine yükselmiştir. Muellifin kendi orijinal ve şahsî tecrübelerine istinad etmekte olması hem ilmi salâhiyetini, hem de ikinci elden gelme mütalealarla ıktifa etmiyen titizliğini belirterek emniyetimizi kuvvetlendiriyor.

Metapsişizmin çetin, çarpasık, dolayık bir çok meselelerini pürüzlerinden, dikenlerinden, çalılardan ayıklayıp önümüze sunmanın nasıl uşunmaz ve tükenmez bir emekle mümkün olabileceğini takdir ettiğimiz için muellifin himmetine hayranım.

Beş duyumuzun hiç birine çarpmayan herhangi bir şeyi tasdik etmek zor olabilir; fakat inkâr etmek muhakkak ki ondan daha zondur; zira inkârda ihtimallerin hepsini istisnasız yoklamış olmak iddiası mündemiçtir.

H. Sadettin AREL

Hüseyin Sadettin Arel'in, Ruhselman'ın *Ruh ve Kâinat* kitabına (1946) yazdığı önsöz.

rin verilmesine ve doğum-ölüm yıldönümlerinde adına ulusal ya da uluslararası sempozyumlar düzenlenmesine, PTT tarafından pulu bile çıkarılmasına (1966) rağmen bu tür kaynakların hiçbirisinde, ilginçtir ki Hüseyin Sadettin Arel'in metapsişik alandaki çalışma ve deneyimlerine tek kelimeyle bile değinilmemektedir.

Türkiye'de oluşturulan ilk metapsişik çalışma grubu üyelerinden Dr. Zühdü Rıza Tinel'den de (1881-1945?) kısaca söz etmem gerekiyor. Kemeñçe öğretmeni ve üstadı olan Tinel'in, özellikle kemeñçe çalgısının geliştirilip ve yerellikten çıkarılarak klasik Türk müziği orkestrasyonuna dahil edilmesinde önemli bir işlev gördüğü kabul edilir. Aynı zamanda hekim olan Tinel, Edirnekapı Sıhhat Merkezi (Dispanseri) başhekimliği yapmıştır.

Zühdü Rıza Tinel

Tinel, 1926–1932 yıllarında, yakın dostu Sadettin Arel'in de katkılarıyla 'Kemençe Beşlemesi' adıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Dr. Ayhan Sarı'nın verdiği bilgiye göre, Kemençe Beşlemesi'nin müzik tarihimizde önemli bir yeri bulunmaktadır.

Çalışma 2010 yılında yayımlanmıştır.* Dr. Sarı ile yaptığım kişisel görüşmede (2023), kendisi ne yazık ki Zühdü Rıza Tinel'in yaşamına ilişkin çok fazla bilgi bulunmadığını söylemişti. (Yani nasıl "bulunmuyor" anlamak zor! O halde ben bu çalışmada nasıl bul-

muşum da yer veriyorum, bu da ayrı mevzu!) Burada, sunuş bölümünde de değindiğim üzere, bir yaşam öyküsünün çaprazlama-karşılaştırmalı çökyönlü incelenmeyişi, gerekli özenli araştırmanın yapılmayışına bir kez daha dikkat çekiyorum.

Dr. Bedri Ruhselman, 1936'da Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde stajını tamamladı. Hekimliğe başladıktan sonra, Hüseyin Sadettin Arel ve Dr. Zühtü Rıza Tinel ile birlikte çıkardıkları, *Fener – Yükseltici Bilgiler ve Sanatlardan Bahseder Aylık Mecmua* adlı dergide yazıları yayımlanır. Dergi, Mart 1938'de yayın hayatına başlar. Ancak maddi sorunlar yüzünden 1938 Ağustosunda, 6. sayısında yayınına son verir.

1940-41 yıllarında, İstanbul Yedikule Hastanesi'nde, yedek yüz-

* *Asrî Kemençe*, Dr. Zühdü Rıza Tinel, yayına haz. Dr. Ayhan Sarı, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Yayınları, 2010, İstanbul.

başı rütbesiyle tabip olarak askerliğini yapar. Askerlik hizmeti bitince yine geçim sıkıntısı nedeniyle Ekim 1941–Haziran 1942 tarihleri arasında önce İstanbul Karaköy'deki Saint Benoit Lisesi'nde Türkçe daha sonra Beyoğlu'daki Saint Georg Lisesi'nde (bugünkü tam adı: Saint Georg Avusturya Lisesi ve Ticaret Okulu) tarih, coğrafya ve yurt bilgisi öğretmenliği yapar.

1940'ların başında Türkiye, İran ve Pakistan'ın yanı sıra Afganistan ile de politik ve kültürel işbirliği içerisinde. İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanı olduğu bu dönemde Afganistan'a eğitim alanında her türlü yardım yapılmaktadır. Öğretmen ve hekimlerin bu konuda ön planda olumlu bir işlev görecekları bir alan açılmıştı. İstanbul Üniversitesi o dönemde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıydı. Bakanlık, bir yazı ile üniversiteye, Afganistan'da görev yapabilecek yetekte hekimleri soruyor. Hazırlanan listede Dr. Bedri Ruhselman'ın da adı geçmektedir. Ge-

VIL-1 SAYI-1 CİLT-1
MART 1938

PLER

Yüksektici bilgiler ve sanatlardan bahseder aylık mecmua
SIYASETLE UĞRAŞMAZ

Herden alandığı güsterimesi partisi yarımlarını istihbarı celsidir.
Amaç: meclisimizde uygun yazarı kabul olunur.
Dere: editörün yazarı geri verimmez.

İDARE EVİ: İSTANBUL, GÜLPAZAR, NİSAHAT KÜLTÜR KİTAPÇIĞI
TELEFON: 32144

DEPO BAŞI: İSTANBUL, BEYOĞLU, KÜLTÜR KİTAPÇIĞI
TELEFON: 14315

ABONE ŞARTLARI:
Sınıflı 120, altı aylık 60 kuruş.
Yabancı meclisler için: sınıflı 240, altı aylık 120 kuruş.

İÇİNDEKİLER

Uzun işten evvel kışa ediz	FENER
Kemal yolunda	Dr. BEDRİ RUHSELMAN
Dünya altında Felsefe	H. S. AREL
Natürsel tasavvut (Dr. Gasson Durrant'tan tercüme)	Dr. Z. H. TİNEL
Hayatın peşkeş geçirdiği (Mehmedî Mathoullou'dan)	Dr. S. R.
Podiat Dergisi (Büyük fantezi romanı)	H. S. AREL
Bilgi sergisi - Düşünce hapsi - Yalnızlık -	
Hazır yazarların - Gülmeye cadesi - Kurban -	
torban - Mavi gözük	

10
kuruş

Yedikule Hastanesi'nde tabip yüzbaşı.

Afganistan'da.

rekli hazırlıklar tamamlandıktan sonra, Bedri Ruhselman'ın dışında Dr. Sevil Akay ve eşi Növber Akay, bir öğretmen, bir general ve kızı ile başkalarından oluşan grup, 1943 yılının Mart ayı başında, Ankara'dan Afganistan'a doğru yola çıkılıyor. Önce trenle Bağdat'a gidiliyor. Orada Pakistan hükümeti tarafından özel olarak gönderilen bir otobüsle İran geçilerek günler süren bir yolculuk sonrasında Afganistan'ın başkenti Kabil'e varılıyor.

Dr. Ruhselman, başhekim

unvanıyla Kâmil Rıfkı Sanatoryumu'nda görevine başlıyor. Atatürk'ün özel doktoru olan Prof. Dr. Kâmil Rıfkı Urga (1880-1966), Afganistan'ın ilk tıp okulu olan Kabil Tıp Fakültesi'nin kurucusudur. Afganlar kendisini çok sevdiklerinden, yaptıkları sanatoryuma onun adını vermişlerdir. Operatör Dr. Urga, aynı zamanda, Atatürk'ün sirozdan değil yanlış tanı, tedavi ve ilaç verilmesinden ötürü yaşamını yitirdiğini öne süren hekimdir.

Afganistan'da bulunduğu dönemde çeşitli medyumlarla değişik şekillerde çalışmalar yapar. (Bu çalışmalar sırasında sanatoryumda müstahdemlik yapan Nebi Han adlı bir kişiyi denek olarak kullanmıştır.) Bu çalışmalarına daha sonra *Ruh ve Kâinat* kitabında yer verecekti (s. 543).

Dr. Bedri Ruhselman
Interniste-Physiologiste

Caboul
Rifki Sanatorium

Kâmil Rifkî Sanatoryumu'nun
1927'deki açılış töreni (*üstte*).

Afganistan'ta 1992-1996 yıllarında
süren iç savaş sonrasında
Sanatorium (*ortada*).

Afganistan'da
kullandığı kartviziti.

Dr. Ruhselman, Kâmil Rıfki Sanatoryumu'nda üç yıl süreyle başhekimlik görevini yürütür. Bu ülkede çalışırken bir ara, Birleşik Krallık sömürgesi olan Hindistan'a gidip orada kalma girişiminde bulunur. Fakat İngilizler, "casusluk yapabileceği" kuşkusuyla bu isteğini kabul etmez. Afganistan'da geçen bu üç yıl içinde deneysel çalışmalarını sürdüren Ruhselman, aynı zamanda üç cilt olacak *Ruh ve Kâinat* adlı kitabını da yayına hazır duruma getirir. Sözleşmesi sona erdikten sonra 1945 yılının Ocak ayının son günlerinde, önce karayoluyla Mısır'a gelir ve 21 Ocak'ta İskenderiye'den hareket ederek Güneysu gemisiyle iki hafta sonra İstanbul'a döner.

1946'da Afganistan'dan döndükten bir süre sonra dizanteri hastalığına yakalanır ve İstanbul Cihangir'deki Alman Hastanesi'nde tedavi olur. Hastalığı ağır geçmektedir ve ölebileceği düşüncesiyle *Ruh ve Kâinat* kitabının yayımlanması işini Sevil Akay'a bırakır. Ancak, buna gerek kalmaz, kısa sürede sağlığına kavuşur ve Afganistan'da biriktirdiği parayla kitabın basımını gerçekleştirir. Bir başyapıt olarak kabul edebileceğimiz *Ruh ve Kâinat* kitabı, Türkiye yayıncılık tarihinde metapsişik ve spiritüel konuların öğrenilmesinde, tanınmasında ve gelişmesinde dönüm noktası oluşturmuştur.

Tüm parasını *Ruh ve Kâinat* kitabı için harcadığından maddi sıkıntıya girer ve geçimini sağlamak üzere 1947 yılı Ocak ayında annesi Safiye Hanım ve kızkardeşi Hidayet Hanım'ın yaşadığı İzmir'e gitmeye ve burada muayenehane açmaya karar verir. Kemeraltı'nda İkinci Beyler, 851 Sokak No: 2 adresinde dahiliye mütehasssısı olarak bir muayenehane açar (İhtisas no: 1872/3731). Hipokrat Yemini'ne tam anlamıyla bağlı kalmakta ve kendisine bir hasta başvurduğunda, tedavi sonuçlanıncaya kadar kendisini hastadan sorumlu saymaktadır. Tavsiyeleri ihmal edildiğinde, hastasından daha çok üzülür ve hemen, "Eğer kendi sağlığınıza ilgili ihmaliniz devam ediyorsa, sağlığınıza kaybetme tehlikeniz çok yüksek" diye uyarıda

bulunurdu. Ücret karşılığı hasta bakmaktan hep çok rahatsız olur, ücret almayı içine sindiremezdi ve maddi durumu kötü olan hastalarından ücret almazdı.

İzmir’de hekimlik yaptığı süreçte, spiritüel çalışmalar yapmak üzere Recai Ökten,

İzmir, Konak, Kemeraltı’ndaki İkinci Beyler, 851 Sokak.
(1950’lerin başı)

İbrahim Alagil, Dr. Fahri Işık, Nüzhet Cansen, Dr. Celal Yarkin ve medyum Macit Aray’ın da katılımıyla bir grup oluşturur. Bu arada İstanbul’da Nezihe Bayurgil’in medyumluğunu yaptığı “Akın” takma adlı bir bedensiz varlıktan tebliğler alınmaya başlanır. Bu tebliğler 4 Mart 1949 tarihine kadar sürer.

Bir gün, bir meslekdaşından aldığı, kendisine çirkin gelen bir öneri, böyle bir ortamda çalışamayacağını düşünmesine ve muayenehanesini kapatmasına neden olur. Öte yandan yoksul hastalarından ücret almamakta, çoğu hastasının ilaç paralarını kendi cebinden ödemekte, böylelikle geçim sıkıntısı çekmektedir.

Yeğeni Şahap Ruhselman anlatıyor:

Bir gün muayenehanesinde oturuyorduk. Bir hasta geldi, elinde bir kart vardı. Kartı Bedri Bey’e uzattı, Bedri Bey de alıp okudu. Kartın üzerindeki yazı eski Türkçe’ydi. Okudukça yüzü önce bembeyaz, sonra kıpkırmızı oldu. Ben olup bitene bir türlü anlam veremedim ve neler oluyor diye, dikkatle izlemeye başla-

dım. Hastayı iyice muayene etti ve "Sende gizli sıtma var, sana şimdi kinin yazacağım; bunun ya hapını yut ya da sağlık ocağında iğnesini yaptır. Kısa zamanda sapasağlam olur, sağlığına kavuşursun. Hiç merak etme, ciddi bir şeyin yok" dedi. Adamcağız, "Aman doktorcuğum, Allah senden razı olsun" diyerek ellerine sarıldı ve derdini anlattı: "Ben yıllardır Aydın'la İzmir arasında gidip geliyorum. Bana, büyük bir hastalığım olduğu ve bir türlü anlayışamadığı söylendi. Siz gizli sıtma diyorsunuz, sakın bir yanlışlık olmasın..."

Dayım, "Madem inanmıyorsun, sen git bildiğin gibi tedaviye devam et ama bana kalırsa, sen hasta filan değilsin, şu kininleri al, hiçbir şeyin kalmaz" dedi. Hastayı gönderdikten sonra da büyük bir üzüntü içinde bana kartı okudu. Kartta şunlar yazılıydı:

"Aziz kardeşim Bedri. Gönderdiğim hasta Aydın'ın eşrafındandır. Ben senelerdir bu hastayı tedavi ediyorum, şimdi sana gönderdim. Sen lüzum göster, yine bana gelsin. Ben onun filmlerini çekeceğim ve böylelikle de geçimimi sağlamış olacağım!.."

Bu olay üzerine kesin kararını verir, "Ben bu insanlar arasında, bu şartlar altında daha fazla hekimlik yapamam, öteki çalışmalarına ağırlık vereceğim" der ve muayenehaneyi kapatarak İstanbul'a döner.

Artık Dr. Ruhselman, bilgi çalışmalarına daha fazla zaman ayırmak istemektedir. Bu nedenle maaş karşılığı çalışabileceği bir iş aramaya başlar ve böyle bir olanak da eline geçer. 1947'nin Kasım ayında, Devlet Deniz Yolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Deniz Hatları İşletmesi Gemi Adamları Şubesi'nde gemi tabipliğine görevine başlar. Görevli olduğu 'Tırhan' gemisi İstanbul-İzmir arasında çalışacağı için İzmir'deki çalışma grubunun etkinliklerini de izleyebilecektir. Ancak bir program değişikliği sonucu Tırhan gemisi Ege'de değil Karadeniz'de görevlendirilir. Bunun üzerine 'Dumlu-pınar' gemisinde hekimliğe başlar. Fakat artık çalışmak istemiyordu. Zira bilimsel çalışmalarına yeterince zaman ayıramıyordu. İstifa etmekten başka çare yoktu. Öyle de yapar ve 14 Mayıs 1948'de göre-

1947'de hekim olarak görev yaptığı Dumlupınar gemisi, İkinci Dünya Savaşı'nda büyük kıtlık yaşanan Yunanistan'a 1941-42 yıllarında defalarca gıda malzemesi taşımıştı.

vinden ayrılır. Yaklaşık 8.5 ay devam eden boş zamanını yoğun bir çalışma temposu içinde değerlendirmeye çalışır. Gerek İzmir'de gerek İstanbul'da bizzat çalıştığı medyumlar ile aldığı birçok ruhsal tebliğ üzerinde incelemeler yapar. Bu çalışmalarının bir ürünü olarak da 1949'da Ruhlar Arasında adlı kitabını yayımlar.

2 Mart 1946'da Akdeniz'de, Marsilya hattında çalışan 'Ankara' yolcu gemisinde hekimlik yapmaya başlar (burada, Ruhselman'ın babası Cemalettin Bey'in de bir süre gemi tabipliği yaptığını hatırlatayım). Böylece, gemideki boş zamanlarını, kamarasında meta-psişik çalışmalarına zaman ayırabilmektedir.

1947-1954 arasındaki dönem, en yoğun celse çalışmalarının yapıldığı dönemdir. Ruhselman kendisini tamamen ruhsal araştırmalara yöneltmiştir artık. 1948 yılında Ankara'daki ve İstanbul'daki üniversitelerde spiritüalizm üzerine dizi konferanslar verir.

Ankara Gemisi

Ankara Gemisi, İkinci Dünya Savaşı'nda Birleşik Devletler donanmasında kullanılan 412 kişilik bir hastane gemisiydi. 1927'de inşa edilen geminin o dönemdeki adı 'USS Solace (AH-5)' idi. 1941'de Japonların Pearl Harbor'a düzenledikleri büyük hava saldırısında hasar görmeyen tek gemi olup saldırıdan sağ kurtulan yaklaşık 25 bin askeri Amerika'ya nakletmiştir. Bu askerlerin bir bölümü savaştan sonra bir dernek kurar ve yaptırdıkları madalyanın üzerine 'Solace'ın figürünü yerleştirirler. "Pasifik kahramanı" Solace, kısa sürede savaş karşıtlığının simgesi durumuna gelir. Durumdan rahatsız olan yetkililer gemiyi 1948'de Türkiye'ye, Denizyolları'na satar. Yapılan tadilatlar sonucu 259 kamaralı turistik bir yolcu gemisine dönüştürülür, adı ise 'Ankara' olarak değiştirilir.

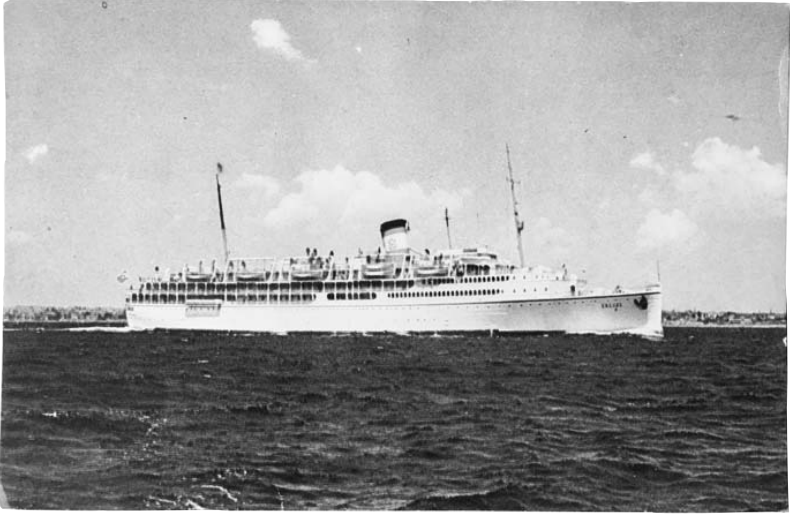

Ben, Bedri Ruhselman'ın 1949-1958 yıllarında aralıklarla gemi tabibi olarak görev yaptığı ve "Akdeniz'in Gülü" adıyla anılan Ankara gemisiyle 8 Temmuz-21 Temmuz 1975 tarihleri arasında İstanbul'dan Barcelona'ya kadar uzanan bir Akdeniz seyahatine çıkmıştım. Bu, Ankara gemisinin son seferiydi. Gemi, 1977 yılında sökülme üzere Haliç Tersanesi'ne, 1979'da ise tamamen parçalanmak üzere İzmir Aliğa'ya götürüldü.

Bedri Ruhselman ve Mazhar Uğur.

Ne kadar ilginç ya da "tesadüf" gelebilir kestiremem ama şunu da kişisel tarihimden aktarayım: Ben bu seyahatten döndükten kısa bir süre sonra, aynı yıl Eylül ayında ilk kez MTİAD'a gittim ve metapsişik konularla ilgilenmeye başladım. Dr. Bedri Ruhselman'ın gemi tabipliği yaptığı bir gemiyle, kendisinden yaklaşık 20 yıl sonra Akdeniz'de seyahat etmiş olmak ve son seferinde o geminin içinde ya da güvertesinde bulunmak kuşkusuz ki hayatımda büyük anlam taşımaktadır.

Ankara gemisi. (6.179 gross/ton, 124.7x19 m, 16 m/ph). Bu kartpostalı 1975 yılında Ankara gemisinin mağazasından almıştım (orijinali renklidir).

Ruhselman, o yıllardaki en büyük amacını gerçekleştirmek üzere bir dernek kurmayı hedeflemekte ve uygun bir daire aramaktadır. Kısa sürede, çalışma arkadaşlarından Suat Plevne'nin bir arkadaşına ait bir yer bulunur. İstanbul, Taksim Sıraselviler'de, Billurcu Çıkma-zı'nda bulunan daire (Sümbül apartmanı, numara 14, zemin kat) düzenlenerek çalışmalar için uygun duruma getirilir. Fazla masraf ol-masın diye yerler muşamba ile kaplanır ve celse odasının duvarları pamuk ve kontrplakla kaplanarak ses geçirmez duruma getirilir. Res-mî olarak da, 30 Mart 1950 tarihinde İstanbul Valiliği'ne başvuru-larak Türkiye Metapsişik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Cemiyeti'nin kurulduğu açıklanır. Derneğin yönetim kurulu şu kişilerden oluşur: Dr. Bedri Ruhselman (başkan), Suat Plevne (Bşk. Yrd., avukat), Dr. Ali Sevil Akay (Bşk. Yrd.), Muammer Bayurgil (sayman, malî müşa-vir), Haydar Seber (üye, öğretmen), Mazhar Uğur (üye, Ankara gemi-si 2. makinisti), Turgud Kocaengin (üye, Ankara gemisi 3. Kaptanı).

İstanbul Valiliği Yüksek Makamına

İstanbul'da kurulan Türkiye Metapsişik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Cemiyetinin Ana tüzüğünün dört nüshası ilâhik olarak takdim olunmuştur.

Gereken muamelenin ifasına yüksek emir ve müsaadelerini, derin saygılarımızla arz ve rica ederiz.

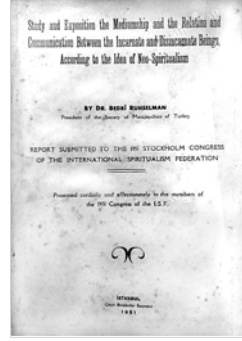
[Handwritten signatures and stamps]

**Türkiye Metapsişik Tetkikler
ve İlmi Araştırmalar
Cemiyetinden:**

İstanbulda, yukarıdaki unvan ile kurulup Nisantası Vali Konağı Cad. 131 No. lu Selçuk Apart. 1 inci dairesini merkez itihaz eden Derneğin, ana tüzük mucibince yapılan yönetim kurulu seçiminde: Başkanlığa; Dr. Bedri Ruhselman (Dahiliye mütehasssı ve Devlet Deniz Y. Doktoru, Çengelköy Cad. 61/1 da.) Başkan yardımcılığına; Av. Süad Plevne (D. Deniz Y. İkinci Huk. Müşaviri - Erenköy Şerafet Sok. 18 No. da.) Genel sekreterliğe; Dr. Sevil Akay (Kulek, boğaz, burun mütehassısı, Darülaceze Hast. Doktoru, Nisantası Vali Konağı Cad. 131/1 de.) Saymanlığa; Muammer Bayyurğil (Mall müşavir, Cihangir Sormagır Sok. 43/8 da.) Üyelige; Haydar Seber (İstanbul Polis Mektebinde öğretmen - Kadıköy Moda Cad. Muradbey Sok. 21 No. da.) Üyelige; Mazhar Uğur (Ankara Vapuru İkinci makinalı - Kurtuluş Azak Sok. 15 No. da. Üyelige; Turgud Kocaengin (Ankara vapuru üçüncü kaptanı - Kadıköy Nar Sok. Resuloğlu Ap. 1 No. da.) seçilmişlerdir. Cemiyetler kanununun 5 inci maddesine uyularak yayınlanır.

Dr. Bedri Ruhselman 1951'de Allah adlı kitabını yayımlar. Aynı zamanda o sıralarda Ankara'da yayımlanan İç Varlık adlı dergiye yazılar yazar. Yine bu dönemde Metapsişik Tetkikler ve İlmi Araştırmalar Derneği, Uluslararası Spiritüalizm Federasyonu'na üye kabul edilir. Aynı yıl, İsveç'in başkenti Stockholm'de, Türkiye'nin de içinde olduğu 16 ülkenin katılımıyla Uluslararası Spiritüalizm Kongresi düzenlenir. Dr. Ruhselman, bu kongreye, Study and Exposition The Mediumship and The Relation and Communication Between The Incarnate and Disincarnate Beings According to the Idea of Neo-spiritualism (Medyumluğun ve Ruhların Dünyamızdakilerle Görüşme ve Münasebetlerinin Neo-Spiritüalizma Görüşü ile İlmî İzahı) başlıklı 61 sayfalık

İngilizce bir bildiri sunar. Bu rapor ayrıca dünyadaki çeşitli spiritüalist merkezlere dağıtılır ve ilgiyle karşılanır. Dr. Bedri Ruhselman'a, Londra'daki Uluslararası Spiritüalizm Federasyonu Başkanı Percy J. Hitchcock'tan, hayranlık dolu bir mektup gelir. İngilizce hazırlanan bu rapor, Bedri Ruhselman tarafından Türkçe'ye çevrilerek 1952 yılında kitap olarak yayımlanır.

Milletlerarası Spiritüalizm Federasyonunun 1951 Stokholm Kongresi

İki senede bir yapılmakta olan milletlerarası Spiritüalizm Federasyonunun 1951 senesi umumi kongresi Stokholm'da yapılmıştır. Kongre Eylülün birinci gününden dokuzuncu gününe kadar sürmüştür. Kongreye tahsis edilen ve şehrin merkezinde bulunan büyük Høhsalar salonu kongreye rapor vererek iştirak eden 15 milletin bayrağı ile süslenmişti. Bunların arasında Türk bayrağı da vardı. Türkiye Metapsişik Cemiyeti de Dr. Bedri Ruhselman'ın "Medyomluğun ve ruhlarla insanlar arasındaki münasebetlerin Neo-Spiritüalizmaya göre izahı" hakkında yazılmış 61 sayfalık bir raporu ile kongreye iştirak etmiş bulunuyordu.

Kongreye başlamazdan evvel, bu kongre için bestelenmiş ve tertip edilmiş bulunan kongre marşı kadınlardan mürekkep [oluşan] bir kongre

heyeti tarafından söylenmiş ve zevkle dinlenmiştir. Bunu müteakip kongreyi işveç Tecribî Spiritüalizm ittiheadı [birliği] reisi Dr.

Folke Bergman, bazı parçalarını aşığıya naklettiğimiz bir nutukla açmıştır.

Kongrenin devamı boyunca muhtelif memleketlerin röportörleri çok mühim ve istifadeli, psişik ve metapsişik mevzular üzerine yazılmış raporlarını okumuşlar ve bu arada da bir sürü medyomluğa ait resimler, tablolar, ruhların fotoğrafları, materyalizasyon resimleri, kendi kendilerine yazılmış medyanimik yazılar, mulajlar [alçı/balmumu kalıplar] göstermişlerdir. Bütün bunlar her memlekette ayrı ayrı ve çok sıkı kontroller altında elde edilmiş birer ilmî vesika mahiyetinde idi.

Bundan başka orada hazır bulunan kıymetli medyomlarla çok dikkate şayan bazı tecrübeler de yapılmıştır. Mesela Fin medyomu Bn. Margit Selin'in tecrübeleri bunlar meyanındadır. Müzik kültürü pek iptidai olan bu kadın trans hâline geçince tarihin en büyük müzik üstadlarının en güç eserlerini büyük bir kolaylıkla piyanoda çalmış ve bu sırada gösterdiği kudret hazirunun takdirini mucip olmuştur.

Kongre münasebetile İsveç matbuatı bir basın konferansı tertip etmiş ve bu konferansda Dr. Bergman gazetecilere Tecribî Spiritüalizmanın ilmî esasları hakkında izahat verilmiştir. (...)

Ruh ve Kâinat dergisi, sayı 1, s. 11-12

Hitchcock'un mektubu

Uluslararası Spiritüalizm Federasyonu, Londra

1 Ekim 1951

Azizim Dr. Ruhselman,

1951 Stockholm Kongresi'ne sunmuş olan raporunuzu çok büyük bir ilgi ile okudum. Bu raporda yapmış olduğunuz işten ötürü sizi hayranlıkla tebrik etmeme izin vermenizi bekliyorum. Bunun bilimsel bir belge olduğuna inanarak henüz raporunuzu almamış bulunan uluslararası spiritüalizm gruplarına raporunuzun suretlerini gönderiyorum. Aynı zamanda bu raporun değerini takdir edecek üyelere de gönderiyorum.

P.J. Hitchcock, Başkan

Ruh ve Kâinat dergisinin 1. (Ekim 1952) ve 18. sayılarının (Haziran 1954) kapakları.

Ruhselman, 21 Ağustos 1952’de, Millî Eğitim Bakanlığı’nın isteği üzerine, “DeneySEL Spiritüalizm” hakkında bilimsel bir rapor hazırlar ve Bakanlığa gönderir. Aynı yıl (1952) Neo-spiritüalizme göre *Mukadderat ve İcabat* adlı yapıtını yayımlar ve İstanbul Fatih’te, (Fevzipaşa Cad., Kınalızade Sok., No 1) bir büro tutarak *Ruh ve Kâinat* dergisini çıkarmaya başlar. Fakat derginin yayımlanmasına, kendi ifadesiyle, “daha yüksek ‘vazife’lere hazırlanmak” amacıyla, 18 sayı sonra, 1954 Haziranı’nda son verir.

Bedri Ruhselman’ın operatörlüğünde yürütülen celse çalışmalarında oldukça ilginç bilgiler elde edilmektedir; geleceğe ait kehanetler bunlara örnektir. 1953 yılı, Nisan ayının birinci gününde, Sirkeci 7. Noterliği’nde resmen tescil edilen bir ruhsal tebliğde şöyle denilmektedir: “Türkiye böyle bir arızaya uğrayacaktır. O kaviste,

(Burada Mersin Körfezi'nden başlayarak, takriben Seyhan nehri ya-
tağını takip eden kavis kastediliyor) denizin içeri çekilmesi olacak.”
Nitekim bu kehanet, kendisinin dünyadan ayrılmasından 6 yıl son-
ra, 13 Mart 1966'da gerçekleşir. Söylenen bölgede deniz 31 metre
çekilir. Antalya'da ise 2 metre alçalmıştır. O tarihteki kimi gazeteler
bunu “görülmemiş olay” başlığıyla manşetten verir. Böylece 1953
yılında ruhsal kanalla alınan bir kehanet, 13 yıl sonra gerçekleşir.

Görülmemiş olay

Akdeniz ve Ege sahillerinde
deniz çekiliyor ve alçılıyor

ISKENDERUN'DA
DENİZ 31 METRE
Antalyada da deniz
metre alçaldığı için **ÇEKİLDİ**
gemiler rıhtıma
yaşamıyorlar

İSKENDERUN'da Çukurluk yarık, önce Fırs ve Akdeniz sahillerinde deniz çekilmesi bekleniyordu. Bu
deniz çekilmesi bekleniyordu. Akdeniz ve Ege sahillerinde deniz çekiliyor ve alçılıyor. 31 metre
alçaldığı için gemiler rıhtıma yaşamıyorlar.

SON HAFTANIN TABİAT OLAYLARI

Deniz çekilmesi kehanetine ilişkin 25.3.1966 tarihli
b.r gazete manşeti

1955'te Altın Kitap adlı bir dergiye makaleler yazar. Çalışma arkadaşları 1954-1957 yılları arasında kendisinin bir durgunluk döneminde olduğunu gözlemlediklerini belirtirler; çevresindekilere konuyu açıklama çalışmaları dışında hep düşünceli bir hal içerisinde.

1957'de kurucusu olduğu Cemiyet'ten ayrılır. 'Ankara' gemisinde hekim olarak görev yaparken, 1958 Haziranı'nda bir kalp krizi geçirir ve Cenova'da iki ay bir hastanede yatar. Dönüşünde, dinlenmesi gerektiği için artık gemi tabipliğini bırakır.

1958 Eylülü'nden 1959 Temmuzu'na kadar, İstanbul, Elmadag, Çimen Sokak, Şifa Apartmanı'nda tuttuğu bir dairede son ruhsal irtibat seanslarını düzenler ve alınan bilgileri düzenleme çalışmaları yaparak "son vazife"sini, yani İlâhî Nizam ve Kâinat kitabının düzenlenmesini tamamlar. Ruhselman'ın bu yoğun çalışmalarını gerçekleştirdiği evi gayet mütevazı idi; küçük bir salon, onun yanında bir oda ve küçük bir mutfaktan ibaretti. Odasında bir gardrop ve sey-

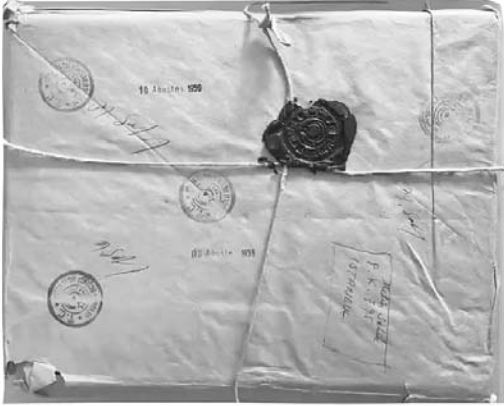
Ankara gemisindeki son fotosu.

Çimen Sokak'taki evinde.

yar bir yatak vardı, salonu ise kitaplarla doluydu. Çalışma masasının üzerine gelen kısmın tavanında, iplerle uçları duvardan duvara tutturulmuş beyaz bir bez geriliyordu. Bu bez, kömür ve odun sobası beraber yandığı için oluşan bazı ufak kömür-odun kurumlarının kendisinin üzerine dökülmesine engel olurdu.

Metnin, daktilo edilmesinin tamamlanmasıyla üç nüsha olarak düzenlenen Kitap, Hüsrev Bilgioğlu (1910–1983), Metin Sakik (1937–2012) ve Kitabın medyumı Attila Güyer'e (1939–2021) emanet edilerek 10 Ağustos 1959'da Beyoğlu 5. Noteri'ne teslim edilir. Uzun yıllar çeşitli ortamlarda bu Noterliğin Karaköy 5. Noteri oldu-

ğu kabul edildi. Oysa orijinal metnin ambalajının üzerindeki resmî damgalarda açıkça Beyoğlu 5. Noteri yazısı görülmektedir. Beyoğlu 5. Noterliği ise Taksim'den Cihangir'e uzanan Sıraselviler Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Nitekim, o dönem

Dernek binası Sıraselviler'in bir arka sokağı olan Billurcu Çıkma-zı'nda bulunmaktaydı ki, sözkonusu Noterliğe yürüme mesafesi yaklaşık 2 dakikadır.

Bedri Ruhselman, Kitabın düzenleme çalışmaları sırasında, kalp rahatsızlığı olmasına ve dinlenmesi gerekmesine rağmen, 3-4 ay süreyle günde yaklaşık 20 saat çalışıp 4 saat uyuyarak inanılmaz bir tempoyla çalışır. Dünyadaki son altı ayında ise, vazifesini yapmış olmanın rahatlığıyla ölümünü müzik dinleyerek beklerken, yine de

Ölümünden önce çekilen son fotosu. Yanında kızkardeşi Hidayet Hanım, arkada Çiğdem ve Şahap Ruhselman ile önde çocukları Nihan ve Olcan (1960 Ocak, İzmir)

boş durmaz ve İngilizcesini geliştirmeye çalışır. 1960 yılının Şubat ayı başlarında kızkardeşi Hidayet Hanım'ı ve ailesini ziyaret etmek için (belki de aileye 'veda etmek' için – her ne kadar Metin Sakik bu 'veda' sözcüğüne karşı çıkıyorsa da...) İzmir'e gider. 18 Şubat Perşembe akşamı saat 21:10'da Çimen Sokak'taki* evinde geçirdiği ikinci bir kalp krizi sonucunda Dünya'dan ayrılır ve bedeni 20 Şubat'ta toprağa verilir.

* Buraya Çimen Sokak'la ilgili ilginç bir not kaydedeyim: Bilim Araştırma Merkezi Yayınları'ndan, değerli dostum ve çalışma arkadaşım Rıza Emiroğlu, 4 Aralık 1958'de bu sokakta bir evde doğmuş ve 1963'te de ailesiyle başka bir yere taşınmışlar.

VEFAT

İletmemize uzun zamandan beri değerli ve verimli hizmetleri dokunarak çalışan Ankara Uşşu Doktoru olarak da pek çok kimseye kendini sevdirmiş olan kıymetli hekim

Dr. BEDRİ RUHSELMAN

vefat etmiştir. Cenazesi 20 Şubat 1960 Cumartesi günü (bugün) Harbiye Çimen sokak Şifa Apartmanından alınıp Gölü Camii'nde öğle namazı kılınarak Zincirlikuyu'daki aile mezarlığına defnedileceğini teessürle bildiririz.

DEMİZLİK BANKASI T. A. O.
Denizcileri İletmece

ÇOK ACI BİR KAYIP

Türkiye Metapetik Teşkilat ve İlim Araştırmalar Cemiyeti kurucusu ve İlim ve Felsefi Esasları ve çalışmalarlarıyla ruh kültürünü semilete tanıtan yüksek insan, semilete tanınmış İlim ve İlahi şahısların arasında kemavüz olmuş olan

Dr. BEDRİ RUHSELMAN

bediyele intikal etmiştir. Na'v, 20 Şubat 1960 Cumartesi (bugün) öğle namazını müteakip Gölü Camii'nden alınarak Zincirlikuyu mezarlığına defnedilecektir.

Arkadaşları

3 Şubat 1959

26 Aralık 1955, Üsküdar
Evlendirme Dairesi,
Rifat-Mürvet Özidoruk'un
nikah töreni.

- Feridun Tepeköy (1)
- Hüsrev Bilgioğlu (2)
- Bedri Ruhselman (3)
- Mürvet Özidoruk (4)
- Rifat Özidoruk (5)
- Refet Kayserilioğlu (6)
- Erdoğan Ertürkmen (7)

Düzenlediği Kitap Konusunda Üç Görevli'nin Anlattıkları*

Metin Sakik (1937-2012)** ile Söyleşi

Metin Sakik ile Bedri Bey ve derlediği Kitap hakkında yaptığım konuşmanın band kayıtlarından hiç değiştirilmeden aynen tespit edilmiş notu.

Bugün 22 Temmuz 1971 Perşembe akşam saat 17:00'de sevgili dostum Metin Sakik'i, çalışmakta olduğu Elmadağ'daki yazıhanesinde ziyarete gittim ve kendisiyle Bedri bey hakkında bir röportaj yaptım. Şimdi bu röportajı aynen takdim ediyorum. (Feridun Tepeköy)

Feridun Tepeköy– Metin bey, Bedri bey'i ilk defa ne zaman ve nerede gördünüz. Bu tanışıklığınız ne zamana kadar devam etti?

Metin Sakik– Ha... ilk defa şeyde... Cemiyet'te... Cemiyet'e geldiğimdeki...

F.T.– Tarih olarak?

M.S.– Haziran 1953'de Cemiyet'e [MTİAD] geldim ben. Temmuz'da olması lazım. Çünkü Haziran'da imtihanlarım bitti. Temmuz ayında, 53'ün Temmuz ayında ilk defa o zaman gördüm. Bedri Bey aşağı yukarı bazı faaliyetleri bırakmak üzereydi. Cemiyet'i bırakmak üzereydi. Bazı faaliyetleri başlamıştı ta o zamandan.

* Feridun Bey'in, ses kayıtlarından yazıya dönüştürdüğü bu metni günümüz Türkçesi'ne ve yazılışlarına uyarlamadım, özgün durumuyla bıraktım. (ÇÇ)

** Metin Sakik ile, yayıncılık yaptığımız Bilim Araştırma Merkezi Yayınevi döneminde, 1979 yılında bir gün ziyaretimize gelmesiyle tanışmıştık. 1990'lı yıllarda ise uzun süre Levent'te birbirimize çok yakın evlerde yaşadık ve komşuluk ettik. Yaz kış her sabah erken saatte mutlaka yürüyüş yapardı, bazen karşılaştığımızda sohbet de ederdik. Son derece hoşsohbet, neşeli ve bir neden olmaksızın yüzü hep gülen bir insandı. (ÇÇ)

F.T.– Vay!..

M.S.– Yavaş yavaş çekiliyordu kenara. Pek şeylerle meşgul olmuyordu. Mümkün olduğu kadar, hatırlarsınız.

F.T.– Ben 54’de gelmişim.

M.S. –Mümkün olduğu kadar kenarda kalmaya çalışıyordu. Suat Plevne’yi öne koşuyordu. Diğer arkadaşları... Kendi kenarda kalmaya çalışıyordu ve yardım ediyordu onlara. İşte o sırada tanıdım, ilk defa. Tabîî, işte sonuna kadar, biliyorsunuz... Bir ara da fasıla oldu, tabîî. Benim askerliğim oldu. Ondan sonra askerlik dönüşünde hemen faaliyet başlamamıştı –kendi faaliyeti– en son faaliyeti başlayınca başladı, tekrar sonuna kadar...

F.T.– Cemiyet’teki o çalışmalar esnasında birtakım tecrübî denemeler üzerinde bulundular, değil mi ?

M.S.– Evet, benim üzerimde de bazı denemeler yaptı. Hipnoz denemeleri yaptı.

F.T.– Telkinler...

M.S.– Telkinler ve vs. çalışmalar yaptı. En son zaten oydu Cemiyet’teki çalışmaları.

F.T.– Ondan sonra kapandı.

M.S.– Ondan sonra bıraktı onları, tamamen. Evet.

F.T.– Parça parça sorayım. Bedri Bey’in düşüncelerinde...

M.S.– Evet

F.T.– Değişiklikler olmuş mudur ?

M.S.– Yani düşüncelerinde değişiklik...

F.T.– Bedri Bey’in düşüncelerinde, tekâmül yönünden bir gelişme mevzubahis midir?

M.S.– Onu, valla, doğrusunu söylemek lazım gelirse, ben şahsen

şey yapamam yani idrak edemem, onun değişikliğini. Ama, herhalde kendi şeylerinden anladığıma göre, ancak kendi ifadelelerinden çıkardığım, düşüncelerinde şeyler olmuştur, terakkiler olmuştur. Gelişmeler olmuştur. Ama ben bilmiyorum bunu. Yani hiçbir zaman şey yapamam.

F.T.– Hayır, şey bakımından. Mesela ne bileyim, 1935 senesindeki düşüncesiyle 1955 senesi arasındaki farkı...

M.S.– Valla şimdi bir kere her şeyden evvel, araştırmacı olduğu için muhakkak ki değişme değil ama gelişme, genişleme olmuştur. Mütemediyen şeylerinde, düşüncelerinde, her an olmuştur bu.

F.T.– Diyelimki, mesela Bedri Bey'in din'le olan ilişkileri?

M.S.– Ha, o bakımdan tabii istikrarlı bir şahsiyeti vardı. Başında ne ise sonunda da oydu. Ama derinlemesine, fikirlerinde muhakkak ki her an daha genişleme, derinleşme, şümulleşme vardır.

F.T.– Mesela din'le olan ilişkileri de son devresindeki ilişkiler arasında fark var mıydı?

M.S.– Onu ben bilemem. Bir şey söyleyemeyeceğim o hususta. Ben ancak 53'de tanıdım dediğim gibi.

F.T.– Hayır çok yakınınız olduğuna göre, bazı hatıralarını nakletmiştir. O hatıralardan bazı neticelere varabiliriz.

M.S.– Ha, o şekilde olursa, elbetteki gençliğinde olgunluk çağının farkları var, ama...

F.T.– Mesela bana söylediklerine göre gençliğinde bir ara bir süre çok dindar imiş.

M.S.– Hım. Olmuştur. Çünkü yaşayış tarzından ben de zaten neticeye vararak söyledim. Gençliğinde yaptığı birtakım hareketler var, gayet ateşli ve gençlik yaşamış, filân...

F.T.– Evet.

M.S.– Elbette, bu düşüncelerle alakalı değil mi, insanın davranışları. Öyle olduğuna göre, elbette birtakım değişikliklere uğramış, gençliğine göre. Bu mevzu içinde, mevzu adamı olarak, düşüncelerinde değişiklik, istikrarsız değişme imkânsız bir kere... Onda yoktu öyle şey... Şümullenme olmuştur.

F.T.– Şümullenme. Ben de onu kastetmiştim. Peki, bizim için, son devrelere ait düşünceleri ve davranışları mühim olduğuna göre, mesela son devresinde Bedri Bey'in din hakkında veya dinler hakkındaki düşüncesi ne merkezdeydi?

M.S.– Bedri Bey'in dinler hakkındaki şeyi... Son devresinde dinler hakkındaki düşüncesi, gayet tabîî ki, bunların ilâhî şey olduklarıydı. Hepsinin ilâhî tebligat olduklarıydı. Tabiatıyla düşüncesi de bu merkezdeydi.

F.T.– Evet. Peki o zaman kısaca şeyi belirtebilir miyiz. Bedri Bey'in şahsiyeti ve karakteri hakkında ne düşünüyorsunuz?

M.S.– Bedri Bey'in şahsiyeti ve karakteri hakkında...

F.T.– Burada bilhassa şu noktayı tebarüz ettirmek istiyorum. Bedri beyin iki veçhesi var diyelim. Bunlardan bir tanesi beşerî olanı, bir tanesi de beşer dışı hüviyete sahip olanı.

M.S.– Evet.

F.T.– Ben o hususta değil de daha ziyade beşerî hüviyetiyle alâkalı birtakım kanaatleri ve fikirleri toplamak istedim.

M.S.– Evet.

F.T.– Öbür hususta herkesin birtakım şahsî kanaatleri olabilir. Fakat bu kanaatlerin açıklanması veya açıklanmamasına ben zorlayamam. Eğer açıklaması istenirse onu memnuniyetle tespit ederim. O bakımdan soruyorum.

M.S.– Evet. Bir kere prensip sahibi insandı. Yani herkesin, dünya

âlemin bildiği gibi. Evet, prensiplerine de harfiyen sadık. Çalışmalarında, düşüncelerinde, hareketlerinde her şeyinde, her zaman için görülen, tezahür eden bir şeydi.

F.T.– Prensip sahibi dediğiniz vakit, bu prensip sahibi kelimesinden neyi anlayacağız? Veya bu prensipler nelerdi?

M.S.– Ne bileyim, bir kere ciddi bir çalışma, ilmî bir çalışma yapmak. Sonra her şeyden evvel mevzunun adamı olmak, onun icabettirdiği davranışlarda bulunmak, efendim, sonra şey, bu mevzuyu araştırırken, araştırmacı olarak gösterdiği gösterdiği davranışlar... Daima sağlam adım atardı...

F.T.– Şüpheliydi yani.

M.S.– Şüpheliydi. Tabii şüpheliydi ve şümüllü olarak düşünürdü bir meseleyi.

F.T.– Evet.

M.S.– Ve neticeye muhakkak kendisi ulaşırdı. Bilgi ve kapasitesi dolayısıyla, bir neticeye ulaşırdı.

F.T.– Yani, şüpheli olduğuna göre, demek ki bazı önceden varsayılan veya kabul edilen veya “dogma” diye isimlendirdiğimiz birtakım saplantıları veya bağlantıları bir kenara itmesini becerebiliyordu.

M.S.– Evet. Hem de çok şayanı dikkat derecede. Ne bileyim, başlangıçta bir an için bir şey geçirse bile, çok korkunç denilecek derecede köşe dönmüştür. Mesela icabında herhangi bir mevzuda evet ilk anda, bir şey geçirmiştir; normal bir insan olarak. Ama, bu en fazla bir veya iki gün sürmüştür. O iki gün zarfında da o işi tam tetkikçi –şüpheli demek uymuyor– yani alır bir şeyi mesela, diyelim ki falanca mevzuda kendisi şöyle biliyordu, efendim mesele bir başka türlü çıktı karşısına, o mesele için durum şöyle, hani birdenbire her şey bitmez. Aksine birtakım kanaatleri de ol-

sa... yani kelime bulamıyorum; şüpheci lafı burada şey oluyor, size anlatabildim galiba değil mi? Mesela bir mevzu geldi, evet kendine göre birtakım şeyleri vardır, bilgisi vardır, o an için, ona göre birtakım cevaplar verir ama, bitmez o iş orada. Onu, en müspet şey ne ise, ulaştırılması lazım gelen hakiki hedefi ne ise orayı bulabilir. Neticeye vardırıır o şeyi. İki gün üç gün sonra, muhakkak surette bir neticeye, tam istenen ne ise bulur, ideal olan ne ise bulur ortaya koyardı. Yani bu şüphecilik değil. Şüpheci olsa gene birtakım ön şeyleri var demektir.

F.T.– Anlıyorum, yani dikkatli ve titiz bir araştırmacı oluyor.

M.S.– Evet.

F.T.– Ve tam bir değerlendirme yapıyor.

M.S.– Tamam. Tam bir değerlendirme yapan bir insandı. Öyle şey değil. Bu mevzua ait herhangi bir araştırmada olduğu kadar, hayattaki herhangi bir hadise karşısında da aynı davranışı gösterirdi. Ben bunu defalarca gördüm. Yani, bugün diyelim ki –hafızam çok zayıftır o hususta çok özür dileyeceğim– üç gün evvel kelimesi kelimesine hatırladığım şeyi üç gün sonra ancak mahiyeti itibarıyla hatırlarım. Onun için misal vermem de çok zor olacak. Bazı hadiseler olmuştur ama. Mesela iki gün evvel falanca hadise karşısında şöyle bir tepki göstermiştir. “Hayır öyle değil de şöyle” demiştir. Ama o lâf orda kalmaz onda. Onu alır, adamakıllı tetkik eder; çünkü bir alışkanlık haline gelmiştir. Daima herhangi bir mevzuyu iyice deşip, ortaya döküp, neticeye ulaşmak... Araştırmacılık şeyi yerleşmiş, yani. O bakımdan, iki gün sonra gelir, sapasağlam bir neticeyle, artık dört başı mamur bir neticeyle gelirdi. Ve bu ulaştığı neticede hakikaten sağlam, hatta bazen öyle şeylere şahit oldum ki, diyorum yani hadise veremiyorum, maalesef. Mesela diyelim ki, falan falan şahısları mantıki olarak o an için

çok haklılar. Her şey onların lehine; konuşmaları da öyle, bilmemesi de öyle... Fakat, Bedri Bey işte iki gün üç gün sonra ulaştığı bir netice vardır, bir şey koymuştur ortaya, iki sene sonra, üç sene sonra onun doğruluğunu ancak idrak edebilmişizdir, bizler. Haa, o zaman şu şöyle demişti, öbürü böyle dediğin şu şöyle demişti, doğrusu şuymuş... çok oldu böyle. Birkaç tane hadise vardı yani. Ancak, iki üç sene sonra, isterse basit bir hadise olsun bu... Yani idrakine varabildiğimiz. Böyleydi değerlendirmeleri. Çok derin olduğu için, diyorum, anlayamıyorduk. Tabi hayranlıkla takip ediyorduk, falan. O ayrı mesele.

F.T.– Bedri Bey'in hoşlandığı veya hoşlanmadığı neler vardı?

M.S.– Bedri Bey'in hoşlandığı şeyler... Yani Bedri Bey'in şahsiyetini, çalışmalar başladıktan sonraki veya çalışmalar başladıktan evvelki şahsiyeti diye ayıramayız. Bence ikisi de aynı idi. Her ikisi de aynıydı. Hiç fark yoktu. Sadece bilgiler açılmıştı önünde, son devrede, onun üzerinde yürüyordu. Malum, sağlam karakteriyle, sağlam kafa yapısıyla, sağlam bilgisiyle, onları mükemmelen değerlendirebiliyordu. O idrakiyle... Hani, başlangıcı ile sonu arasında –benim gördüğüm– Bedri Bey'de hiçbir fark yoktu, bunun haricinde. O zaman elinde ne vardı? Şunlar vardı. Onları gayet sağlam bir şekilde değerlendiriyordu. Sonunda, tabii hayatının da bu kademe kademe yürüyüşünde aldığı, mütemadiyen adım adım o güne getiren bilgiler de elbette var; en sonunda tamamen her şey açıldı. O bakımdan hiç değişmiş saymam, Bedri Bey'in şahsiyetini.

F.T.– Faraza, beşerî açıdan aldığımıza göre müzik dinlemek, tiyatro veya sinemaya gitmek, veya bazı yemekleri sevmek veya sevmemek...

M.S.– O taraflarıyla ben hiçbir zaman alâkadar olmadım, hakikaten. Çünkü mesela ben 1954 senesinde Cemiyet'e geldiğim za-

man, Cemiyet'teki hava dostluk... hakikaten çok büyük bir dostluk vardı, Cemiyet'te, çok büyük dostluk. Fakat Cemiyet'in içindeydi. Özel hayatlara sirayet eden bir dostluk değildi, bu. O, ne bileyim, Ankara vapurunda doktordu. Giderdi, gelirdi. Ben, diyelim ki, bilmem nerede çalışırdım, muhasebeci olarak, yahut işte bankada, şurda burda. Ben kendi işimdeydim. Fakat Cemiyet'in içine geldik mi, hüviyetlerimiz –yani benim gördüğüm– bambaşkaydı. O ne yapıyorsa yapıyordu. Beni hiç alâkadar etmiyordu, şahsen. Son çalışmalarda da durumumuz öyleydi. Nitekim, en sonunda da –biliyorsunuz– şeyleri bitti, bizim çalışmalar bitti, bittikten sonra da dedi ki “Benim işim burada bitti. Artık bana gelseniz de olur, gelmeseniz de olur... Gelmeyin bana,” dedi. “Benim işim bitmiştir” dedi. “Ne konuşacam sizinle!” dedi. “Veya bir başka arkadaş gelse, ne konuşacam?”...

F.T.– Çok enteresan bir hatıra.

M.S.– Evet. Ve o bende yer etti. Hakikaten ben hemen hemen hiç uğramadım, Bedri Bey'e. Lüzum görmedim. Artık benim için de o öyleydi. Yani lüzumsuzdu artık, onunla münasebet kurmak. Ta ki, ne bileyim, biz tabii hissiyiz, yahut ne bileyim, atmosferin tesiri altındayız. Ben o gün idrakim, vardığını zannettiğim idrakimi bulamam. Öyle ki şey geldi bize, biz kendi idrakimiz zannettik, sanki, adeta. Öyle bir havadaydık, bizler de. Bedri Bey'le çalışıyoruz. O çalışma sırasında bambaşka bir havadayız. Çalışma bitti. Adeta biz de idraki içindeymişiz gibi idik. Tabii değildik. İdrakli değildik. Ama o anda bende de şey oldu. Yani Bedri Bey evet vazifeliydi. Böyle bir şeyin içine girmiştik biz de ve hakikaten ben de Bedri Bey'le gidip konuşmayı lüzumsuz buluyordum. Öyle bir hâl geldi bize de. Hâl geldi yani başka bir şey değil. İdrak değildi o bizim için. Bir müddet devam etti. Tabii ölümünden sonra da devam etti epey bir zaman. Ta ki bir gün şey oldu. İşte kimdi, bizim

arkadaşlardan birisi; yahu dedi Bedri Bey'e gelmiyorsun, falan... İyi peki, geliriz dedik. Tam, ölüm günüydü bu. Ve işte hatıra da bu oldu. O gün, tramvay vardı. O zaman. Tramvay da şeye, işten çıktım. Demek ki Eminönü taraflarında bir yerde çalışıyordum, Harbiye'ye geliyorum, Taksim'i geçtik, birden göğsüm sıkıştı, ayakta duramayacak hâle geldim, ben. Hani o çalışmadan sonra ben gitmedim pek. Bir de o son günü gittim, o kadar. Veya arada bir ke-re gitmişimdir, yanlış söylemiş olmayayım. Kalbim sıkıştı, başım dönüyor, öleceğim yani. Bir sıkıntı bastı beni böyle. Düşeceğim. Tramvayda da ayakta duruyorum, bunu hiç unutmam. Vatmanın hemen arkasında sahanlıkta değil içeride ama, kapıya dayanmış vaziyette duruyordum, arkamı. Dayanmasam düşecektim, öyle bir fenalık geldi. Ondan sonra işte, girdim içeriye, Hidayet Abla da ordaydı: "Aman iyi ki geldin," dedi. Ne oldu, dedim. "şey, durumu bu. Kriz geldi, yeniden," dedi.

Bizim için normal zaten. Bir şey değil bu. Diyorum ya bizler o sırada göklerdeydik. Ondan sonra işte şey, oldu. Girdik, o da gayet, her zamanki gibi. Hiç fark yok yani, değişiklik yok. Hüsrev Bey'le ikimiziz. Ne kadar güzeldi. Yani şiir gibi gidiyordu her şey. Biraz hissi oluyor yani insan, orada hayıflanıyor. Bizle işte oturdu. Tabî mevzu hakkında hiçbir şey zaten ondan sonra konuşulmadı da, tıbbi olarak enfarktüs krizinin ne olduğunu şimdi ne durumda olduğunu, krizin kendisine nasıl acı verdiğini falan safha safha böyle yani şu anda şey yani o parçacıklar nerededir, nerede olabilir, kalbe gelirse ne olur, beyne giderse ne olur; beyne gidince felç olur, kalbe giderse tamamlar işi, temizler, falan, bunları anlatıyor. Tabî gittikçe de sesi kısılıyor, kesik kesik anlatıyor. Acı da çekiyor çok. Ama şey yapmıyor, öyle acıya pabuç bırakmıyordu. İşte tam o sırada maalesef şey girdi. Yani işin yarısında o şiir gibi güzel günde Refet Kayserilioğlu girdi içeriye

maalesef. Bir girdi, Allah... Allak bullak etti orayı. “Üstadım, ne oldu size?” diye bir daldı. Doktorluğunu gösterecek!

“Doktorcuğum, otur şuraya,” dedi. “Otur, doktorluğun senin olsun, otur. Dinle, konuşalım. Artık lüzumsuz hareketler yapma,” falan. Adam şey değil ki. Koştı, iğne aldı. Bir sürü ilaçlar var. Onların arasından bir şeyler alıyor. Bilmem ne yapayım size üstadım, diye gidiyor, bir daha geliyor. Bir enjektöre bir şey dolduruyor, yetişmiyor, bir daha koşuyor, ama bu arada Bedri Bey her şeyi bıraktı, doktorla mücadele ediyor. Refet’le mücadele ediyor. “Doktor, yapma, etme, otur. Bırak böyle saçmalıkları, yapma...” Bayağı şey oldu, yani. Hani neredeyse göğüs göğüse çekişiyorlar doktorla, artık. En nihayet Dr. Kayserilioğlu şeyi bitirdi. İğnenin içine lazım gelen ilacı aldı, kendisine göre, geldi iğne yapmaya. Koluna sapladı. O sırada bir hışırdı, Bedri Bey. Renk bembeyaz. Artık, şey oldu. Kolunda kalıverdi iğne. Ve işte o sırada inledi de. Demek ki artık tam olarak ıstırab içine girdi. Renk zaten bembeyaz oldu. Biz yastığını düzelttik. O arada Refet hâlâ koşuyor tabi. İşte o mücadele arasında çekti gitti Bedri Bey. O günü gayet şey... ağrıyor diyordu. Kâh şey yapıyor, kâh kalkıyor. Yattı, beceriksizdi. Yastık tutamıyorum arkasına. Elimle tutuyorum artık ben yastığı. Biraz bırakın diyordu, yatırıyorlardı. Biraz kaldırıyorduk. Gayet şey, anlatıyordu, bize. Neyse biz başka yerden buraya geldik ama... Evet, benim de hatıram bu, Bedri Bey’le... O güzelim günü berbat etmesi, Refet’in...

E.T.– Kendi ailesiyle olan münasebeti nasıldı?

M.S.– Kendi ailesiyle, herhangi bir kimseden farksızdı. Herhangi bir kimse ile münasebeti nasılsa ailesiyle de öyleydi.

E.T.– Sevgisi, saygısı?

M.S.– Aynıydı. Yani, diğer insanlara neyse o... Yani diyelim ki, onla-

rın şahsiyetinde mevcut olan birtakım kusurlardan dolayı bir başkasına nasıl davranıyorsa, ona da aynı şeyi yapıyordu. Eğer biraz mesafe bırakıyorsa, falan kusuru olan kimseye karşı, onu kendi ailesine de yapıyordu. Ne eksigi ne fazlası vardı. Hani şeyi yoktu aile diye bir... Bu ailemdi, bu kardeşimdi diye bir şeyi yoktu.

F.T.– Hoşlanıp hoşlanmadığı hususlar? Bu taraf biraz noksan kaldı.

M.S.– Hoşlanıp hoşlanmadığı hususlar...

F.T.– Faraza yemekler, hususunda... Bazı sevdiği yemekler var mıydı?

M.S.– Belki vardı ama, ben hatırlamıyorum onları. Herhalde vardı. Yahut da, ne bileyim, daha çok şeydi, herhalde. Gıda, tıbbi, olarak yani; şunlar gıdadır, şunların alınması lazımdır, gibi, birtakım kanaatleri vardı. Bir kere onu duymuştum. Diyelim ki, hayvani gıda da insanlara lazımdır, vücuduna lazımdır, demişti. Bu, yani yoksa...

F.T.– Yemeklerine itina gösterir miydi? Yiyeceği yemekler üzerinde durur muydu?

M.S.– Temiz olmasını isterdi, o kadar. Bilmiyorum. Yok öyle bir şey.

F.T.– Sıhhatine itina gösterir miydi?

M.S.– Sıhhatine itina... Aşırı bir itina göstermezdi, maalesef. Göstermezdi. Yalnız, vazifesi olduğu için koruması lazım geldiğini bilirdi, ama.

F.T.– İlaç alma, istirahat etme, hastalandığı vakit...

M.S.– Alırdı ama, işte bu nereye kadar, biliyor musun? Eğer bir çalışma varsa her şey biterdi. Yani mevzuya ait bir çalışma varsa, hepsi silinirdi. Zaten biliyorsunuz, enfarktüs krizi geçirmiş bir insanın nasıl yaşaması lazımdı, son çalışmasında kendisi nasıldı? Hiçbir şeyi yoktu öyle. Çalışma mevzusu girdiği zaman her

şey silinirdi. Ama onun haricinde, vazifesi icabı elbette sıhhatine itina göstermeye çalışırdı. Yani lazım olduğu için.

F.T.– Yani o bedenden istifade edeceği için.

M.S.– Edeceği için. Vazifesi olduğu için.

F.T.– Yani o bedeni sıhhatli bulundurmak, ona bir nevi bir mesuliyet yüklüyordu. Bu nedenle itina gösteriyordu.

M.S.– Mesuliyet bakımından bir itina gösteriyordu.

F.T.– Bir de şey var. Bedri Bey'in şahsiyetini ortaya çıkarma yönünden, faraza karşılaştığı acı veya tatlı hadiseler karşısındaki reaksiyonu, davranışı, tutumu nasıldı?

M.S.– Acı hadise...

F.T.– Acı veya tatlı herhangi bir hadise...

M.S.– Yani bilhassa çalışmada çok titizdi. Onun için, o çalışmalar sırasında yapılacak herhangi bir hatayı affetmezdi. Asla. Ve biraz epvey hiddetlenirdi mesela... Yani çalışmaya münhasırdı bu benim gördüğüm, hiddetlenmesi... Çalışmaya aitti.

F.T.– Kendi özel hayatında?

M.S.– Özel hayatında gayet munis, efendim, kenara çekilmeyi bilen bir insandı, özel hayatında... Ne bileyim şöyle bir hadise mi gelmiş, üzerine gitmeyiverirdi, kenarda dururdu. Bazı şeyden mahrum, olacakmış, olsun. Zıyanı yok, çekerdi kendini kenara. Ama, çalışmada...

F.T.– Kızdığı hususlar hakkında bir şey söylemek icabederse... Sinirlendiği, kızdığı... Özel hayatında sinirlenir miydi, kızarmıydı?

M.S.– Özel hayatını pek bilmem ama, gördüğüm kadarıyla rastlamadım.

F.T.– Bazı hatıralarında bahsedilmedi mi? Gençliğinde veya yaşlılığında...

M.S.– Valla, ancak onları şey, böyle çok boşsa vakit, yahut herhangi bir lâf gelmişse, diyelim ki, Afganistan'da, Mesut Cemil'le hani böyle bir gülünç hadise geçmişse, onu anlatırdı. Bir iki defa...

F.T.– Biliyorsanız, onları da tespit edelim.

M.S.– Şimdi hatırlayamıyacağım, ama, bir yabani kedi ile ilgili bir şeydi Mesut Cemil'in bir şeyi vardı, ama, şimdi... O şeyi Hüsrev Abi daha iyi bilir. Bir yabani kedi ile alâkalı bir şey. Korkutmuş, morkutmuş, bir şeyler yapmış Mesut Cemil. Onları anlatırdı, o kadar. Bir iki Prag'daki şeyini anlattıydı, galiba... O müzik çalışmaları sırasında ev sahibinden neler çektiğini, anlatmıştı, galiba... Yani müzik çalışmaları dolayısıyla, tabiatıyla gürültü patırtı oluyor, epey şey olurmuş... Azimle çalışan bir insan olduğu için, –mizacı öyle zaten– rahatsız olmuş evdekiler, galiba da, epey çekişme olmuş o yüzden. Galiba...

F.T.– Prag'daki hayatına ait bazı başka hatıralar?

M.S.– Yok.

F.T.– Afganistan'daki?

M.S.– Afganistan'da... İşte doktor olarak gitmiş.

F.T.– Çocukluğuna ait hatıralar?

M.S.– Onları hiç bilmiyorum.

F.T.– Son devreye ait olan hatıralar?

M.S.– Hatırlayamıyorum.

F.T.– Bedri Bey'in beşerî açıdan sizce takdir edilecek tarafları neler olabilir?

M.S.– Beşerî açıdan takdir edilecek taraflar... İşte, prensip sahibi olması. Biraz evvel söylediğim şey... Geniş idrakliydi.

F.T.– Tenkit edilecek bir tarafı var mıydı?

M.S.– Ama ölçüye göre değişir tabii. Ne bileyim...

F.T.– Sizin ölçülerinize göre olacak tabii.

M.S.– Yok, o zaman. Yok. Bilakis hayranlık duyulacak tarafları, hayranlık duyulur sadece... Taraf değil de hayranlık duyulur, kendisine. Tenkit edilecek tarafı yok.

F.T.– Bedri Bey'in insanlığa yapmış olduğu hizmet, sizce nedir?

M.S.– Bıraktığı Kitap'tır. Ama tabii bunu zaten... Bu bir vasıta, ne-tice itibarıyla. Ama bir hizmet yapmıştır, elbette.

F.T.– Anlayamadım. Vasıta, diyorsunuz. Neye vasıta, diyorsunuz?

M.S.– Kendisi de vasıta, tabii.

F.T.– Kitap mı vasıta, diyorsunuz?

M.S.– Kendisi. Bedri Bey'in kendisi de vasıta, bu Kitap'la. En nihayet bir yere kadardır onun şeyiydi.

F.T.– Sizi en çok etkileyen bir hatırası?

M.S.– Valla en çok etkileyen tarafı buydu, bir kere. Fakat gene teferuatıyla anlatamıyacağım, yani ilk karşılaştığım zamana ait bir şeydi bu yani, çok, o zaman etkilemişti beni. Bedri Bey, umumiyetle sessiz sakin otururdu. Ben de Bedri Bey'i Bedri Bey olarak bilmiyorum, Cemiyet'e gelmişim, işte mevzular beni enterese etmiş, dinleyici olarak oturuyorum, dinliyorum, anlamaya çalışıyorum, bazen hatta fikirleri kaçıyorum, filan, eh biraz biraz anlamaya çalışıyorum. Anlıyorum da. Eh, o arada konuşanlar başkaları. Bedri Bey de gayet ufak tefek sessiz sakin birisi orada oturuyor. Eh işte...

F.T.– Siz tanıyordunuz şahsen veya daha tanı mıydınız?

M.S.– Hiç. Bedri Bey'i diyorum ya...

F.T.– Siz ilk defa gelmişsiniz.

M.S.– İsmi bile bilmiyorum. Orda birisi oturmuş, ufak tefek; masanın başında, öyle boynunu büküyor, ellerini şöyle, parmaklarını şöyle kavuşturuyor, boynunu büküp dinliyor sadece... Ve işte orda Suat Plevne malûm süslü süslü cümlelerle konuşuyor, diğer arkadaşlar da öyle, gelenlere cevaplar veriyorlar, konferanslar veriyorlar. Suat Plevne o sırada şeydi *Mukadderat ve İcabat*'ı okuyor, tefsir ediyordu, diyelim ona. Ve gayet güzeldi yani onun da şeyleri. Tabii bunlar bitiyor. Ondan sonra soru cevap fasılları başlıyor. Suat bey onlara da cevap veriyor, falan... Günün birinde bir adam çıktı öyle bir kıstırdı ki, öyle bir çıkmaza soktu ki, Plevne'yi, yani o sualin içinden çıkılmazdı. Çıkılmaz. Sağından solundan, aah... Bir adım ileriye gitme imkânı yoktu. Gidemiyor adamcağız.

F.T.– Ama bu, sizin ilk gelişinizde olmuyor değil mi, daha sonra oluyor?

M.S.– Beş altıncı gelişimde...

F.T.– Ama o sırada Bedri Bey'i gene tanı mıyorsunuz?

M.S.– O esnada tanı mıyorum, hayır. Yalnız arada bir iki geliyor, Bedri Bey'i görmek istiyorum, falan diyor, ben de yadırgıyordum doğrusu, tabii hiçbir şey söylemeyen, konuşmayan, orda sessiz sakın oturan bir adam var, öbür tarafta gayet güzel hani insanın hayranlıkla dinlediği bir insan var. Gayet açık fikirli, açık ifadeli filan birisi. Hani insan, niye Suat Plevne'yi aramıyor da bu adamcağız, Bedri Ruhselman'ı arıyor, vardı, herhalde filan diyoruz ama, o kadar. Gene de yadırgıyor insan. Netice itibariyle o kıstırıldığı gün, en nihayet Bedri Bey şey yapamadı. Baktı ki, iş sarpa sarıyor, gene konuşmadı. Adamı konuştu. Beş veya altı sual sordu, adam kendi cevabını kendi verdi. Tatmin olmuş olarak oturdu. O zaman anladık ki, yani ilk hayranlık duyuşum,

tanıyışım, Bedri Bey'i o oldu. Beş sual sordu, fazla değil. Ama, adam kendi kendini tatmin etti ve oturdu yerine. Süslü cümleler değildi tabîî bunlar. Şu, şu, şu, şu,... bitti iş. Yani bu... Niçin sormuştunuz bunu?

F.T.– Sizi etkileyen bir hatıranız var mı diye...

M.S.– Çok, çok etkilemişti tabîî beni bu. O şekilde de tanımış da, olduk, Bedri Bey'i.

F.T.– Sonra nasıl tanıştınız kendisiyle, nasıl konuştunuz?

M.S.– Zaten ben çok, yani mizaç itibariyle bilhassa o senelerde çok da fazla çekingen bir insandım. Kolay kolay şey yapmazdım. Tecrübeler başladı mesela. Rahmetli Rıfat Özdoruk, Erdoğan Ertürkmen, onlar ellerinden geldiği kadar yakınlık gösterirler, yardım ederler, şu olur bu olur, ama bir türlü giremezdim ben o şeylerin içine. Çalışmalar başladı; ben de iştirak etmek istiyorum, onu bile söyleyemezdim. En nihayet güç bela, galiba Rıfat'a söyledim. Ben de bazı çalışmalara iştirak etmek istiyorum, diye bir iki şey sonra. Bir iki hafta sonra çalışmalara başladıktan sonra, o şekilde Bedri Bey'le tanışmış olduk, direkt olarak.

F.T.– Bedri Bey'in bu husustaki çalışmaları başlangıçta tecrübîydi herhalde değil mi? Sonradan bu karakteri yavaş yavaş değiştirdi.

M.S.– Tecrübî karakteri de vardı, o zamanlar; Feridun bey, bir tek o çalışmalarını gördüm ben Bedri Bey'in. Daha evvelini bilmem tabîî. O çalışma da diyelim ki, altı ay sürmüştür, yedi ay sürmüştür, bitmiştir, ondan sonra şey olmamıştır ki, tecrübî çalışması falan olmamıştır ki,...

F.T.– Ondan sonra kesildi zaten.

M.S.– Bitti. Nitekim kendisi de ben askerdeyken ayrılmış.

F.T.– Ben de mesela çok girmiştim onun tecrübî çalışmalarına. Hipnoz vs.

M.S.– Evet. İşte hatırası. (Kolunu gösteriyor.)

F.T.– Cıgara yanığı mı?

M.S.– Evet, şu cıgara yanığı olması lazım ama, biraz kararmış vaziyette şimdi. Şurda. Belli belirsiz şimdi. O çalışmaların hatırası.

F.T.– Evet, şurda var. Görünüyor, bakın. Bayağı görünüyor.

M.S.– Evet.

F.T.– Bir de şey mevzusu üzerinde duralım isterseniz. Bedri Bey'in evlilik hakkındaki düşüncesi ne idi?

M.S.– Şeyine vakıf olamadım. O taraflarını konuşmadık hiç...

F.T.– Bunu da tekâmül açısından incelersek, bir gençlik devresi var, bir olgunluk devresi var, bir son devre var. Hepsinde birtakım tutum ve düşüncelerinde bir şeylerin olması lazım.

M.S.– Aslında evet olmuştur ama, ben Bedri Bey'in şahsiyetini o bakımdan da pek tanımam, ama tabi görülen şeyi, tabi hepimizin bildiği, Bedri Bey, kendisini bu yola adamıştır, kadınlarla olan münasebetine bir şey koymuştur, hudut koymuştur, gördüğümüz, kendisini tamamen vazifeye vermiştir, o tarafıyla hiçbir zaman uğraşmamıştır; hatta uğraşmışlardır, yani, bazı kadınlar filan falan... Ona rağmen kafasını döndürmemiştir, çünkü önünde bir hedefi vardı, o yolda yürümüştür. Yani müspet menfi mi, uğraştığını zannetmiyorum. Ama herhalde bir evlilik hakkında şeyi müspettir. Herhangi normal bir insan için evlenmesi lazım geldiğini, ne bileyim, evlilik, normal olduğu hakkında, kanaati müspetti.

F.T.– Evet.

M.S.– Ama kendisi vazifeli olduğu için. Kendini öyle hissettiği için, başlangıçta idrak bile edemese, –belki etmişti bilemiyorum– kendini daima yoluna adamıştır, o. Alakâdar olmamıştır, o şeyle; kendi şahsı bakımından.

F.T.– Bedri Bey’in dostluğu ve arkadaşlığı hakkında ne düşünüyorsunuz?

M.S.– Bedri Bey’in şahsı, şahsiyeti vesairesi hakkında soruyorsanız; bunlar bence lüzumsuz. O çalışma havasında, Bedri Bey’den aldığım intibalarla vardığım netice budur, özet olarak. Çok çok lüzumsuzdur.

F.T.– Ama mesela insanlara...

M.S.– Çok lüzumsuzdur. Hiçbir şey ifade etmez.

F.T.– ... öyle bir karakteri var ki, insan olmak mesela herhangi bir ne bileyim Eserin sahibinin şahsiyeti hakkında birtakım bilgiler edinmek ihtiyacını duyarız.

M.S.– Orası muhakak, ama...

F.T.– Evet, bu bakımdan faydasız mı buluyorsunuz?

M.S.– Vallaha, ben şimdi insanların şeyini düşünmüyorum da, Bedri Bey’in davranışları var. Lüzumsuzdur...

F.T.– Hayır, Onları düşünmek mecburiyetindeyiz. Çünkü insanlara hitap ediyor nihayet. Hem Bedri Bey, hem Kitap.

M.S.– Ediyor, ediyor ama, biraz evvel dedim Bedri bey de –kendisi de bunu açıkça söylemişti– netice itibariyle ben de bunda bir organım, bu kadardır benim de şeyim.

F.T.– Şüphesiz tabi orası öyle.

M.S.– İsmi koymasaydı bile olurdu.

F.T.– Evet. Ne bileyim, insanlarda bir şey var, tecessüs var. Ne biçim insandır diye...

M.S.– Hayır ama şimdi ben, tecessüs var ama yani insanlara şey değil.

F.T.– Belki bu tecessüsün altında da ona benzemek itilişi gizli olabilir. Ben de onun gibi olayım, diye...

M.S.– Ama şimdi kaim, Feridun bey siz daha iyi şey yaparsınız, takdir edersiniz. Yani bu şeyde insansınız, bu durumda bu çapta insansınız. Artık şey değişiyor. Artık o devirle de, bundan sonra gelecek devir değişik. Bu bir. İkincisi, şey de var. Kendi de bunu şey yapmamıştı. Verdiği havada da bu var. Ayrıca da, işin icabı da öyle, –işin icabı demiyeyim ona– mahiyeti de öyle. Ortaya çıkınca bunu göreceğiz. O bakımdan, şahsiyeti çok önemsiz, dünyadaki şu şahsiyeti –başka türlü anlaşılmasın– dünyadaki ne bileyim beşerî münasebetlerde ki şahsiyeti ki, pek önemsiz. Vazife adamı olarak elbette eğiliriz karşısında, ayağına kapanırız, başka.

F.T.– Evet.

M.S.– Bir şey ifade ediyorsa o da. Şey, Refet bütün bu komitelerden sonra –demin unuttum onu söylemeye– ilkokul izcileri gibi, gitti ayağını öptü. Ayağını öptü, evet, filan falan. Böyle tezahürler. Mesela beşerî tarafta böyle şeyler de vardır. Beşerî davranışlarda. Biz de eğer Bedri Bey'in o havasında olmasaydık, biz de öperdik ayağını, o gün. Bunlar çok lüzumsuz şeyler.

F.T.– Bedri bey, mesela bastırdığı eserlerinin tab edilmelerine taraf-tar değildi.

M.S.– Himm...

F.T.– Bunun sebebi hakkında ne düşünüyorsunuz?

M.S.– E, biraz evvel temas ettiydik ona, kısaca. Burada birtakım eksik, tamamlanmamış şeyler var, yani tekâmül etmemiş bilgiler var. E tabii son bilgiler açıldıktan sonra önüne, (onlar bir hazırlık safhasıydı netice itibariyle, hazırlık safhasının meyvalarıydı bu neşretmiş olduğu kitaplar) bu bilgiler tamamen önüne açılınca, elbette oradaki birtakım eksiklikleri gördü, aksaklıkları.

F.T.– Yanlışlık değil de eksiklik diyorsunuz.

M.S.– Eksiklik. Yahut yanlış anlama da olabilecek şeyleri... Gör-

müştü. O bakımdan bunları lüzumsuz buldu. Tekrar basılması-
nın büyük bir fayda sağlayacağına kâni değildi; ama şöyle bir şey
de yaptıydı yani, dedi ki: Mesela bunlar basılmasın. Ama insan
olarak diyelim ki birtakım şeyler var. Nedir bu? Benim aileme ka-
lıyor. Ben basılmasına taraftar değilim, ama onlar ne yaparsa
yapsın. İsterlerse bassınlar. Mühim değil ama, basılmasa daha
iyi olur dedi. Eksik olduğu için.

F.T.– Ben şu yönden düşünüyorum, mesela, bu eserlerden faydala-
nacak olan şahıslar diyelim, insanlar diyelim, Bedri Bey'in sevi-
yesinde olmadığına göre...

M.S.– Hayır, bu şeyde diyor, tamam, ifadelerini aynen söylüyeyim:
Bu Kitap'ta hepsi var, seviye diye bir şey mevzubahis değil anla-
yan anlayacak bunu. Her şey apaçık yazılmıştır burada. Görecek
olan görecektir bunu.

F.T.– Yani bunları basamak yapılmasına lüzum yoktur, diyorsunuz.

M.S.– Yok, lüzum görmemiştir. Evet gayet açıktır. Yeter ki insanla-
rın da idraki açık olsun. Mesela kalmıyor, yani kademeye, bil-
mem neye filan...

F.T.– Peki, yani o ... Kitabın insanlığa sunulmasına kadar geçen dev-
re zarfında, ihtiyaç duyan insanların hazırlanmasını temin dü-
şüncesiyle, bu eserlerin tanıtılması faydalı olmaz mıydı?

M.S.– Ha, bir bakıma belki, ama, onu pratik yönünden görmüyo-
rum ki onu. Mesela, Cemiyet ne yapacak dendi, değil mi? Cemi-
yet ne yapabilir? Yapabileceği yegâne şey, ne bileyim, tamamen
böyle birtakım dünya hırsları ...

F.T.– Ben Cemiyet yönünden mütalaa etmiyorum.

M.S.– Hayır, hayır o bakımdan.

F.T.– Prensip olarak düşünüyorum.

M.S.– E, zaten Feridun bey yani bu kitaplar kaç dile tercüme edilmiştir de, dünya insanlığı üzerinde konuşalım, kitaplar hakkındada?

F.T.– Medyumluk var, bir de...

M.S.– Tercüme edilmiştir de neşredilmiş midir tam manasıyla? Yayılmış mıdır? Yook. Değildir. Öyle olunca Türkiye mevzubahis oluyor, daha çok, pratik olarak, tatbiki olarak bakarsak.

F.T.– Birinci planda o geliyor.

M.S.– Eh, öyle oluyor. Yani, bence dedi, cemiyeti o bakımdan söylüyorum, ne yapabilir dedi insanlar, bizim arkadaşlarımız bu zaman zarfında... İnsanlığı tamamen böyle dünya hırslarından ibaret, hırsıyla böyle bağlanmalarına bir parça ışık tutmaya çalışırlar, bağlanmamalarına çalışırlar. Manevî taraf denilen bir şeyin de olduğunu göstermeye çalışabilirlerse, yapabilecekleri budur, dedi.

F.T.– Arkadaşlığı hakkında, dostluğu hakkında bir şey söylemek ister misiniz?

M.S.– Arkadaşlığı tabii ki çok tatlıydı ama, fazla öyle derinlemesine şeyimiz olmadı, hiçbir zaman. Sadece vazifede hizmet etmeye çalıştık. Kendisine yardım etmeye çalıştık, bu kadar. Her zaman şeydi, yani bir saygı vardı diyelim ki benle onun arasındaki münasebette... Diğerlerinde de öyleydi. Belki Hüsrev Bey hani biraz daha şahsî dostluğu da vardı Hüsrev Bey'in. Benim şahsen onunla bir şahsi dostluğum yoktu.

F.T.– Bedri Bey'in sizde özel, elyazısıyla yazılmış bir vesikası veya hut da fotoğrafı...

M.S.– Yok... Yok, şey verdilerdi bana. Aldıydık işte bizde bir fotoğrafını aldıydık. Herkeste olan yahut mecmuada [Ruh ve Madde dergisi] zaman zaman basılan fotoğrafı...

F.T.– Evet.

M.S.– Aslında o bile lüzumsuz. Ama aldıydık, o kadar. Özel bir şeyi yoktur. Ve biraz evvelki kanaatime geleceğim, bunların hiçbirisine de lüzum yoktur. Benim ayrıca kanaatimi sorarsanız, belki daha evvel de söylemişimdir, gene aynı şeyleri söylerim; hiçbirisine lüzum yoktur. Bedri Bey'in şahsiyeti mühim değildir. Dünyaya şahsiyeti.

F.T.– Bir de şey var. Bedri Bey Cemiyet'ten ayrıldıktan sonra sizinle olan son devre çalışması...

M.S.– ... diye bir isim taktınız, evet.

F.T.– ... bu son devre çalışmalarında, mesela ne gibi ne karakterde bir çalışma yapmıştı Bedri Bey? Çalışmasının karakteri hususunda ne dersiniz?

M.S.– Ne diyeyim?..

F.T.– Bildiğimiz kadarıyla, medyomlarla birtakım irtibat çalışması...

M.S.– Bilgi çalışması yapmıştır.

F.T.– Tek medyomla mı çalışmıştır? Yoksa daha fazla medyomlarla.

M.S.– Birçok medyomla çalışmıştır. Ama esas medyom, baş medyom bir tane tabi.

F.T.– Bir tane, Atilla.

M.S.– Atilla'ydı.

F.T.– Ne kadar sürdü bu çalışma?

M.S.– Vallahi...

F.T.– Yani irtibat çalışması diyelim?

M.S.– Onu da pek hatırlayamayacağım ama, herhalde altı yedi ay sürdü zannediyorum. Şimdi tam hatırlayamayacağım. Altı yedi ay sürdü tahminen. Hüsrev bey daha iyi hatırlar onu.

F.T.– Yani mevzuubahis Kitap'la olan ilişki doğrudan doğruya bu tek medyoma ait olmuş oluyor. Veya ondan evvel diğerlerinden elde edilmiş bilgiler de belki içine mi katılmış oluyor?

M.S.– E, zaten netice itibariyle Bedri Bey burada sentezciydi. Ama esas bilgileri tek medyomdan almıştır. Yine sentez yapmıştır. Sentezi daima Bedri Bey yapmıştır.

F.T.– Yani esas itibariyle demek ki çalışmalar, bundan evvel yapılmakta olan çalışmalarla bir paralellik arz ediyor.

M.S.– Eder.

F.T.– Entüvitif çalışmalar. Değerlendirmeler.

M.S.– Evet.

F.T.– Bedri Bey'in esas fonksiyonu değerlendirme mevzuunda, derleyip toparlama mevzuunda oluyor.

M.S.– Evet.

F.T.– Daha evvelki çalışmaları gibi, yani.

M.S.– Evet.

F.T.– Kitaplarında müşahede ettiğimiz değerlendirmelere benzer tarzda...

M.S.– Benzer. Tabî o çalışmalar biraz daha şey, biraz daha değişikti, buradaki çalışmalar...

F.T.– Bu son devre çalışmalarıyla ilgili bazı şeyler söylemek ister misiniz?

M.S.– Bunları söyledik zaten yani, çalışma prensibine sadakatini, ne bileyim, idrakinin genişliğini vs'yi söyledik. Son devrede de görülen şeyler hep bunlardı. Müthiş, tetkik edici olması, iyice tetkik etmeden bir neticeye varmaması, işin şümülüne varması, netice itibariyle filan, bunlar...

F.T.– Bedri Bey’in celse çalışmaları esnasında, irtibat çalışmaları esnasında, medyomlara karşı olan tutum ve gelen tebliğler üzerindeki imanı diyelim, hangi esasa dayanıyordu? Hangi temele dayanıyordu?

M.S.– Kendi bilgisine.

F.T.– Yani buradaki imanın karakteri neydi?

M.S.– İdrak etmesi, yani onun idrakine hitab etmesi, bu bilgilerin.

F.T.– Yani kanalın menşei üzerinde, titizlikle durur muydu, durmaz mıydı? Gelen bu bilgilerin menşei üzerinde...

M.S.– Daha mühimi bilgilerdi tabî.

F.T.– Nereden gelirse gelsin şeklinde düşünüyordu, öyle mi?

M.S.– Evet, ama celselerin kendine göre bir karakteri vardı, o ayrı bir mesele. Zaten son çalışmalarında celselere de ben girmiş değilim. Bir kere girdim, o kadar.

F.T.– Atilla’nın celsesini diyorsunuz.

M.S.– Atilla’nın celsesine hiç girmedim. Erol’un celsesine girdim bir kere, ondan başka celseye girmedim ben.

F.T.– Evet. Erol’un celsesi uzun müddet devam etti mi?

M.S.– Çok uzun devam etmedi o.

F.T.– Son devre çalışmalarındaki intüvitif celselerde irtibat sağlanan plânlara isimler takıldı mıydı?

M.S.– Takılmıştır.

F.T.– Açıklamada bir mahzur var mı?

M.S.– Herhalde!

F.T.– Bedri Bey’in biyografini açıklayan böyle bir kitapta, Bedri Bey hakkında mutlaka söylenmesi lazım geldiğine inandığınız neler olabilir?

M.S.– Zaten onu siz de pekalâ biliyorsunuz: Vazife idraki; zaten muhakkak belirtilecek bir husustur. Başka bir şey yok. Zaten hayatı vazife. Bundan yani.

F.T.– Biraz evvel Bedri Bey'in iki kategoride inceleyeceğimiz şahsiyetinden bahsetmiştik. İkinci, yani beşerî olmayan şahsiyeti, hakkında ne düşünüyorsunuz?

M.S.– Vazifelidir. Bedri Bey vazifelidir. Ama yani hakikaten vazifeli, öyle... Tabîi elbette her insanın kendi çapında birtakım vazifelileri var. Ama, bir şeyler verebilmek için gelmiş, insanlığa bir şeyler verebilmek için gelmiş bir vazifelidir, üst kademelerden bir vazifelidir, Bedri bey.

F.T.– Şimdi, acaba hatırlayabildiğiniz hatıralar var mı? Geliyor mu hatırınıza?

M.S.– İşte bahsettim zaten bir tanesi o Cemiyet...

F.T.– Bedri Bey vazifesini bitirdikten sonra, işini bitirdikten sonra İzmir'e bir gezinti yapmış galiba. Gitmiş ailesiyle bir nevi vedalaşma ziyareti gibi bir şey olmuş. Ondan sonra bir çalışma içine girmiş mi? O boş devresini nasıl geçirmiş yani?

M.S.– Haa... Tamam, tamam. Zaten şimdi çok zor bir devreydi. İca-beden yerlere tevdi edildi. Bu bittikten sonra işte bizi topladı Bedri Bey, ve dedi ki; "Bugüne kadar şu tip çalışmalar yaptık, neticele-rini aldık, benim vazifem burda bitti. Buraya bir çizgi çektik. Bundan sonra, benimle bu mevzuda konuşamazsınız. Bu mevzu bitmiştir, çünkü ve ben şey değilim artık, bu dünyanın adamı saymıyorum kendimi ... Netice itibariyle bir bekleme devresindeyim. Katiyen bu mevzuu konuşa-mayız. Ve bu zaman zarfında hani, can sıkıntısını defetmek kabilinden İngilizce çalışacağım." Çalıştı İngilizce; bu kadar. Ondan sonra İzmir'e gidişi de öyle olmuştur, yani vedalaşmaktan ziyade, diyo-rum ya hakikaten şeydi, ailesi ile olan münasebetleri, herhangi

bir kimse de olan münasebetinden hakikaten hiç farkı yoktu. Sadece o boş günler zarfında yapılacak hiçbir şeyi yoktu. Tarif edemem onun o günkü durumlarını ben. Onun için gitmiştir, gelmiştir yani. Ailesiyle vedalaşmaya... hayır kabul etmem, böyle bir şey olmamıştır, yani gitmemiştir böyle bir şey için. Sadece bir hani etrafa bakmıştır, falan. Hani nasıl İngilizce çalışıyorsa, vakit doldurmak için de bir İzmir'e gitmiştir, tanıdığı dostlarını görmüştür, gelmiştir, bu kadar.

F.T.– Kitap bittikten sonra ne kadar sürdü bu boşluk devresi? Ölüme kadar mı?

M.S.– Valla, Feridun Bey onu hiç hatırlamıyorum. Hüsrev Bey bunu gayet iyi bilir. Her halde iki ay, üç ay kadar sürdü, zannediyorum.

F.T.– Sonra bana söylediklerine göre, aradaki bu devre uzayınca ya-hu ben hâlâ ne diye ölmedim. Benim işim bitti falan demiş.

M.S.– Biraz şey oldu. Yani sıkıldığı zamanlar oldu, evet, zaman zaman. Evet bir şey oldu. Bazan teşevvüşe düştü diyelim. Oldu oldu.

F.T.– Bir iş varsa söylesinler yapayım şeklinde...

M.S.– Evet, öyle bir şey... Kolay değil ama. Evet, zaten büyük bir çalışmanın içinden büyük bir boşluğun içine girmek kolay şey değil.

F.T.– Tabii. Bedri Bey'in Yukarı'ya karşı olan bağlılığı ve imanı hakkında bir fikriniz var mı? Ne düşünüyorsunuz?

M.S.– Tam manasıyla teslimiyet, Yukarı'ya karşı bağlılığı. Öyleydi.

F.T.– Bunun esasları, temelleri?

M.S.– Esasları, temelleri, kendi idraki, bilgisi. Her şey onun içinde vardı. Bilgisiyle ulaşmış o neticeye. Yukarıya tam manasıyla bağlıydı.

F.T.– Şey bakımından sordum. Araştırmacılar ve araştırmalarda bulunacak olanlar bakımından, onlara faydası dokunması bakımından... Bedri Bey'in mesela celse çalışmalarında, bunun bir irtibat mı, hangi seviyeden bir irtibat olduğu, irtibat olup olmadığı hakkında ölçü ve kıstasları nelerdi? Nelere riayet ederdi?

M.S.– Celselerine girmedğim için, tam manasıyla, uzaktan söyleyeceğim ben de sizin gibi. Şeyim yok orda. Herhalde, tahminimi söylüyeyim. O daha çok bir idrake ulaşmış insandı, netice itibarıyla. Muayyen bir idrakin üzerinde bir şey beklerdi herhalde, çalışmalarında. Onu buluyordu. Bulmadığı yerde de yoktu, tabii, kendine göre tabiatıyla biraraya geldiği zaman gene parmak basmasını bilir. Yani esas itibarıyla elindeki bilgiler...

F.T.– Yani burada körü körüne bir iman vardır diyemeyiz.

M.S.– Yok, yok, yok. Elindeki bilgilerdi esas. Yani biliyor, bir şey var, di mi, bir seviyeye gelmiş bütün çalışmaların neticesinde. Bunları, birtakım bilgiler geliyor, elbetteki bunları aldığı zaman birtakım sentezler yapıyor, birtakım sualler soruyor. Eh, bunlar neticeye ulaştırıyordu, kendisini. Daha başka bir şeyi yoktu öyle. Hani acaba mı, vecibe mi, şöyle mi böyle mi diye, irtibat mı, şuuraltı mı...

F.T.– Yani onlar üzerinde pek durmuyordu, demek istiyorsunuz.

M.S.– Bilgisi kâfi geliyordu zaten bunları ayırmaya.

F.T.– Daha ziyade diyorsunuz gelen bilgiler üzerinde bir araştırma ve sentez yapıyordu.

M.S.– Bilgilerle o neticeye ulaşıyordu. Ulaştırdı değil ulaşıyordu.

F.T.– Yani burada bir bakıma Bedri Bey'in körü körüne bir imana sahip olmadığı...

M.S.– Yok, zaten...

F.T.– Mesela celseler esnasında bazen öyle birtakım sert, ciddi mü-

nakaşalar olmuştu ki, varlıkla, bu da onun körü körüne bir imana sahip olmadığını gösterebilir.

M.S.– Asla, asla...

F.T.– Bayağı çatışmıştı, yani.

M.S.– Tabîî, tabîî, tabîî... Ama işte hep bilgileriyle ulaşmıştı, yani birtakım daha başka basit metotlarla uğraşmamıştı. Onun seviyesindeki insan için lüzumu yok. Ama bir başka araştırmacı için buna lüzum olabilir, birtakım metodlara... Bu şuurlaltı mıdır, değil midir, basit seviyede mi, şu mu, bu mu... Bunu başkalarının araştırması icab edebilir. Ama, Bedri Bey için bence lüzum yoktu tabîî. Dolayısıyla, Bedri Bey'in çalışmalarından bir neticeye ulaşp da, araştırmacılara şey çıkartmak, bilmem mümkün olabilir mi? Biraz nev'i şahsına münhasır oluyor, bir bakıma.

F.T.– Mesela elinde ölçü ve kıstasları varsa, bulunabilirse...

M.S.– Eh, herhalde var.

F.T.– ... bunlardan faydalanmak için birtakım çalışmalar yapabilirler, diye düşünürüm.

M.S.– Ben öyle görüyordum. Hani, dışarıdan gördüğüm bu. Dediğim gibi celselerin içine girmedığım için, başlangıcında ne yapıyordu; elbette başlangıçta daima şüpheyile bakmıştı, o da. Muhakkak. Araştırmacı insan başka türlü bakmıyacaktır orda.

F.T.– Kendine göre bir değerlendirme yapıyor, sonra tamam, diyor, yürüyor.

M.S.– Bilgilerine bir iki kademe yapıyorsa, yürümüşdür. Elbette bir sürü medyum geldi gitti. Bir şeyler söylediler her biri. Kiminde bir şey çıktı, kiminden bir şey çıkmadı. Niye falan falan değil de filanca? Elbette bir ölçüyle yürümüşdür.

F.T.– Başka söylemek istediğiniz bir husus var mı?

M.S.– Yok Feridun bey, benim. Söylemek istediğim husus işte şahsen sohbet ederiz sizinle...

F.T.– Bedri Bey son Kitabına isim koyma mevzusunda ne şekilde bir tutum içindeydi.

M.S.– Kendi ismini koyma mevzusunda mı?

F.T.– Kendi ismini koyma mevzusunda, evet.

M.S.– Kendi ismini koyma mevzuunda esas itibariyle, ismini koymaya taraftar değildi. Koymamak kararındaydı. Ancak Plân'ın şeyiyle, gene, Plân'ın direktifiyle ismini koymuştur. Hani esas itibariyle söylediği şeydu: Benim yaptığım, bu büyük vazife içinde, bir hiç mesabesinde. Ve bu, biraz evvel söylediğim gibi, bunu söylerken bir luzumsuz tevazu ile söz edecek insan değildi. Dolayısıyla söylediği her sözün hakikaten, her kelimesini idrak ederek söylerdi.

F.T.– Gerçeği ifade ederdi.

M.S.– Gerçeği ifade ederdi. O bakımdan söylediği buydu: Bu büyük vazifenin içinde benim yaptığım, çok cüz'i bir iş. Burada benim tutup da isim koymam da lüzümsüzdür, demişti.

F.T.– Bu sebeple de “Derleyen” ismi, sıfatı...

M.S.– Koyulmamıştı, ancak gene bunun üzerine Plân, insanların şeyi bakımından, bir isim koyulması lazım geldiğini söyledi. Belki başka bakımlardan da bu istenmiş olabilir, Plân; isim koyulmasını istemiş olabilir. Bunu bilemeyeceğim tabii. İnsanlar bakımından bir isim lazımdır, siz isminizi koyun demişlerdir ve bununda “yazan” değil de “derleyen” olarak isminin zikredilmesi istenmiştir: “Derleyen: Bedri Ruhselman” tarzında yazılmıştır. Dr. Bedri Ruhselman değil de, Bedri Ruhselman tarzında yazılmıştır.

F.T.– Mevzubahis Kitap, insanlığın hangi cephesine hitap eder, edecek?

M.S.– İnsanlığın idrakine hitab edecek.

F.T.– Şüphesiz.

M.S.– Yani idrakini genişletecek. Açacak daha doğrusu. Ne olduğunu gösterecek insanlara, ne yapması lazım geldiğini. Ne olduğunu, gösterecek insanlara.

F.T.– Bu, bilgi temeline dayalı bir idrak ve moral yücelişi mi sağlayacak.

M.S.– Moral yücelişi de sağlayacaktır tabii. Her şeyi sağlayacaktır, yani bir istikametleniş verecektir, insanlığa.

F.T.– Peki bir de şunu sorayım, aklıma gelmişken...

M.S.– Değer ölçüleri verecektir. Ama bu idrak, kendi idrakleri ölçüsünde bir değer ölçüsüne ulaşacaklar tabii.

F.T.– Bugüne kadar insanlığın eğitiminde vazife almış olan ve bugüne kadar takip ederek gelmiş birçok dinler ve bunlardan en önemlileri de “semavi dinler”, “kitabî dinler” diye isimlendirilen üç din var. Büyük dinler. Bu dinlerin yapmış olduğu irşatlar ve yol göstermelerle kitabın yapacağı fonksiyon arasında bir aykırılık mı yoksa bir paralellik mi var? Yahut paralellik yoksa eğer ne gibi bir şey vardır? Yani bir fark vardır?

M.S.– Evet, valla ben de ifade edemeyeceğim onu. Aykırılık diye bir şey mevzuubahis olamaz bir kere. Aykırılık olmaz da...

F.T.– Yani böyle bir Kitabın mevcudiyetiyle bundan evvel dinlerin ortaya koymuş olduğu prensipler... Yani o prensipler kifayetsiz miydi ki, bu kitap insanlığın istifadesine sunuluyor?

M.S.– Valla, bu, şey, bu bilgiler, tabii artık bugünkü insanlığa hitab edecek şekilde sunulmuş şeyler. Mühim olan bu. Bugünkü in-

sanlığın idrakine, insanlık seviyesinin idrakin hitab edecek şekilde derlenmiş bir...

F.T.– Bir de şöyle bir سوال sormak istiyorum. Faraza üç semavî kitabı nazarı itibara aldığımızı göre, bunu bir dördüncü kitap olarak düşünebilir miyiz.?

M.S.– Yok, yok. Dört olmaz. Zaten...

F.T.– Karakteri tamamen değişik olmak üzere, düşünebilir miyiz?

M.S.– Eh, bir yanlış anlaşılmaya sebebiyet vermesin diye şey yapmaya çalışıyorum. İfade edebilir miyiz bilmem, dört dersek, biraz yanlış anlaşılmaya sebebiyet verir, ondan korkarım. Dört diyoruz.

F.T.– Yahut...

M.S.– Bugünkü insanlık ne şekilde alabilirse bu yüksek bilgileri, o şekilde verilmiştir.

F.T.– Evet. Veyahut şöyle diyebilir miyiz: İnsanlığın tekâmül yolundaki yücelişinde, insanlığı eğiten ve yöneten, aynı Plân'ın bir hizmeti midir, bir yardımcı mıdır? Bu Kitap?

M.S.– Şimdi ben, bilemem onu tabii.

F.T.– Yani bir kaynak birliğine sahip midir?

M.S.– Muhtemelen öyledir. Muhtemelen öyledir. Hangisi evvel geliyor, bunun tarifini elbette yapamayız. Muhtemelen öyledir.

F.T.– Haddim olmayarak kitap hakkında fazla سوال sordum, ama...

M.S.– Estağfurullah. Ben de onu hissediyordum şu anda... Netice itibariyle bunu yaymaktır. Bunu, insanlara verilen en son hakikat olduğunu belirtmektir, bu kadar. Bizim şeyimiz budur. Defalarca de söyledığımız gibi, bizim durumumuz da budur. Sadece hizmet etmek, yaymak bu kadar. Zaten işte diyoruz ya bugün artık insanlar herkes kendi anlayacak, kendi yürüyecek... Bugün o

devre, o çağa gelmişiz. Onları o verecek, o Kitap verecek, herkes, idraki açılmış olana.

F.T.– Özür dileyerek bir sual daha sormak istiyorum.

M.S.– Estağfurullah...

F.T.– Madem ki böyle bir yayma mavzuu ortaya çıktı, acaba bu kitabın çıkış zamanıyla ilgili olarak bir şeyler söylenebilir mi?

M.S.– Çıkış zamanı diye bir şey... efendim... Maalesef yok. Ne zaman çıkacak, ne gibi bir şeyle çıkacak ortaya, yok, öyle bir şey hakikaten bilmiyorum ben şahsen.

F.T.– Yani bir işaret bekleniyor mu, şeklinde...

M.S.– Yok, hayır, öyle bir işaret de yok. Ne zaman çıkacak, nasıl talimat verilecek, ne olacak hakikaten hiçbir şey bilinmiyor.

F.T.– Ama bir şey verilecek her halde değil mi? Bu sadece...

M.S.– Verilecek. Ama nasıl verilecek, ne olacak bilmiyorum.

F.T.– Hayır, o başka, o başka ama bir şeyin olması lazım, çünkü bu, biz insanların idrak kapasitesi...

M.S.– A, yok, yok, yok o da değil herhalde. O da değil Feridun bey... Yani bu Kitabın çıkması için nasıl bir işaret verilecek, nasıl bir talimat verilecek bu hususta hiçbir şey bilmiyorum. Ama, elbette bir şey olacak. Bizim idrakimize bırakılmış da değil.

F.T.– Bir şeyler verilecek ama nasıl verileceği bilinmiyor.

M.S.– Değil, belli değil. Tamamen serbet bırakılmış gibiyiz ama değil. Eh, tabii canım, bizim şeyimiz nedir, yani...

F.T.– Doğru.

M.S.– ... biz bu vazifeyi yapabilirsek, ne mutlu bize. O şeyi hakkıyla yapabilirsek, ne mutlu bize. O biraz evvel bahsettiğim kısmı, güzel yapabilirsek, ortaya koyabilirsek, ne mutlu bize.

F.T.– Şimdi bir soru daha geliyor aklıma. Sorabilir miyim, bu Kitabın yayılmasıyla ilgili vazifeyi üzerlerine almış olan üç vazifeli, diyelim, bu kitabın çıkışında, yayılışında, mutlaka bir fonksiyona sahip olabilecekler midir?

M.S.– Aa, o hususta da bir garanti yok.

F.T.– Bir devir mevzuu da olabilir, diyorsunuz.

M.S.– Devir!, anlayamadım. Devirden...

F.T.– Yani bir başkasına birisine devir mevzuunda... Veyahut da bilmiyorum nasıl olur...

M.S.– Ama, herhalde bu üç kişiden en az biri bulunacak bu işin neşrinde. En az bir kişi bulunacaktır...

F.T.– Olması lazım gibi geliyor.

M.S.– Evet, en az birisi bulunacak. Belki üçü bulunacak, belki ikisi, belki biri muhakkak... Herhalde.

F.T.– Birinin muhakkak olması lazım.

F.T.– Olması lazım. O şekilde bırakılmış çünkü. Dünya şartları icabı. Hani onun da vazifesi bırakıp gitmekten ibaret de olabilir, hani. Neşredildi deyip, allahısmarladık da der.

F.T.– Olabilir, evet.

M.S.– Yani bu hususta hiçbir şey bilmiyoruz.

F.T.– Metin bey, çok teşekkür ederim.

Hüsrev Bilgioğlu (1910-1983)* ile Söyleşi

Hüsrev Bilgioğlu ile, Bedri Bey ve derlediği Kitap hakkında yaptığım konuşmanın band kaydından, hiç değiştirilmeden, aynen tespit edilmiş notu. Bugün onyedinci kasım bin dokuzyüz yetmişbir (17 Kasım 1971) çarşamba gece saat onbir (yirmiüç). Sayın Hüsrev Bilgioğlu'nun Harbiye'deki evinde kendisiyle Bedri Bey hakkında bir konuşma yaptım. Şimdi bu konuşmayı aynen takdim ediyorum. (Feridun Tepeköy)

Feridun Tepeköy– Bugün ayın kaçıydı. Evvela onu tespit edeyim.

Hüsrev Bilgioğlu– Onyedinci.

F.T.– Onyedinci Kasım.

H.B.– Onyedinci Kasım.

F.T.– Bin dokuz yüz yetmişbir. Günlerden perşembe.

H.B.– Çarşamba

F.T.– Ha, bugün çarşamba sahi, öyle ya tamam. Akşam saat onbir. Gece. Sizin evde toplandık. Karşılıklı konuşuyoruz.

H.B.– Evet.

F.T.– Hüsrev Bey ben, biliyorsunuz Bedri Bey'in biyografisini tespit etmek üzere...

H.B.– Evet.

F.T.– ... birtakım çalışmalar yapmaya başlamıştım, bundan bir müddet evvel; bu arada Bedri Bey'i tanıyan, onun yakın mesai arkadaşlarından, Bedri Bey hakkında düşünce ve kanaatlerini ve hatıralarını tespit etmeye çalıştım. Bu hususta size de bazı sorular sormak istiyorum. Mesela, Bedri Bey'i ilk defa nerede nasıl ve ne zaman tanıdınız?

* Hüsrev Bey de, Metin Bey gibi, yayıncılık yaptığımız Bilim Araştırma Merkezi Yayınevi döneminde, 1979-80 yıllarında iki kez ziyaretimize gelmişti. (ÇÇ)

H.B.– Eee... 1950 senesinde, Bedri Bey'i Cemiyet'te randevu almak suretiyle tanıdım.

F.T.– Evet.

H.B.– Ve sorularım vardı. Bazı sorularım vardı. Onları sordum. Zaman az geldi. Oradan beraberce evine gittik. Ve evinde sorularım daha arttı, daha fazlalaştı. O gece sabahladık evinde, Bedri Bey'in... Konuşmak suretiyle sabahladık... Bedri Bey'i ilk tanıyışım, yani.

F.T.– Cemiyet açılmış mıydı o zaman?

H.B.– Açılmıştı. Ankara vapurundaydı, Bedri Bey, Cemiyet açılmıştı. Ve ilk dört soruyla gittim ben, o dört soru –on buçuktan sonra bana randevu vermişti Bedri Bey, konuşmak üzere– zaman az geldi, teklifte bulundu eve gidelim diye, eve gittiğimiz zaman saati kaybettik biz. Zaman diye bir şey kalmadı. O dört sorunun arkasından tabii daha sorularım geldi. Eee... sabahı ettik ve kahvaltıyı beraber yaptık; Bedri Bey'i yatırdım; ordan ben eve döndüm. İlk tanışmam böyle oldu Bedri Bey'le.

F.T.– Bedri Bey'in şahsiyet ve karakteri hakkında acaba neler düşünüyorsunuz?

H.B.– Valla, Bedri Bey'in karakteri kelimeye gelmez, Feridun bey. Ona karakter dememek lazım. O, bir idrakti. Yani karakterin, metodun, prensiplerin, üzerinde bir idrakti, Bedri Bey. Bundan başka bir şey söyleyemem Bedri Bey için.

F.T.– Burada Bedri Bey'in biz müteal şahsiyeti üzerinde bazı hususları tespit etmek için değil de, Bedri Bey'in daha ziyade beşerî yönden bize akseden kısımlarını tespit edebilirsek, belki ancak bu şekilde...

H.B.– Mesela ben beşerî yönden nesini anlatabilirim, Bedri Bey'in?

F.T.– Yani bir insan hüviyeti ve sıfatıyla Bedri Bey'i nasıl tanıyoruz?

H.B.– Eee...

F.T.– Bedenli olmak yani.

H.B.– Bedri Bey'i nasıl tarif edeyim, ben! Tarife sığmaz ki, Bedri Bey. Mütevazinin üzerinde, tevazu da mevzubahis değil, Bedri Bey için. Tevazunun üstünde bir bedenliydi.

F.T.– Evet. Peki ben o zaman, aynı konuyu açıcı sualler sorayım.

H.B.– Yani, Bedri Bey nezaketti, Bedri bey mütevaziydi, haddinin üstünde mütevaziydi. Bundan başka bir şey Bedri Bey için söyleyemem ki.

F.T.– Mesela Bedri Bey'in dostluğu ve arkadaşlığı hakkında ne denebilir?

H.B.– Nasıl mesela?

F.T.– Yani Bedri Bey'in dostluğu ne şekildeydi, nasıldı? Arkadaşlığı nasıldı?

H.B.– Gayet samimî, gayet ciddî. Gayet samimî ve yalansız bir samimiyetti, ciddi bir samimiyet.

F.T.– Riyâsız yani.

H.B.– Riyâ diye bir şey mevzubahis değil. Sonra her söylediği şey, o şahıs için, daima ona yön verici, daima onun tekâmülüne hizmet edici şeyler, o kişiye yöneltirdi.

F.T.– Evet, mesela Bedri Bey'in hadiseler karşısındaki davranışı ve reaksiyonu hakkında neler düşünülebilir?

H.B.– Tabiat hadiseleri mi?

F.T.– Hayır, karşılaştığı herhangi bir hadise karşısında. Gerek acı olabilir, gerekse tatlı olabilir, herhangi bir hadise karşısında, mesela. Davranışı veya reaksiyonu.

H.B.– Bedri bey için acı hadise diye bir mevzu yoktu. Hadiseyi alır almaz, görür görmez, içinde olsun dışında olsun, derhal tahlil

ederdi. Ve o tahlil de kat'iyen şaşmazdı. Yani isabet yüzde yüz. Ona sonradan ilave edeceği veya içinden çıkaracağı herhangi bir şey yoktu.

F.T.– Evet. Bedri Bey'in hoşlandığı veya hoşlanmadığı şeyler var mıydı? Her hususta.

H.B.– Tat mevsusu, yemek mevsusu falan mı?

F.T.– Yemek, giyim, eğlence, müzik, tiyatro, ne bileyim...

H.B.– Yok mevzubahis değildi. Gayet tabîî müziği çok çok severdi. Müziği çok severdi. Onun dışında yemek ve giyim mevsusu üzerinde durmazdı. “Kifâf-ı nefis” derdi* ne bulsa, buluyorsa onu yerd. Yani şunu severdim de bunu severdim de yok böyle... Yok böyle bir mevzu yoktu Bedri Bey için. Şunu giyerimi bunu giyerimi, böyle bir mevsusu yoktu.

F.T.– Evet. Bedri Bey'in dinlerle olan ilişkisi ve dinler hakkındaki düşüncesi...

H.B.– Dinler, Bedri Bey'in dinler hakkındaki anlayışı... Dinler insanların tekâmül için Yukarı'dan verilmiş, vahyolunmuş esaslar olarak kabul ederdi. Realite şeyi olarak. Yani dinleri bir realite olarak kabul ederdi. Ve bu realite de insanlığın tekâmülünün en verimli en değerli şeyi olarak kabul ederdi, vasıtası olarak kabul ederdi.

F.T.– Kendisi bir ara dindarlık safhasından geçmiş midir?

H.B.– Hayır.

F.T.– Yani gençken falan.

H.B.– Hayır, geçmemiştir.

F.T.– Bedri Bey'in ailesiyle olan münasebetleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

* Kifâf-ı nefis : Sadece yaşamını sürdürmeye yarayacak kadar yemek. (CÇ)

H.B.– Eee... Ailesine bağılılığı yoktu, Bedri Bey’in. Başkaları ne ise Bedri Bey’in nazarında, ailesi de öyleydi. Eşi dostu ahbabları ne ise, yani eş, dost, ahbablarından fazla bir yakınlık, ailesine göstermezdi.

F.T.– Bedri Bey’in evlilik hakkındaki düşünce ve tutumu?

H.B.– Kendi namı hesabına mı?

F.T.– Kendi ve herkes namı hesabına, evlilik üzerinde...

H.B.– Herkes namı hesabına evliliği tavsiye ederdi. Evlilik müessesini tekâmüle hizmet eden bir müessese olarak kabul ederdi. Ve kendisi de evlenmemek için kararlıydı.

F.T.– Bu dediğiniz husus, son devresine ait olan bir husus...

H.B.– Yok, başlangıçta da böyleydi Bedri bey. Yani Bedri Bey’i tanıdığım günden beri böyleydi.

F.T.– Ben onu son devre olarak kabul ediyorum. Yani 1950’den sonrasını.

H.B.– 50’den sonrası; yani 57’den sonrası mı?

F.T.– Hayır 950’den sonrası.

H.B.– Evet, aynendi. Evlilik müessesesi, 950’den evvel de benim bildiğim mesela böyle bir sual sorulsaydı, Bedri Bey’e denseydi ki, evlilik hakkında ne düşünüyorsunuz? Yahut ben evlenmek istiyorum, ne dersiniz? diye böyle bir soru sorulmuş olsaydı; evlilik tekâmül için en verimli bir müessesedir, tavsiyesinde bulunurdu.

F.T.– Kendi niçin evlenmek istemiyordu?

H.B.– Eee... Niçin evlenmek istemiyordu, Bedri Bey. Vakti yoktu Bedri Bey’in. Yani, meşgul olacak, bir kadınla meşgul olmak için vakti yoktu Bedri Bey’in. Çünkü bütün vaktini hasretmişti; bütün zamanı –metapsişik mevzusu diyelim– hasretmişti zamanını.

F.T.– Bedri Bey’in ruhî konularda, herkesin müşahade ettiği bir ima-

nı vardı. Bir iman vardı. Bu imanin esas dayandığı temeller hakkında ne düşünüyorsunuz?

H.B.– Başkalarının, heyeti umumiyesinin mi, yani?

F.T.– Hayır. Kendisinin edinmiş olduğu bir iman vardı. Bu iman, yani ne çeşit bir imandı? Hangi esaslara dayanıyordu?

H.B.– Akıl durumlarından çok daha üstteydi, mesela. Akıl yoluyla bulunursa bir iman değildi.

F.T.– Hayır ben bunu şey için daha ziyade soruyorum. Mesela, celse-ler vasıtasıyla birtakım tebliğler alınıyordu. Bu tebliğler üzerinde...

H.B.– Yok, inanmıştı ona Bedri Bey.

F.T.– İşte, bu inancının bu inancının temelleri neye dayanıyordu?

H.B.– Akıl prensiplerine, muhakkak ki. Ama çok zayıf, benim şu şeyim çok zayıf. Yani akıl prensipleri dediğimiz zaman, Bedri Bey'in akıl prensipleriyle, beşeriyetin akıl prensipleriyle uymayan bir şeydi; Karakterdeydi.

F.T.– Ne bakımdan?

H.B.– Yani tebliğ almış da, eğrisini doğrusunu tasnif etmiş, doğrusunu bulduktan sonra inanmış bir şahıs değildi, Bedri bey. Tebliğ alınır, doğru şeydir, Eee... Kalitesine göre ayrılır, tasnif olunur, tebliğ şeydir yani vahiydir; olarak kabul etmiştir, tebliğleri.

F.T.– Yani bunların tefrikini, ayırımın...

H.B.– O ayırımı tabî kendisi bilgisi nispetinde, onları elerdi.

F.T.– Şu halde bu ayırımı yapabilecek bir bilgiye dayanıyordu, imanı diyebiliriz.

H.B.– İmanı bilgiye dayanıyordu. Evet, diyebiliriz. İmanı bilgiye dayanıyordu diyebiliriz.

F.T.– Değil mi...

H.B.– Evet.

F.T.– Yani alınan celselerden, yapılan celselerden alınmış birtakım tebliğler var, bunların hangisinin tebliğ olduğu veya olamayacağını...

H.B.– Evet.

F.T.– ... kendi mevcut bilgisiyle.

H.B.– Bilgisiyle, evet.

F.T.– Evet bilgisiyle tespit ediyor ve onun tebliğ olduklarını tespit ettiklerine de büyük bir güven ve imanla...

H.B.– Dikkatle, evet...

F.T.– ... bağlanıyordu ve ona göre hareket ediyordu, diyebiliriz.

H.B.– Tamam. Evet ama Bedri Bey'in imanı bu da değil. O vakit gene beşerî akıl giriyor bunun içine; girmesi lazım. Onun da dışın-da bir şey.

F.T.– Başka yani, hangi...

H.B.– İnsiyak da diyemeyiz buna. İnsiyak da değildi. Yani Bedri Bey, gelen tebliğleri vahiy olarak kabul eder, ve onu tasnif etmesini bilirdi. Şurası mesela eksikti, şurası fazladır. Fazladır değil de eksiktir veya noksandır diyip, o eksiği veya noksanı başka bir celsede başka bir medyom vasıtasıyla Yukarı'ya gene soru sormak suretiyle açardı ve tamamlardı.

F.T.– Yani her yapılan celsede alınan tebliğleri bir irtibat olarak mı kabul ediyordu?

H.B.– Hayır. İrtibat olmayarak kabul ettiği celseler de vardı. Bu derdi, medyomun şuurlu mesela. İrtibatla alâkası yok bunun. İşte onun, görgü tecrübesine, bilgisine dayanıyordu, o şey; nihai karar, onun kendi şahsına ait olan kararı bilgisine dayanıyordu.

F.T.– Peki sadece onunla da...

H.B.– Pardon. Şunu söylemek isterim ki, öyle bir metot, öyle bir şey zaten yok. Şu şuuraltıdır, bu şuurüstüdür, bu tebliğdir, falan filan, böyle bir şey kullanmazdı. Kendisinde vardı o Bedri Bey'in: görür görmez, dinler dinlemez, alır almaz, bu buradan derdi ve ki o oydu. Şaşmazdı yani. Bu şuuraltı dediği zaman, o şey şuuraltıydı.

F.T.– O hükme nerden, nasıl varıyordu?

H.B.– Bilgisiyle varıyordu. Daha medyumun ağzından çıkar çıkmaz, üç dört kelime, beş kelimede, yani satır doldurmazdan bu şuuraltıdır, derdi.

F.T.– Bedri Bey'in insanlığa yaptığı hizmet hakkında...

H.B.– Evet

F.T.– ... ne söylenebilir, ne denilebilir?

H.B.– Kısaca şöyle denebilir: Bedri Bey bütün beşeriyet üzerine, hatta enkarne olacaklar da dahil bu söylediğim şey, enkarne olacak varlıklar da dahil, Eee... büyük bir vazifeliydi, yani eşsiz...

F.T.– Ne yönden vazifeliydi yani? Ne gibi hizmetlerde bulunmuştur?

H.B.– Bilgi yönünden.

F.T.– Bilgi yönünden hizmette bulunmuştur, insanlığa, diyorsunuz.

H.B.– Evet.

F.T.– Müzik, sinema vs. mevzuunda...

H.B.– Konser, müzik... çok çok severdi. Sevdiği şeylerdi. Ve hayatının son o altı ayında, vazifesi sona erdikten sonra, yani dünyamızda erdikten sonra, o altı ayında İngilizceyi geliştirmek, biraz daha, öleceğini bildiği halde, ve ondan arta kalan zamanı da müzikle geçirirdi.

F.T.– Dinledi, yani.

H.B.– Dinlerdi. Radyoevi’nden bantlar doldurturdum. O bantları dinlemekten haz duyardı, zevk duyardı. Yani yegâne hayatta zevk duyduğu şey, müzikti. Onun dışında başka bir eğlencesi, başka bir zevk duyduğu her hangi bir şey, onun için hissî olurdu; yoktu. Hissî olurdu diye sevmiyor değil, zevk duymazdı.

F.T.– Sıhhati konusunda nasıl davranırdı, Bedri Bey? Kendi sıhhati konusunda?

H.B.– Çok titiz davranırdı. Sıhhatine çok ehemmiyet verirdi. Çok ehemmiyet verirdi.

F.T.– Ne şekilde hareket ederdi, mesela?

H.B.– Mesela soğuk almamak için, zararlı şey yememek için oldukça titiz davranırdı.

F.T.– İlaç alma mevzuunda?

H.B.– İlaçtan kaçardı. Yani hasta olup da ilaç almaktan, bayağı çekinirdi. Mesela kışta soğukta sıcakta, korunmasını gayet iyi bilirdi ve korunurdu, hasta olmazdı. Ta ki o son enfarktüs mevzu-su gelinceye kadar.

F.T.– Bu son devre çalışması olacak isimlendirdiğim bir devresi var. Bedri Bey’in, Cemiyet’ten istifa ettikten sonra... Bu devre çalışmaları hakkında bir şey söylenebilir mi? Ne tip çalışmalar?

H.B.– Feridun bey, ayırmak doğru değil. Yani Cemiyet’teki faaliyeti neyse, aynı faaliyet dışarda devam etti. Yani fasılasız. Bir ara faaliyet vermeksizin, aynı faaliyet dışarda da devam etti. Yani Bedri Bey için Cemiyet içi, Cemiyet dışı diye böyle bir mevzu yoktu.

F.T.– Hayır, bunu ben şey olarak ayırıyorum, yani karakter itibarıyla belki değişiklik diye vasıflandırıyorum, bu Kitap çalışmasını...

H.B.– O ayrı. O 57’den sonra ayrı.

F.T.– İşte onu kastediyorum.

H.B.– O 57'ye kadar şöyle diyelim onu...

F.T.– Zaten 57'de istifa ettiydi...

H.B.– 57'de midir, daha evvel midir? Durun bakayım, öyle öyle 57'lerde falan. Biz buna 58 diyelim. Yani başlangıcı şeyin; Eee... Kitap mevzusundaki başlangıç 58 diyelim. 58'e kadar, hatta Cemiyet'ten de daha eskisine gidebiliriz, yani spiritizma dediğimiz mevzuya Bedri Bey başladığı günden, Cemiyet'ten istifa ettiği güne kadar, aynı şekilde devam etmiştir, faaliyeti. 58'den sonra, Eee... bu kutsal vazifesini yapmak için, hasta olmasına rağmen, eee... saat mefhumu da kalmadı, geceyi gündüze karıştırdı, o şekilde dokuz ay devam etti bu Kitabın şeyi...

F.T.– Kaçta başladı aşağı yukarı?

H.B.– Sekizinci ay. 59'un sekizinci ayı bitti.

F.T.– 59 senesinin sekizinci ayında. Kitap çalışmaları sona erdi.

H.B.– Sona erdi.

F.T.– Daktilo edildi.

H.B.– Daktilo edildi ve ... Evet daktilo edildi.

F.T.– Tevdi edildi, üç arkadaşına bırakıldı.

H.B.– Evet.

F.T.– Başlangıcı ne kadar...

H.B.– Şimdi orda Feridun bey, bu madem ki sordunuz, bunu kalemle yapalım da açmayın, açmayın. (Teyp kaydı kastediliyor.)

F.T.– Önceden şey edelim gene. Yani esas kitap çalışmalarını, Bedri Bey'in Kitapla alakalı olan çalışmalarının...

H.B.– Çalışma demiyelim ona; Kitabın inmesi.

F.T.– ... Kitabın inmesi.

H.B.– Yani vahiy yoluyla inmesi

F.T.– Medyom vasıtasıyla kitabın inişinin başlangıç tarihi, evet?

H.B. – Bir dokuz bin dokuz yüz elli sekiz. (1 Eylül 1958)

F.T.– Başladı, evet.

H.B.– Onbir ay devam etti. Eee... Bu onbir ayın sonra da, on sekiz bin dokuz yüz ellidokuza (10 Ağustos 1959) rastlıyor.

F.T.– Evet, orada yani hepsi daktilo edilmiş, vaziyette...

H.B.– Hazır olaraktan, onbir ay sonra diğer arkadaşlara, bu üç arkadaşta tevdi edildi.

F.T.– Evet. Şimdi bu Kitabın, indirilişi medyom vasıtasıyla oluyor. Bir tek medyom vasıtasıyla mı?

H.B.– Evet.

F.T.– Tek medyom vasıtasıyla. Ondan evvelki... çalışmalar...

H.B.– O ayrı, alakası yok. Hiç alakası yok, katiyen. Katiyen alâkası yok.

F.T.– Kitabın çıkışıyla alakalı herhangi bir açıklama yapılabilir mi?

H.B.– Çıkışı, ne demek o?

F.T.– Yani biraz evvel dediniz ya: Kitabın indirilişinin tarihi şu, bitişinin tarihi bu, bir de dediniz...

H.B.– Hayır, ben şimdi, şunu kapayalım da konuşalım.

(Teyp kapatıldı)

F.T.– Mesela Bedri Bey'in biyografisinde, Bedri Bey hakkında mutlaka söylenmesi lazım gelen bir husus olarak neyi düşünürsünüz?

H.B.– Vallaha, bizim selâhiyetimiz dahilinde değil... Benim selâhiyetim dahilinde değil. Neşredilsin biyografisi veya edilmesin demek hakkına haiz değilim.

F.T.– Hayır, onu demedim. Onu kastetmedim.

H.B.– Ya?

F.T.– Bedri Bey hakkında herhangi bir biyografide, Bedri Bey'i anlatacak ve anlatılması lazım gelen, mutlaka anlatılması lazım gelen bir husus, sizce nedir? Söylenmesi lazım gelen Bedri bey hakkında?

H.B.– Ona biyografi diyebilir miyiz? Diyemeyiz. Biyografi olacak, öyle ya. Eee... Bedri bey... büyük vazifeli bir bedenli idi. Bunun dışında bir şey Bedri Bey için söylenemez.

F.T.– Yani bunun mutlaka söylenmesi lazımdır, diyorsunuz?

H.B.– Bundan başka bir şey düşünemem Bedri bey için. Söyleyemem.

F.T.– Bedri Bey, kendisinin bir vazifeli olarak dünya üzerinde bulunduğu biliyor muydu?

H.B.– Kitap vahyolduğu andan itibaren bildi. Plân açıkladı, yani.

F.T.– Bir de şunu o zaman tespit etmeniz lazım: Bu kitabı acaba, mesela kitabî dinlerin kademesinde bir dördüncüsü olarak vasıflandırabilir miyiz?

H.B.– Hayır.

F.T.– Ne bakımdan hayır denebilir?

H.B.– Çünkü bilgidir, Kitap. Diğer kitaplarda, mesela semboller var, tarihler ne bileyim izahlar var, birtakım kapalı şeyler var; sembollerle anlatılması lazım gelen hakikatler var. Halbuki Kitap'ta bilgiden başka bir şey yok. Tamamiyle saf bilgidir.

F.T.– Yani bu bu yönden diyorsunuz, o kategoriden mütalaa edilemez.

H.B.– Evet, edilemez.

F.T.– Bir de şey var, Bedri Bey'in sizi etkilemiş olan herhangi bir hatırası, unutamadığınız, var mı, acaba?

H.B.– Yok böyle bir mevzu. Olmadı, yok. Çünkü on sene, bu mesai zamanlarında on sene içerisinde böyle bir hadise... Çünkü onun her anı her şeyi bir hatıraydı. Şöyle bir hatırası var, diyemem.

F.T.– Evet. Bedri Bey hakkında hatıraları tespit etmek faydalı olacak, sanıyorum. Bedri Bey'in şahsiyetini, Bedri Bey'in hüviyetini ortaya koyacak, onun hakkında, okuyucuların bizzat hüküm verebilmesini sağlayacak hatıralar.

H.B.– Feridun bey, sizin de bildiğiniz gibi Bedri bey'i, bu mevzuun dışında hiçbir şey onu ilgilendirmezdi. Hiçbir şey. Ama hiçbir şey. Yani hayatın hiçbir şeyi Bedri Bey'i enterese etmezdi.

F.T.– Evet. Prag'daki hayatı hakkında malumatınız var mı? Veya Afganistan'daki?

H.B.– Anlatırdı ama, hiçbirisi hatırımda yok; Çünkü teferruat kabilindendi, bende şey olmuş, o, kalmıştır.

F.T.– Çok teşekkür ederim.

H.B.– Estağfurullah, rica ederim.

Atilla Güyer (1939-2021) ile Söyleşi

Atilla Güyer ile, Bedri Bey ve derlediği Kitap hakkında yaptığım konuşmanın bant kaydından, hiç değiştirilmeden, aynen tespit edilmiş notu. Bugün yirmioç aralık bin dokuz yüz yetmişbir (23 Aralık 1971) perşembe, akşam saat dokuz buçukda (21:30) Metin Sakik'in Osmanbey'deki dairesinde toplanmış bulunuyoruz. Şimdi karşımda sayın Atilla Güyer var. Onunla Bedri Bey hakkında bir görüşme yaptım. Bu görüşmeyi aynen takdim ediyorum. (Feridun Tepeköy)

Feridun Tepeköy– Burası Metin Bey'in evi, değil mi? Buraya ne diyorlar? Osmanbey mi diyorlar?

Atilla Güyer– Evet, Osmanbey. Ne sokaktı? Vallahi ne sokak olduğunu ben de bilmiyorum.

F.T.– Her ne ise, Osmanbey'de Metin Bey'in evinde toplanıyoruz. Bu gün ayın yirmioçü. Yirmioç aralık bin dokuz yüz yetmişbir. Akşam üzeri toplandık. Saat dokuz buçuk.

A.G.– Evet.

F.T.– Şimdi, Atilla Bey, ben size –gerçi biliyorsunuz ya– tekrardan anlatayım. Bundan evvel bir teklif yapılmıştı bana; Bedri Bey'in hayatıyla ilgili, Bedri Bey'in karakterini tebarüz ettiren bir kitap hazırlayalım diye. Bedri Bey'in biyografisi diyebiliriz buna kısacası. Onun için bir karar aldık.

A.G.– Bu sizin grubun teklifi mi?

F.T.– Böyle bir teklif yapıldı. Ondan sonra Hüsrev Bey'le de konuştuktu. O da zannediyorum –şimdi hatırımda değil ama– tasvib etmişti. Evet dedi, iyi olur falan demişti, o zaman.

A.G.– Affedersiniz yani öğrenmek için soruyorum, bu teklifi nereden aldınız yani? Grubun bir teklifi miydi yoksa, arkadaşlardan birisinin bir teklifi miydi?

E.T.– Gruptan çıktı bu teklif. Böyle böyle yapılırsa zannederiz ki iyi olacak ilerisi için. Bazı ihtiyacı karşılayıcı bilgileri orada, araya-
cık olanlar bulabilecektir. Bu bakımdan faydalı bir çalışma olur
dendi. Bu vazife de bana verilmişti, o zaman. Ben de düşündüm
taşındım, peki yaparım dedim. Yapmış olduğum plana göre, bir
kere Bedri Bey'in en yakın arkadaşları, Bedri Bey'le çalışmış
olanlar, Bedri Bey'i tanıyanlar... bunları tespit ettim önce. Kim-
ler vardır, kimlerle görüşebilirim diye. Bunları tespit ettikten
sonra, hepsiyle teker teker yalnız olarak görüşmelerde bulun-
dum ve bu görüşmeleri işte gördüğünüz gibi tespit ettim. Onla-
rı ondan sonra bir sıraya göre kaleme aldım. Bir kısmını atlardım
tabii; atlanacak olanlar falan, bu şekilde böyle bir bölüm teşek-
kül etti. Kitabın bir bölümüdür bu.

A.G.– Evet ben gördüm kitabı tetkik ettim hakikaten son devre en-
teresan, yani. Çok emek vermişsiniz, çok enteresan şeyler bul-
muşsunuz, araştırmışsınız.

E.T.– Sonra birtakım yeni düşünceler çıktı. Onu da biliyorsunuz za-
ten. Bilmiyorum artık ben de... Henüz kararsızım, tabii ne olaca-
ğını bilmiyorum. Fakat, başlanmış bir iş var, onu bitireyim diyo-
rum bir kez. Bitirdikten sonra ne olacağını bilmiyorum, artık;
ondan ötesi ne olur bilemem...

A.G.– Evet, anlıyorum.

E.T.– ... basılır, basılmaz, yapılır yapılmaz... her ne ise yani, bu ayrı
bir mevzuu.

A.G.– Evet, anlıyorum, Feridun Bey.

E.T.– Şimdi, isterseniz ben mevzuu girmek için, birinci sual olarak
şöyle bir şey sormak istiyorum size: Mesela Bedri Bey'i ilk defa
nerede tanıdınız? Nasıl tanıdınız? Hangi tarihte tanıdınız? Ve ne
zamana kadar sürdü bu tanışıklığınız?

A.G.– İlk defa şeyde tanıdım ben Bedri Bey'i, Hüsrev Abi beni götürdü. Aynı gün Cemiyet'e geldik, sonra Bedri Bey'e gittik.

F.T.– Tarih olarak hatıranızda mı?

A.G.– Hatırlarım, bakiim, ben size söyleyeyim. O zaman, 58'de tanıdım, ben. 58'de Edebiyat Fakültesi'ne gidiyordum, o zaman tanıdım.

F.T.– Dokuz yüz ellisekiz senesi?

A.G.– Evet.

F.T.– Ay olarak.

A.G.– Ay olacak da, yine söyleyeyim size, Kasım ayında tanıdım. (Kasım 1958)

F.T.– Yani Hüsrev Bey sizi...

A.G.– Hüsrev bey va'zıyla gittik, evet.

F.T.– Sizin de bir meyliniz falan mı vardı?

A.G.– Ben Bedri Bey'i tanıımıyordum. Yalnız Hüsrev Bey. Hüsrev Bey bir Cemiyet olduğundan falan bahsediyordu. Evvela Cemiyet'e gittik sonra Bedri Bey'e gittik. Tanışmamız öyle oldu. Yalnız ben tanımak için gittim, yani, çalışmak falan, bir kasdım yoktu.

F.T.– Yani bu mevzulara karşı bir alâkanız?

A.G.– Bir alâkam vardı. Ben kendi çapımda tetkik yapıyordum ama, yani hiçbir şekilde mevzunun kapısını dahi çalmamıştım; bilmiyordum yani. Ama işte ufaktan beri birtakım şeylerim vardı, anormalliklerim vardı; normal bir insana göre anormalliklerim vardı. Mesela uykuda gezerdim. Geceleri konuşurdum falan, birtakım böyle şeylerim vardı. Hüsrev Abi'ye anlattım bunları, ona da enteresan geldi, "Gel seni bir tanıştırayım" dedi. "Seni Cemiyet'e götürüyem," dedi. Cemiyet'e gittiğimiz günde... Evvela Refet'e gittik sonra Cemiyet'e geldik, sonra Bedri Bey'e gittik. Aynı gün.

F.T.– Evet, Cemiyet’ten ayrılmış mıydı Bedri Bey o zaman? Ayrılmıştı.

A.G.– O zaman ayrılmıştı. Evde çalışıyorlardı. Fakat, işte, öyle bir durum vardı ki artık bir, yani benim sonradan idrakine vardığım, Bedri Bey’de huzursuz bir çalışma vardı. Biliyorsunuz o Adana hadiseleri falan vardı. Mehmet Fahri Öğretici’nin celseleri falan vardı ama, böyle huzursuz bir çalışma vardı. Yani bir yöne yönelmemiş bir çalışma vardı, orda. Amerika’ya giden, Cemiyet’te sekreter bir çocuk vardı. O, geliyordu. Refet geliyordu; celse yapıyordu. Yani bir huzursuzluk vardı. Sonra birtakım ne bileyim üzüntü verici şeyler gördüm. Gerek Mehmet Fahri’nin davranışlarında gerekse o şey hikâyelerinde... Size anlatmış mıydım onları bilmiyorum. Siz biliyor musunuz? O Adana hadiseleri falan olmuş da, Mehmet Fahri dedi ki yahu dedi, ben dedi büyük adamım, falan... Bedri Bey kim, falan dedi. Halbuki adamda hiçbir şey yok; belli zaten. Ama ben dedim ki, yahu bu mevzuda çalışanlar dahi, demek ki bu şekilde hareket ediyorlar falan diye bana da böyle bir intiba gelmişti ve anladım ki, Bedri Bey bu havanın adamı değil. Yani o intiba bana o zaman dahi gelmişti. Çünkü Bedri Bey’in havası bambaşkaydı.

F.T.– Bedri Bey’i ilk defa evinde tanıdınız.

A.G.– Evet, evinde tanıdım.

F.T.– Sizde nasıl bir intiba bıraktı? Başlangıçta, ilk tanıştığınızda?

A.G.– Çok değişik, enteresan bir hava bıraktı. Yani bende, normal bir insan değil de, acaip bir dünyanın adamıymış gibi, yani adamı değil de bir varlığıymış gibi bir intiba bıraktı. Hâlâ hatırlarım, başının üzerinde bir beyaz bez vardı. Meğer soba kurumu dökülmesin diye koymuşlar onu. Ben dedim, yahu bu nedir yani. Çünkü Bedri Bey’in havası, adama –belki bana– bilmiyorum herkese

belki vermezdi ama bambaşka intibalar verdiği için tuhafıma gitti o hâl. Son derece yumuşaktı, değil mi? O başının üzerindeki beyaz şey var böyle, iplerle... O beni çok şey yaptı, yani...

F.T.– Evet. İkinci suali sormaya lüzum yok. Ne zamana kadar devam ettiği belli. Ölümüne kadar, devam etti.

A.G.– Ölümüne kadar. Yalnız ölümünde şöyle bir şey anlatayım size. Enteresandır bu. Ben o zaman askerdeydim; Yedeksubay Okulu'ndaydım, biliyorsunuz, Polatlı'daydım.

F.T.– Evet.

A.G.– Bedri Bey'in öldüğü gece koğuştta yatıyoruz. Ben gece feryad ediyorum. Bağırıyorum. Beni uyandırıyorlar falan; uyanmıyorum, ben. Hatırlamıyorum.

F.T.– Polatlı'da...

A.G.– Evet Polatlı'da Yedeksubay Okulu'nda. Çocuklar... Koğuştta yatıyoruz tabi; 35 kişilik bir koğuş. Uyandırıyorlar arkadaşlar, ne oldu falan diyorlar. Tekrar yatıyorum, tekrar feryad ediyorum. Canhıraş feryatlar atıyorum, yani.

F.T.– Ne zaman gittiniz Polatlı'ya?

A.G.– Altmış senesinin Ocağı'nda gittim.

F.T.– O zaman işler bitmişti, yani.

A.G.– Evet, bitti evet, ondan sonra gittiydim ben. Canhıraş feryatlarla bağırıyorum yani. Çocuklar uyandırmışlar beni.

F.T.– Gece mi oluyor?

A.G.– Gece, Bedri Bey'in öldüğü saatte. Çocuklardan sonradan tahkik ettim, tabii. Uyandırıyorlar fakat uyanmıyorum. Yani feryadım kesiliyor, fakat uyanmıyorum. Uyandın diyorlar bana, sonra tekrar bağırıyorum. Bu sefer canavar düdüğü gibi ses çıkarıyorum, acayip bir şey, böyle anormallikler oldu, yani.

E.T.– Sıkı bir bağın mevcudiyetini gösteriyor, herhalde.

A.G.– Evet, herhalde onu gösteriyor. Sonra ertesi sabah yemin merasimi vardı. Telgraf çekmiş Metin, “Dayın Bedri öldü” diye. Bana söylemediler, bir şey. Dediler ki, izinlisin, İstanbul’a gideceksin. Eve geldim, sanki Bedri Bey artık bitmiş, o fasıl kapanmış. Biraz da bende hissî bir şey vardı, biliyor musunuz, yani, mesela celselerde falan da o vardı. Mesela ben bir varlıkla temasa geçmiştim, –beni elimden tutup da götüren bir varlıkla– ondan bir türlü ayrılmak istemedim. Varlık diyor ki senin işin burda bitti, benim seninle olan işim bitti. Bu vazifedeki işimiz bitti, muhakkak ki organizasyon içinde beraberiz ama, bu vazifedeki işim bitti. Fakat ben, ayrılmak istemiyorum ve ayrılamıyorum o varlıktan.

E.T.– Bir şey sormak istiyorum. Bedri Bey’le olan çalışmalarınız... başlangıçtan itibaren aynı varlıkla mı, aynı Plân’la mı irtibat sağladınız; yoksa başka varlıklar da var mıydı daha önce?

A.G.– Hayır. Başka varlık. Evvela tekli bir varlık beni aldı götürdü bir noktaya kadar, işte benim çok fazla alıştığım varlık buydu. Sonra üçlü bir gruba verdiler beni, sonra da bu kitabı yazdığımız –yani daha doğrusu Bedri Bey’in derlediği– bilgileri veren Plân’la temasa geçtim.

E.T.– Plân’ın ismi var mı?

A.G.– Var. “Önder Plânı” diye bir Plân.

E.T.– Bu, o Plân’ın ismi midir yoksa evvelki varlıkların mı?

A.G.– Yok, hayır. En son Plân’ın ismidir. Ve Plân’a hazırlık safhası geçirdim; Yani bir müddet. Yoksa, bilgiler direkt olarak kendiliğinden geldi. Evet. Çünkü tahammül edemiyordum. Yani o kadar şiddetli geliyordu ki, ben tahammül edemiyordum.

E.T.– Ne bakımından tahammül edemiyordunuz?

A.G.– Mesela...

F.T.– Yetiştiremiyordunuz, belki?

A.G.– Yok, bilgi olarak değil de, ben o varlıkla temasa geçemiyordum. Mesela bu alıştırma safhalarından bir tanesini anlatayım size, Feridun bey: Füze gibi ışıklar geliyor, üzerime. Evvela gözüm kamaşıyor, kaçıyorum, şey yapıyorum, şey yapamıyorum yani.

F.T.– Görüyorsunuz bir şeyleri, yani.

A.G.– Evet, geliyor yani.

F.T.– Mânâ değil de bir de görünüş var yani.

A.G.– Mânâ değil, görüş geliyor zaten. Büyük bir ışık kütlesi gibi, o yere gelinceye kadar, büyük bir bulut gibi geldi yani; ışıktan bir bulut gibi. Ama yanaşınca kadar oraya kadar, mesela üzerinize füze şeklinde bir ışık huzmesi geliyor. Kaçıyorsunuz, şey yapamıyorsunuz, bir türlü alışamıyorsunuz, şey yapamıyorsunuz... Yani birtakım zorluklar çektim.

F.T.– Alıştırıyorlar yani.

A.G.– Evet, o üçlü varlık hem bilgi bakımından beni yetiştirdi, hem de o Plân'a hazırladı. Yani Bedri Bey'le de –bu enteresandır mesela, o gece o kadar bağırdım, çağırdım– İstanbul'a geldim, babam dedi ki; Bedri Bey öldü dedi. Ha, iyi falan dedim. Yani öyle hiçbir şey göstermedim. Ve bitti yani; o fasıl benim için bitti. O fasıl orada benim için bitti. Onun için ben de sizde mesela ... şimdi siz benim eski hatıralarımı canlandırıyorunuz yani bir hatıradan başka bir şey kalmadı. Yani kafamda şey olarak değil böyle, net böyle belirli bir şey de kalmadı yani. Hani öyle bir şey ki, geldi, fonksiyonunu yaptı, bir münasebetimiz oldu, gitti, kayboldu. Çünkü benimle olan münasebet de, belki içimizde en az benimle olan münasebeti... bir sene... bir sene münasebeti oldu

benimle. Tam bir sene... Her şey bir sene içinde oldu bitti. Zaten altı yedi ay bir alıştırma safhası oldu, ondan sonra tebliğler geldi, bilgiler verildi, Kitabın derlenmesi oldu, sonra işte ben ayrıldım, askere gittim. Hemen hemen bir sene, Kasım ayında olduğu için, ben de Kasım da falan şey oldum yani, bizim işimiz bitti. Bedri Bey'le olan münasebetimiz bitti. Ondan sonra da Bedri Bey'le gidip de ahbaplık etmedim, ben.

F.T.– Evet. Bedri Bey'in şahsiyeti ve karakteri hakkında ne düşünüyorsunuz? ne diyebilirsiniz?

A.G.– Şimdi şahsiyetini, ben karakterinde gördüğüm bir husus vardı ki, vazifede en ufak ihmali kabul etmezdi. Hiçbir şey, en ufak ihmali kabul etmezdi. Hatta ben, kızdığım oldu, yani kendisine isyan edebilecek duruma geldiğim oldu. Bir gün Metin tape ediyor, Kitabı hazırlıyor, biz de dışarıda bekliyoruz, Hüsrev Abiyle. Dedim ki, Metin tape ediyor, bizim işimiz yoksa gidelim. O da hi, Bedri Bey'i kızdırmaya yetti. Ve sonradan tabii idrakine erdim onun, yani benim haksız olduğumu. Ama bu bakımdan Bedri bey vazifede en ufak ihmali, ne bileyim en ufak şeyi dahi kabul edemezdi. Yani benim karakteri hakkında söyleyebileceğim bu var. Gerisi, bir vazifeliydi, geldi fonksiyonunu icra etti, gitti. Zaten hayatta herkesin bir vazifesi var; ama kimisi çöpçülük yapıyor, kimisi elektronik mühendisliği yapıyor.

F.T.– Tabii. Kızıışını nasıl meydana koyuyordu?

A.G.– Kızdı. Gidin isterseniz, kardeşim dedi; gidin isterseniz. Ama onun, gidin isterseniz, demesi, bizi perişan etti. İkimizi, Hüsrev Bey'le beni, perişan etti.

F.T.– Bedri Bey'in hoşlanıp hoşlanmadığı hususlar hakkında bir bilginiz var mı?

A.G.– Vallaha, bilmiyorum.

F.T.– Nelerden hoşlanır, nelerden hoşlanmazdı? Giyim, yemek, sanat, müzik vs.?

A.G.– Ben o safhasını hiç bilmiyorum. Hani, öyle ki, benim gördüğüm, yalnız çalışmaktan hoşlanıyordu. Ben şunu da biliyorsun ki, 39 derece ateşi vardı, trinitrinle, üç defa yolda hap aldı, kar fırtınası vardı, Cemiyet'e gittik. Yine hastaydı, ağır hastaydı, yataktaydı, yine 39 dereceyle şeyden zor kalktı, yatağından zor kalktı, iskemleye oturdu, celseden sonra ateşi 36.5'du. Ben bunu gözümle gördüm.

F.T.– Bunlar ne zamana raslıyor?

A.G.– Çalışmalar esnasında. Bizim çalışmalarımız esnasında. Kitabın tebliğleri alınırken...

F.T.– O esnada?

A.G.– O esnada.

F.T.– Ondan evvelki hazırlık safhasında değil?

A.G.– Değil. Belki hazırlık safhasında, onu bilemiyorum ama, zaten bu öyle oldu ki, yani ayıramazsınız bunu birbirinden. Dediler ki mesela, evet bir kül halinde gitti. Bir kül halinde gitti. Sonra enteresan şeyler de oldu. Mesela, Bedri Bey bana celsede kızılıyordu: “Kardeşim, yoruluyorsunuz, geliyorsunuz, olmaz böyle şey,” diyordu. Adamcağızın kırk senelik aldığı bilgilere tamamen aksine fikir geliyor, bilgi geliyor. “Olmaz” diyor, kızılıyordu da, mesela. Varlık “Peki” diyordu. Kesiyordu celseyi. Ama öyle enteresan ki, varlık gülümsüyor. Hakikaten yani çok enteresandı, yani. Varlık gülümsüyor “Peki” diyordu, haftaya geliyorduk, bir hafta geçiyordu, yahut dört gün geçiyordu, bazen haftada iki yapıyorduk, yani Bedri Bey zaten onu hazmetmiş, yerine koymuş, tamamen bambaşka bir şekilde tekrar geliyordu. Tekrar üzerine dönmüyordu. Haftada iki yahut bir yapıyorduk, bazen üç de yapıyorduk.

Bedri Bey olan bütün münasebetimizi size anlatıyorum, yani. Sorularınıza göre nasıl tasnif edersiniz, onu bilemem.

F.T.– Bedri bey, ikinci seferinde, o tamamen zıt olan bilgiyi nasıl kendisine malediyordu?

A.G.– Düşünüyordu, idrakine eriyordu. Yani eski bilgilerini atıyordu. Yerine yenisini koyabiliyordu, yani. Bu kabiliyet vardı onda, yani.

F.T.– Peki, bunlar yani esas temellere değinen birtakım bilgiler miydi, yoksa teferruata ait birtakım tamamıyla zıt fikirler miydi?

A.G.– Temellere.

F.T.– Temellere dayanan tamamen tersine...

A.G.– Aslında tabi, aralarında ince farklar olan hususlar bunlar ama, ilk bakışta tamamen tersine gibi görünüyor. Mesela biliyorsunuz...

F.T.– Tersine gibi mi görünüyor yoksa tamamen tersine midir?

A.G.– Gibi görünüyor. Şimdi mesela, biz mesela vahdet-i vücudu kabul etmiyoruz. Öyle bir bilgi geldi ki bir yerde “Kardeşim” dedi, keselim dedi, yoruluyorsunuz geliyorsunuz, iyi nakledemiyorsunuz, dedi. Fakat düşündü, yerine koydu, tamam. Yani çünkü, Yukarının görüşü o kadar ... yani Yukarıdan gelen bilgi o kadar şümüllü ve geniş ki, biz insanların bulup da çıkartamayacağımız, yani insan, madde içindeki insan zekâsının bulup da çıkartamayacağımız, bulup da bir şey yapamayacağı yani bir bilgi haline koyamayacağı fikirler geliyordu. E, tabi, bu birdenbire verince, ne olursa olsun, insan formu altında, insanın bilgileri muayyen, ne ile biliyoruz mesela fizik, kimya, tarih, coğrafya, bilmem ne, şudur, budur. Bildiğimiz yeni bilgiler. Ne ile biliyoruz tabiatı, kâinatı?

F.T.– Bir de şey meselesi var. Yani çok yukarıdan bakılacak olursa, bahsettiğimiz gibi, vahdeti vücut felsefesine şusuna busuna falan, Hallacı Mansurların söylediği sözlere falan, bunları hatırlayacak olursak, onlara yukarıdan bakıldığı vakit makûl sayılabilir, bir bakıma, doğru da sayılabilir, ama biraz daha aşağı seviyeden bakarsak, adam saçmıyor denebilir.

A.G.– Evet, saçmıyor denir. Evet.

F.T.– Nitekim Bedri Bey de bütün hayatı boyunca, yani son devreye gelinceye kadar kitaplarında, eserlerinde, konferanslarında ve bilim konuşmalarında bunun tam tersini, bu sözlerin tamamıyla saçma olduğunu iddia ve ispat etmeye çalışmıştı.

A.G.– Evet. Evet.

F.T.– Esasen de yani.

A.G.– Evet, biz de onun için yani bütün eski tebliğlerini eski bilgilerini, hepsini yaktık yırttık. Hiçbir şey bırakmadık. Çünkü Bedri Bey artık bir limite kadar gelmişti, yani ancak o derleyebilirdi, bu bilgileri. Çünkü onun kapasitesi bu bilgileri toparlayıp da yazabilirdi, yoksa Yukarısı direkt olarak da yazdırırdı. Nasıl yazdırmış? Yazdırırdı. Ama demek ki bugünkü devrin icabı böyleki, böyle yapılıyor. Yani bunun üzerinde ben bir şey söyleyemem tabii.

F.T.– Kitabın derlenişi konusunda, Kitap doğrudan doğruya tebliğlerin pasaj pasaj uygun yerlere konulacak ilişkisini takip edecek şekilde hazırlanmasına mı deniyor, yoksa Bedri Bey aralarında kendini göre birtakım açıklamalar, tefsirler yapmak suretiyle –doldurmak suretiyle– aralarına tebliğleri de koymak suretiyle mi meydana gelmiştir?

A.G.– Şimdi, ikisi de değil. Yukarısı evvela plan verdi. Bölüm bölüm plan verdi. O planı anlattı. Bedri Bey şunu koyalım dedi, “Hayır

onu koymayacaksın”, eski bilgilerinden mesela, şimdi hatırlayacağım size, insan bedenine gelen efendim, tesirler... Yok, dedi böyle şey, hikâye yok dedi. Biz direkt bilgi veriyoruz bunu yazacaksın, ve onu yazdı yani. Yukarısının ağzından o yazdı.

F.T.– Yani söylendiği gibi yazdı.

A.G.– Evet.

F.T.– Kendisi bir şey ilave etmedi.

A.G.– Yok, hayır. Şimdi, Yukarıdan bilgi veriliyor, mesela, ben size bir fizik kitabını okuyorum.

F.T.– Hayır, mesela Bedri Bey’in kitapları vardır. İçinde parçalar vardır, tefsirler vardır. Kendi görüşleri vardır, falan...

A.G.– Hayır, yok, hayır yok. Onun için onu söylemek istiyorum, Kendi görüşü ve şeyi yok yani. Tebliğ de yok, kendi görüşü de yok.

F.T.– Doğrudan doğruya dikte edilmiş...

A.G.– Evet, doğrudan doğruya dikte ediliyor, evet, dikte ettirilmiş. Evet. Gelen bilgileri onun tarafından derlenmiş.

F.T.– Peki onu soracaktım, dikte ettirilmişse eğer, derlenmiş sözü nereden çıkıyor?

A.G.– Tamam. Tam dikte, motamo dikte ettirilmiş değil de, mesela bir fikir veriliyor, mesela kâinatın kuruluşu hakkında, maddenin yapısı hakkında bir fikir veriliyor, bir plan veriliyor, bu plan içinde şey yapacaksın diyor, anlayamadığı noktaları izah ediyor ve Bedri Bey onu kaleme alıyor. Yani dikte etmiyor, yanlış anlamayın yani burada, kaleme alıyor, derliyor onu; Yukarı’dan gelen fikirleri.

F.T.– Yani Yukarı’dan gelen fikirler karışık olarak geliyor, öyle mi?

A.G.– Karışık da değil. Karışık da değil. Zaten fikirler Yukarı’nın

ama, yani burada ince bir şey daha var. Mesela motamo yazdırmıyor Yukarısı. O tebliğlerdeki gibi motamo yazdırmıyor. Diyor ki, işte maddenin yapısı şudur falan diye başlıyor, anlatıyor, siz diyor şunları yazacaksınız diyor. Bir de plan veriyor, bırakıyor.

F.T.– Hepsini yazdırmıyor yani.

A.G.– Evet, yani motamo yazdırtmıyor.

F.T.– Mesela on sayfa yazdırıyor da bunun içinden şu fikirleri Bedri Bey...

A.G.– On sayfa da yazdırmıyor. Yazdırdı. On kelime söylüyorsa, o on kelime var, o şeyin içinde, o fikrin içinde. Anlatabildim mi Feridun bey?

F.T.– İyi anlıyamadım.

A.G.– Şimdi mesela, bir mevzu, evvela nasıl yazıldı, plan verildi. Plan verildikten sonra, plandaki mevzulardan birisine, konulardan bir tanesi işleniyor. O konu hakkındaki bilgi veriliyor. Bütün bilgi veriliyor, izahı yapılıyor, misaller veriliyor, izahı yapılıyor. Bunu diyor, yazacaksın. Şu şekilde yazacaksın diyor. Bu verdiği-miz misaller ışığı altında şu şekilde yazacaksın diyor, bırakılıyor. İşte Bedri Bey'in fonksiyon bu. Bunu derliyor, gelen bilgiyi derliyor ve yazıyor.

F.T.– Kendisi yeniden yazıyor.

A.G.– Kendisi yeniden yazıyor, tabii.

F.T.– Kaleme alıyor.

A.G.– Kendisi yeniden kaleme alıyor. Yukarısı istemedi yani, bu tebliği aynen koy demedi, yani hiçbir vakit.

F.T.– Şu halde, O kaleme aldığını tekrar okuyor.

A.G.– Ha, tekrar öteki celsede okuyor.

F.T.– Tamamdır deniyor.

A.G.– Tamamdır deniyor. Zaten hiçbir vakit okuduğu...

F.T.– Hayır denmiyor?

A.G.– Denmedi. Hiçbir vakit denmedi, evet. Onu mükemmel yapıyor. Zaten iyice idrakine ermeden kalemi eline almıyordu. Üç ay mesela bir mevzu üzerinde münakaşa ettiğimiz oldu. Daha doğrusu anlayamadığı oldu, yani. İdrakine erdiği vakit bıraktı Yukarısı zaten.

F.T.– O halde demek bir fonksiyonu var orda.

A.G.– İşte onun için zaten Yukarısı da “Derleyen” dedi.

F.T.– Var şimdi o zaman derleme. Şimdi anlaşıyor. Yani motamo verilmiş celseler, aynen...

A.G.– Hayır, tertip edilmiyor. Hayır.

F.T.– Ondaki fikirler hazmedilerek, kompoze ediliyor.

A.G.– Evet. Mevzuyu iyice anlayınca kadar misaller veriliyor, çeşitli yönleri gösteriliyor, mevzu anlaşıldıktan sonra bırakılıyor, derleyn deniyor ve derlediği vakit de hiç bir vakit şey olmadı yani “burada hata yaptın” denmedi.

F.T.– Bu yaptığınız açıklama şimdi çok enteresan geldi bana. Çünkü ben, bundan evvelki bana yapılan açıklamada böyle anlamamıştım. Çünkü bu şeye benziyor, bir bakıma, bundan evvela yapılmış olan irşatlardaki taktiğe benziyor; o bakımdan enteresan. Şimdi burada Bedri Bey, kıdemli, bir insan olmak sıfatıyla, böyle bir fonksiyon yaparken aynı zamanda bu bilgilerin bir bedenli tarafından mükemmelen hazmedebileceğinin tam bir tatbikatını yapmış oluyor.

A.G.– Tamam, evet.

F.T.– Bu bakımdan enteresan yani.

A.G.– Bakın ben bu şeyini düşünmedim, yani.

F.T.– “Bir insan, bu bilgileri hazmedebilir” tatbikatını yapıyor, gösteriyor; bu bakımdan enteresan.

A.G.– Evet. Bakın siz daha başka bir cephesini gördünüz. Ben niçin böyle geldi düşünmedim dahi üstünde.

F.T.– O da şimdi geldi benim aklıma. Bundan evvel böyle anlamamıştım. Aynen koyuldu zannediyordum.

A.G.– Ha, yok, hayır. Ve işte söylüyorum size, mesela Bedri bey, isyan etti; “Hayır kardeşim” dedi, siz dedi, şey geliyorsunuz, falan dedi. Yukarısı öyle bir geliş ki... Yani ben çünkü mutavassıt olduğum için, oranın şuurunu hissettiğim için, gördüğüm için hiç. Yani hiç yani Bedri Bey tamam büyük bir fonksiyonu ama, onda şeydi yani, son derece zayıf bir kişiydi, yani, Yukarı’nın karşısında. Çünkü öyle bir Plân ki bu, belki orada Bedri Bey gibi onbinlerce varlık var. Onbinlerce varlığın idraki var orada. Aynı dereceye erişmiş onbinlerce varlığın idraki var, şümulü var. Biz onun için ona “Önder” diyoruz; kendisi de zaten “kâinatın vazife plânı” yani Kâinatın İdare Mekanizması’nın idraki olduğunu açıkladı. Kendisi böyle söylemedi ama, biz bunun idrakine erdik, sorduğumuz vakit neticeyi de aldık.

F.T.– Şimdi Bedri Bey derken Kitap mevzusuna döndük...

A.G.– Ben sizle konuşuyorum bunu.

F.T.– Evet. Kitap hakkında benim birkaç sualim var. Şöyle bir sual sormuşum kendi kendime: Kitap tamamiyle değişik bir temele dayalı yepyeni bir açıdan bir kâinat görüşü ve bu görüşe paralel bilgiler ve yürünmesi gerekli yolları mı açıklamaktadır, yoksa bugüne kadar verilmiş bilgilerin mânâlarını vuzuha mı kavuşturmakta? Niçin ve nedenlerini mi izah etmekte? Sembolleri, dogmaları ve empozisyonları mı bertaraf etmektedir? Nedir?

A.G.– Evet bu ikinci dediğiniz daha doğru. Aslında belki yepyeni bir şey koyuyor ortaya ama, bu koyduğu şey de, eski şeyleri yıkmı-

yor. Eski şeylerin realitelerini olduğu gibi kabul ediyor. Ve bunların, bu madde kâinatının düzeni içinde gerekli vasatlar olduğunu belirtiyor ve gösteriyor.

F.T.– Şeyi nasıl telif edeceğiz; biraz evvel söylediğiniz gibi, tamamiyle zıddına olan fikirler, bilgiler geliyor demiştiniz. Gibi mi görünüyor?

A.G.– İşte bu, gene aynı şeyi söylüyorsunuz, yani tamamen yeni bir şey koyuyormuş, koyduğunu göreceksiniz, yahut da göreceğiz hep beraber, koyuyor ama, aslında bu koyulan şey de, yani muayyen bir tekâmülün neticesi, yani muayyen bir tekâmülün neticesindeki görüş açısı. Mesela yüksek bir dağa çıktığınız vakit, etrafı daha başka türlü görüyorsunuz, dağın eteğinde daha başka türlü görüyorsunuz. Yukarıya çıktığınız vakit diyorsunuz ki: Hayır bu realite demek ki böyle, diyorsunuz. Halbuki değil realite.

F.T.– Görünen aynı şeyler...

A.G.– Aynı şeyler, ama işte bir kesiti yani.

F.T.– Dinler kanalıyla verilmiş prensiplerin, dünyanın belirli bir devresi ve belirli bir realitesine hitabettiği ve temelden bir değişmesinin yapılacağı bir anın geleceğini kabul edebilir miyiz?

A.G.– Bir daha söyler misiniz. Suali ben tam şey yapamadım. Tam şey yapamadım.

F.T.– Yani dinler kanalıyla verilmiş prensipler var.

A.G.– Evet prensipler ve bilgiler var.

F.T.– ... dünyanın belirli bir devresi ve belirli bir realitesine hitabetmektedir bunlar. Temelden bir değişmesinin yapılacağı bir anın geleceğini kabul edebilir miyiz?

A.G.– Bu ikinci cümleyi anlıyamadım. Temelden bir değişiklikten kasıt ne yani?

F.T.– Yani bunlar, muayyen bir realitenin, muayyen bir seviyenin prensipleridir, bunun üzerinde bu prensipler geçmez artık, şu prensipler vardır, şeklinde bir an düşünebilir miyiz? Dünya üzerinde bir kesit düşünülebilir mi?

A.G.– Hayır, bakın şimdi.

F.T.– Yani bu kesit, bu Kitap'la mı başlatılmak isteniyor?

A.G.– Hayır bakın ben şimdi şahsen bunun aksi kanaattem; çünkü neden, dinler tabîî, muayyen realitelerin icaplarına göre verilmiş, Yukarı'dan Vazife Plânı'ndan verilmiş bilgilerdir. Bu bilgiler, yani bu Kitap'taki bilgiler, dinlerdeki bilgileri toplayacak ama bunları asla bozmayacak, yani ufku daha genişletecek...

F.T.– Yani birleştirici oluyor, bir bakıma.

A.G.– Evet, tabî, o idrake eren bir insan için, mesela bir Hristiyan la bir Müslüman, bu kitap karşısında, tahmin ediyorum ki, kendi dinlerini de daha iyi anlayacaklar. Yani birleştiriciden kasıt bu. Kendi dinlerini daha iyi anlayacaklar. Benim mesela rahip arkadaşlarım var. Sent Espri kilisesi var. Rahipleri benim arkadaşım. Haftada iki defa yemeğe gitmezsem darılıyolar bana; telefon, telefon, telefon çağırıyorlar beni. Şimdi onlara da söylediğim şu: Evvela diyorum bize baz olacak, temel olacak şey, insan oluşumuzdur, diyorum. Siz Hristiyan olabilirsiniz, ötekisi Musevî olabilir, ben Müslüman olabilirim, bunların hiçbirisi mühim değil; mühim olan şey, ben şu anda şey olsam, elimde kudret olsa, evvela insanların zihnini yıkarım neyi unuttururum? Evvela tarihi unuttururum. Çünkü o zaman bir sürü kinler efendim, lüzumsuz birikmiş verilmiş bilgiler ortadan kalkacaktır. Birikmiş enerjiler de ortadan kalkacak.

F.T.– Şu halde kitap ve içindeki bilgiler muayyen bir seviyeye hitabedecek.

A.G.– Evet, evet.

F.T.– O zaman ya o seviyeye insanların erişmesini beklemek lazım, hepsinin birden de erişmesine imkân yok.

A.G.– E, zaten erişecek de demiyor.

F.T.– Erişemez de zaten.

A.G.– Erişemez de diyor.

F.T.– Bir de benim endişelendiğim bir nokta var, bunu da ayriyeten soruyorum. Kitabın noterde muhafazası için yılların getireceği yıpratıcı etkenler hakkında herhangi bir tedbir düşünülmüş müdür, bu üç vazifeli arkadaş tarafından? Yoksa sadece Plân'ın himayesine mi terkedilmiştir?

A.G.– Vallaha biz, eee...

F.T.– Yani her ihtimale karşı, bir tedbir olmak üzere bir nüsha gene, mesela herhangi bir arkadaşın birinde hıfzedilmesi düşünülmüş müdür? Şimdi bu geldi aklıma.

A.G.– Evet, biz zaten bu Kitap hakkında, verilen bilgilerle bağlıyız. Bunun dışında bizim bir fonksiyonumuz yok. Yani şahsen telif hakkını üçümüze bıraktı, fakat Yukarı'nın talimatına göre bize bıraktı. Biz Yukarı'nın talimatını aynen tatbik ediyoruz.

F.T.– Hayır, burada bu üç vazifeli arkadaşın üzerine düşen bir mesuliyet yok mudur?

A.G.– Yok. Çünkü, bizim elimizde talimat var.

F.T.– Biliyorsunuz, bütün noterlerin binalarını, ondan sonra efendim, düzenlerini, tutumlarını... Derbederdir. Faresinden tutun, bilmem nesine kadar her şey vardır. Yani bu Plân'ın doğrudan doğruya Plân'ın himayesine mi terkedilmiş? Yoksa...

A.G.– Evet, çünkü bizim elimizde talimat var. Onun dışında bir şey yapamayız, yani. Biz o talimata göre hareket ediyoruz. Ta ki, şa-

yet vazifelendirilirse, vazife günü gelinceye kadar. O talimatların dışına biz idrakimizle yapacağımız her şey büyük hata olacaktır.

F.T.– Hayır. O zaman mesela, vazifeler alınmadan evvel böyle bir şey sorulmadı mı? Bu mevzudaki tedbirler, hususunda?

A.G.– Tedbir mevzuunu biz şahsen kendimiz, Bedri Bey arkadaşlarla beraber düşündük. Ama, Yukarısı talimat verdi; Bedri Bey de aynen bu talimata riayet edeceksiniz dedi. Biz de o talimatı esas alarak kabul ettik, zaten onu esas olarak kabul etmesek, elimizde bir şey kalmıyacak.

F.T.– Bir de şöyle bir sual: Kitap, teknolojik bir gelişmenin tayin edilmiş bir safhasında mı, yoksa moral ve ruhsal inkişafın tayin ettiği bir noktaya ulaşılnca mı neşredilecektir?

A.G.– Bunu hiç bilemiyorum, zira, çünkü o idrake sahip değilim.

F.T.– Bir sual daha: Bu bilgilerin verilmesindeki zaruret nereden doğmaktadır? İnsanlık bu bilgileri kendi alır, ruhsal hissiye altında bulamaz mıydı? Özel bir şekilde verilisinin maksadı nedir?

A.G.– Valla o hususta da bir bilgim yok. Yalnız, tabî şahsî düşüncelerim var.

F.T.– Evet.

A.G.– Yakından alakadar olduğum için ben de düşünüyorum. Neden bu bilgi böyle geldi? Neden bu vasatta geldi? Niçin? Daha başka şekillerde gelemes miydi? Zaten, bir bilgi uyanması var. Bir tekâmül var, her safhada. İlimde de bir tekâmül var; acaba nedir, ben de düşünüyorum. Ama tabîi bu, tamamen şahsi bir düşüncem olur, yani.

F.T.– Tekrar Bedri Bey'e dönelim. Bedri Bey, bir irtibatın olup olmadığını ve irtibat seviyesinin tespiti hususunda neler yapardı? Nasıl bir davranışı vardı?

A.G.– İlk başta, biz çalışmaya başladığımız vakit, –zaten bizimki çok hızlı oldu– birtakım şeyleri vardı, onun, birtakım metotları vardı. Bir şeyler yaptı, o; birtakım metotları vardı, onun.

F.T.– Yani öncesine bir denemeye tâbi tuttu.

A.G.– Evet, denemeye tâbi tutuyordu, yani. Ama bizimki o kadar hızlı oldu ki, evvela Bedri Bey şeyden korkmuş; bir obsesyon korkmuş. Daha doğrusu Hüsrev Bey, bir obsesyon korkmuş. “Aman üstadım, babasını tanıyorum, bu çocuğun, –ben o zaman ufaktım, 19 yaşındaydım– babasını tanıyorum, sonra bir obsesyona maruz kalırsa, ne yaparız” falan diye şey yapmış, korkmuş, yani. Ama kendisinin birtakım metotları vardı. Sonra, öyle ki, ben mesela, şu halimle dahi, şu tecrübemle dahi, bir irtibat olup olmadığını hemen söyleyebilirim, yani. Yani, irtibatın nereden olduğunu söyleyebilirim. Olup olmadığını da söyleyebilirim, nereden olduğunu da söyleyebilirim.

F.T.– Başka bir şahıs için.

A.G.– Evet, başka bir şahıs için, ki, Bedri Bey için bu muhakkak ki, bu kadar tecrübe geçirmiş bir kişi için...

F.T.– Yani bunu tecrübesine ve bu sahadaki bilgisine mi bağlıyorsunuz?

A.G.– Hayır ona da bağlamıyorum, pek; gelen bilgilere de bağlıyorum. Çünkü, hareket sahası bırakmadı, Bedri Bey’e. “Senin fonksiyonun bu” dedi; “neyle uğraşıyorsun, sen” dedi. Şak diye böyle girdi işin içine. “Bu mu” dedi, “Senin işin” dedi. O zaman işte sel hadisesi, şu hadisesi, bu hadisesi... Çünkü yolunu bulamamış; huzursuzdu. Yani var, bir idrak var; bir vazife idraki var, bir şey var, insanlara bir şey yapmak, bir şey verecek, gelmiş bir noktaya kadar, gelmiş, fakat yolunu bulamamış. O kadar entere-san bir durumdu ki, ben yani ben dahi şimdi çok daha iyi idrak

ediyorum durumu. Şak diye böyle girdi varlık, mesela ki, O üst-ten bilgi veren varlık değil bu: Benim himayeci varlığım. Beni alıp götüren varlık. Bedri Bey şaşırdı, şoke oldu. Ondan sonra derhal şeye girdi, mevzuya girdi; Bedri Bey hayatının gayesini buldu burda. Hayatının gayesini buldu.

F.T.– Şimdi biraz daha aşağılara inelim. Bazı sualler soralım. Bedri Bey beşerî yönden şeyini, durumunu ortaya çıkartmak bakımından... Bedri Bey'in takdir ve tenkit edilecek tarafları var mıydı?

A.G.– Valla bakın ben şimdi, böyle suallere cevap veremeyeceğim, neden? Çünkü Bedri bey, benimle yalnız bu yönden bir münasebeti oldu. Dışarıda bir hayatımız yoktu. Yani celse bitti mi, “Alla-haısmarladık efendim”, “Güle güle kardeşim”. O kadar. Bizim bir şeyimiz yoktu yani aramızda. Ben ancak celse içinde tanıdım. Yani celse içinde bir münasebetimiz oldu.

F.T.– Evet, haklısınız. İnsanlığa ne gibi bir hizmette bulunmuştur?

A.G.– Konuşmamızın zaten ana teması bu oluyor.

F.T.– Evet, mesela evlilik mevzuunda ne düşünüyordu, etrafındaki-ler mesela evlenmeye kalksalar? Kendisini bir tarafa koyduk.

A.G.– Evet. Valla hiçbir şey bilmiyorum, yani. O hususta hiçbir şey söyleyemem.

F.T.– Bedri Bey'in ailesiyle olan münasebeti nasıldı? Kendi ailesiyle.

A.G.– Hidayet Abla vardı. Hidayet Abla çok severdi ve hürmet ederdi. Hasta olduğu vakit de o geldi yardım etti. Yardımına o gelmişti. Ve ona karşı da son derece ciddi ve şeydi... Hatta bir ara vazife bittikten sonra, İzmir'e gitti, alay ettik, yeğenlerini kucağına almış falan, bir resim çektirmiş de; getirdiydi, bize gösterdiydi, hatta şaka falan da yapmıştık, yani hiç alakası yoktu çünkü. Yani dünyevi bir tarafı yoktu, yani. Yani benim tanıdığım müddet içinde...

F.T.– Dostluğu ve arkadaşlığı hakkında ne biliyorsunuz?

A.G.– Bizim bir dostluğumuz yoktu. Bir arkadaşlığımız da yoktu. Yalnız münasebetimiz buydu. Bunun için de tabîî birbirimizi se-ver ve hürmet ederdik. Ama şey olduğumuzda olurdu, mesela, benim kızdığım da olurdu. Çünkü, o idrake sahip olmadığım için bazı hareketlerine kızardım, ama, sonradan haklı olduğunu gördüğüm çok oldu.

F.T.– Bedri Bey’in en çok kızdığı...

A.G.– İşte benim gördüğüm, bir defa kızdı bize. Bir celse esnasında ki şeyimiz oluyordu, münakaşamız oluyordu, bir de dışında olu-yordu. Dışında o şeye kızdıydı ki, haklıydı o da.

F.T.– Gidelim dediğimize kızdı.

A.G.– Evet, gidelim dediğimize kızdı. Yani kızıp da bağırıp çağır-mazdı, “Gidin kardeşim” dedi. “Nasıl istiyorsanız öyle yapın” de-di. Ama, kâfi geldi bize, uyandırdı yani. Ama celse esnasında si-nirleniyordu, kızıyordu, çünkü huzursuzlanıyordu yani bir yerde.

F.T.– Sıhhati mevzuunda nasıl davranıyordu, Bedri Bey?

A.G.– Sıhhatine hiç dikkat etmezdi. Bizimle beraber olduğu vakit, celse mevzuubahis olduğu vakit, hiç dikkat etmezdi. Yani sıhha-ti, son derece önemsemediği bir mevzu idi, onun için. Kendisini bırakmıştı. Para mevzuunda da öyleydi, bırakmıştı yani. Biliyor-sunuz o zaman raporluydu, gemidedeydi...

F.T.– Evet.

A.G.– O mevzularda olurdu. Birtakım problemler çıkıyordu.

F.T.– Üşütme mevzuunda falan, dikkat etmez miydi kendisine?

A.G.– Valla, eder miydi etmez miydi bilmiyorum ama, işte trinitrin alırdı; ağır geldiği vakit trinitrin alırdı; onu biliyorum.

F.T.– Müzik, sinema, konser vs. mevzuunda... Hoşlanır mıydı?

A.G.– Sonradan vazife bittikten sonra “sinemaya gittim kardeşim”

dediydi bir defa. O kadar yani. Yalnız şunu da size söyleyeyim, Feridun bey, vazife bittiği vakit dendi ki: “Senin fonksiyonun bitti” yani Bedri Bey için, Yukarısı; “Senin fonksiyonun bitti, artık hazırlan” dendi. “İstiyorsan ne zaman gideceğini de söyleyelim” dedi, Yukarısı, direkt böyle, peşinen söyledi yani.

F.T.– İstedi mi?

A.G.– İstemedi. İstemedi. Ve Yukarısı dediki; “Biz de zaten sizden bu idraki bekliyorduk” dedi. Enteresan bir şey. “Direkt olarak istiyor musun ne gün gideceğini, saatini de falan. “Ne zaman gideceğini istiyor musun” dedi. Düşündü, epey düşündü, “istemiyorum” dedi. “Zaten münasip görülseydi söylenirdi” dedi. “Biz de sizden bu idraki bekliyorduk” dedi Yukarısı. Sonra da, ben askerde iken, –boş kalamıyor çünkü adamcağız– ama tabii derhal o idrak, –kitap yazıldıktan sonra teslim ettikten sonra– o idrak seviyesi de düştü derhal, tabii. Boş kalamıyordu, İngilizce çalışıyordu. Hatta en son zamanlarında mırıldanmaya başlamış; “Kardeşim ne zaman gideceğiz? Sıkıldım artık” falan demeye başlamış. Yukarısının prensipleri yani. Biz ne kadar idrakli olursak olalım, yine de yetersiz kalıyoruz, yani. Çünkü, bedeninin, maddenin tesiri, bizi yanıltabiliyor.

F.T.– Bedri Bey’in biyografisini yazarken, mutlaka söylenmesi lazım gelen bir husus hakkında sizin fikriniz nedir?

A.G.– Valla ben...

F.T.– ... Denebilir ki mesela, böyle bir şey yapılacaksa, şu noktanın bilhassa belirtilmesi lazımdır, denilen böyle bir nokta nedir, sizce, Bedri Bey hakkında?

A.G.– Bence öyle bir nokta yok. Çünkü, bu sizin bileceğiniz bir iş. Çünkü herkes bir tarafından çekecek. Madem ki, bunun mesuliyeti size ait, sizin görüş zaviyeniz daha mühim.

F.T.– Hayır, şimdi bu bölüm size ait. Sizin fikriniz ve düşünceleriniz var orda; benim hiçbir şeyim yok, orda.

A.G.– Şu yönünü illâ belirtin demek, abes. Madem ki bir şey yapıyor, yani bence tamamen objektif kalmak, yani hislerinle değil de tamamen objektif kalmak, tanıdığım kadarını söyledim, size. Onun için illâ şurasını belirtin demem, benim de biraz şey olacak, tuhaf olacak; yok zaten böyle bir şey. Benim tanıdığım Bedri Bey buydu. Benim görebildiğim kadar, Bedri Bey buydu. Ama bu muydu? Orasını bilemem. Ben, bizim bu son çalışma esnasında tanıdığım Bedri Bey buydu.

F.T.– Evet. Bedri Bey'in unutamadığınız hatıraları, gerçi bir kısmını naklettiniz. Çok enteresandı. Daha başka hatırıma gelen?

A.G.– Yok, mühim bir hatıramız, yok yani. Bütün şeyinde zaten...

F.T.– Şeydeki hayatına ait hikâyeleri anlatır mıydı? Mesela Prag'daki, hayatına ait, yahut Afganistan'daki hayatına ait.

A.G.– Hiç anlatmadı. Hiçbir şey anlatmadı. Ben hiç tanımazdım, yani o faslı hiç tanımazdım, hatta sizin o verdiğiniz müsveddeler bana enteresan geldi de, o kadar yani; epey karıştırdım, baktım onlara.

F.T.– Evet. Çok teşekkür ederim.

A.G.– Rica ederim. Yani sizinle bunları konuştuk; siz ne şekilde isterseniz, sizin idrakinize inandığım için bu şekilde konuştuk. Ne şekilde münasip görüyorsanız o şekilde şey yapın.

F.T.– Teşekkür ederim. Netice itibariyle, zaten konuşmuştuk daha önce, ben de, objektif kalabilmem için düşünüyorum...

Feridun Tepeköy, yayımlanmamış kitabının 202–338. sayfalarında, çeşitli dönemlerde Bedri Ruhselman'ın yakınında bulunmuş yaklaşık 30 kişiyle 1969 yılında yaptığı uzun ve ayrıntılı röportajlara yer veriyor. Ben bunların içinden bazılarına aşağıda kısaltarak yer verdim. Görüş belirten kişilerin kimi sözcüklerini Türkçeleştirmedim, özgün durumuyla aktardım. Ruhselman'ın olabildiğince farklı yönlerini tanıyabilmemiz için bu alıntılarda tekrar anlatımları aktarmaktan kaçındım.

Macit Aray (edebiyat öğretmeni ve 'Mustafa Molla' ve 'Mevlana' tebliğlerinin medyumunu)

“Son derece asabî mizaçlı bir adamdı. Sarışın, mavi gözlü, kısa boy-
luydu. Acelecî, telaşçı ve heyecanlı bir adamdı. Ben hayatımda bu
kadar inanmış bir insana rastlamadım. Büyük bir araştırmacıydı. Büt-
tün Batı eserlerini okumuştı. Hayatını sürdürmek için giriştiği dok-
torluk, öğretmenlik gibi işlerin yanısıra, ruhî konularla ilgili mesa-
isini asla ihmal etmemiştir. Hakikat aşkı ve samimiyetinin bir neti-
cesi olarak, bir ilim adamına yakışır titizlik içinde alınan tebliğlerin
iç yüzüne vakıf olmak için uzun mesai sarfeder, şuuraltı katkılarını
bunlardan ayıklamaya çalışırdı. Üstadın bir âdeti vardı: Bir fikir, bir-
çok cepheden çok teferruatlı olarak ve defalarca ele alır, anlatırdı.

Ruh ve Kâinat kitabı buna örnektir. (...) Bedri Bey'in din bilgisi kuvvetliydi. Evvelden iyi bir dindardı. Fakat sonraları, yavaş yavaş dinleri tahlil ede ede ruh âlemine yönelmiştir.”

Hikmet Omay (tarih öğretmeni,
'Kemal Yolcusu' tebliğlerinin medyumı)

“Bir insan, hiçbir zaman Bedri Bey gibi bu derece ısrarla, dikkat ve samimi inançla bir konuya eğilemez kanısındayım. (...) Çalışma hayatında disipline ve metotlu çalışmaya azami dikkat eder ve edilmesini de mutlaka isterdi. Bütün despotluğu ve sert davranışları en çok bunun içindi. Ahenkli ve verimli bir çalışmayı sağlamak ve çalıştırmak için çok kere kırıcı olurdu, beş dakikalık bir gecikmeyi bile affetmezdi, çok kızardı. (...) ‘Ben insanları hiç ayırmadan, hiçbir dini, hiçbir ırkı ve milleti ayırmadan severim. İnsanlara verdiğim değer için onların sadece insanlık taraflarını nazarı itibara alırım’ derdi.”

Reşat Bayer (ekonomist, parapsikoloji ve reenkarnasyon araştırmacısı, 'Şahap' tebliğlerinin medyumı)

“Bedri Bey'in dine inancı yoktu demek doğru olmaz. Fakat en büyük hususiyeti şuydu ki, dinlerle spiritüalizmi katiyen bağdaştırmaz, ikisini beraber etüt etmek lüzumuna inanmaz, hatta dinler mevzu-bahis edilirse, spiritüalizmin layıkı veçhile bir terakki göstermeyeceğine inanırdı. Dinlere hiç temas etmemesini dinsizlikle ifade etmek istemiyorum. Bunu ayrı bir mevzu olarak telakki etmiş olmasına bağlayabiliriz. Kendisi hiçbir zaman spiritüalizmayı din lehinde bir istismara uğratmamıştır. Avrupa'da (bilhassa İngiltere'de) yapıldığı gibi, dini yüceltmek için spiritüalizmden istifade etmek yoluna sapmamıştır. Diğer taraftan da spiritüalizmi, din çerçevesi içinde sınırlandırmak ve genişleyip büyümesine engel olmak yoluna da sapmamıştır. Bu hemen hemen dünya spiritüalistlerinin hiçbirisin-

de görülmemiş olan bir hususiyettir. (...) Spiritüalizm konusunda birçok kitap okudum fakat Bedri Bey'in eserlerinin yarısı kıymetinde bile bir kitaba rastlayamadım. Ne yazık ki Türkçe, beynelmilel bir lisan olmaması sebebiyle, Bedri Bey'i ancak bizim gibi yakından tanıyanlar anlayıp takdir edebiliyor. (...)

“Yegâne mevzusu hayatını vakfetmiş olduğu spiritüalizmdir. Bunun haricinde hiçbir şey düşünmez, hiçbir şeyle ilgilenmez, gezmesi tozması olmayan, kitaplarına ve yazılarına bağlı bir adamdı. Daima malî sıkıntı içinde bulunmuştur. Aldığı mütevazı aylığı ile geçinmiş, sıkıntı çekmiş bir adamdı. Bazı dostları, kendisine malî yardımda bulunurlardı. Birçok doktor meslekdaşlarının olduğu gibi refah içinde yaşaması pekala mümkün iken, ve birçok yüksek maaşlı vazifeler kendisine teklif edilmiş iken, sırf spiritüalizmaya layık olduğu alaka ve zamanı ayırıp gösteremeyeceği endişesiyle bütün bu cazip işleri reddetmiş, hiçbirisine girmemiş, spiritüalizma sahasındaki çalışmalarına uygun gördüğü için sadece Ankara gemisi doktorluğunu seçmiştir.”

Dr. Sevil Akay (kulak-burun-boğaz hekimi, yazar)

“Bir konuşmamda Bedri Bey'i büyük bir filozof olarak zikretmiştim. ‘İlim adamıdır’ diye itirazlar olduydu. Halbuki bana göre yeni bir görüş getirmiş bir insandır, neo-spiritüalizmayı vaz'etmiştir. (...) Bedri Bey, medyomlar ile yaptığı çalışmalarda, gerek tezahürler ve gerekse alınan tebligat üzerinde büyük bir hassasiyet ve titiz bir tahlil ve tahkik çalışması yapmakla mükellef bulunduğunu, ahlaki olduğu kadar ilmî bir vazife olarak telakki ederdi. Tebliğlerin arasında birtakım parazit tesir ve katkıların olup olmadığını araştırmayı, tebligatın bu tip yabancı dolgulardan temizlenmesi gibi çalışmalarını ciddi ve ilmî bir zihniyetle yürütmüştür. Tebliğler üzerinde kıymetli tetkiklerini buna bir missal olarak gösterserebilirim. Nitekim

Sadettin Arel'in medyumluğunu yaptığı 'Üstad' müstear adlı beden-siz varlığın tebligatı üzerinde daima uzun uzun münakaşalar yapılmıştır. Doğru ise neden doğrudur, yanlış ise neden ve hangi sebepten yanlıştır? Şuuraltı, telepati vs. gibi âmillerin tesirleri var mıdır? Hangileridir? Neden? Gibi soruların cevapları araştırılırdı. Analitik ve sentetik çalışma ve değerlendirmelerin muntazam notlarını tutar, sistematik ve planlı bir çalışma temposunu katiyen aksatmadan yürütmeye çalışırdı. (...) Bedri, özel hayatında gayet derbeder bir insandı. Savruktu. Neyin nerede olduğunu bilmezdi. Yemek olursa yerdi, bazen kendisi pişirirdi. Fakat onu da bir türlü beceremezdi. Çalışmaları, ona ekseriya yemeği bile unuttururdu. Bazen kırksekiz saat doğru dürüst yemek yemediği olmuştur."

Muammer Bayurgil (kimya yüksek mühendisi)

"Fevkalade bir hafızaya sahipti. Mesela bir kimse ile yapmış olduğu bir konuşmayı, sonradan harf harfine hatırlar, aynen anlatabilirdi. O zamanlar ses kayıt cihazları henüz bulunmadığından, celse çalışmalarında gayret, not tutanlara düşmekteydi. Bedri Bey tebligatın bir tek harfinin kesilmesine dahi tahammül edemezdi. Çok müptelası olmamakla birlikte satranç oynamayı severdi. (...) "

Şefik Gogen (Ankara gemisi kaptanı)

"Bedri Ruhselman ile Ankara gemisinde dört sene beraber bulunmak şansına mazhar oldum. Her yönüyle kâmil bir insan, örnek bir şahsiyetti. Daima neşeli olan Ruhselman, bir keresinde Napoli'de endişeli olarak yanıma geldi. Marsilya'ya kadar hava durumunu sordu. Raporlar kötü idi. Fırtına ihbarları mevcuttu. 'Öyle ise' dedi, 'Birinci kamara yolcularınızdan biri bu seyahate devam edemez. Çünkü, sıhhi durumu hiçbir sarsıntıya dayanamayacak kadar bozuktur. Lütfen siz de araya girin ve Napoli'de karaya çıkmasını sağlayalım.'

Hastaya müracaatımız sonuç vermedi, kendisi mutlaka Marsilya üzerinden Paris'e gitmek arzusunda olduğunu ve sıhhatinin o kadar endişe verici bir durumda olmadığını beyan ederek ricamızı reddetti. Maalasef bu yolcumuzu Napoli'den hareketten sekiz saat sonra doktorun bütün müdahalelerine rağmen kurtaramadık. Bu vakaya işaret etmek isteyişimdeki maksadım, Ruhselman'ın teşhis kudretini belirtmektir. İyi olacak dediklerini iyi etmiş ve ümit kestiklerini de maaleef kurtaramamıştır. En büyük kusuru, kendisini ihmal etmekte oluşuydu. Herkese gösterdiği itina ve ihtimamı kendisinden esirgemiştir. Nitekim 1958 yılında Cenova'ya gelirken vazifesi başında ağır bir kalp krizi geçirdi, kendisini hastaneye yatırmak zorunda kaldık. (...)”

Mazhar Uğur (Ankara gemisi makinisti)

“Bir müzisyen nasıl, bir otonun fren yaptığı esnada çıkardığı sesi veya bir kapı gıcirtısını bile notalarla değerlendirirse isterse aynı şekilde Bedri Bey de, bütün hayatı boyunca her hadiseyi ruhî yönden tahlil etmeye adanmıştı kendisini. (...) Çalışma şekli şöyleydi: Bakarsınız gemide ortadan kayboluvermiş. Kamarasına çekilmiş. Oturur durmadan yazar ve yazardı. Tıpkı bir otomat gibi muntazam ve devamlı yazardı. (...) Gemi İstanbul'a geldiğinde iki üç gün kalırdık o zamanlar da toplantılarla geçerdi. Bedri Ruhselman Sevil Akay, Suat Plevne ve Dr. Recep Doksat ve diğer arkadaşlarla birlikte Tünel'deki LeBon pastanesinde toplanır, celseler üzerine konuşmalar yapardık. (...) Herhangi bir hadise (ister tatlı ister acı olsun) karşısında hiçbir zaman heyecanlı davranmazdı. Hissi hayatından ziyade bütün niyet ve davranışlarına aklı ve düşünce hayatı hâkim durumdaydı. Düşüncesi, bilgisi, sevgisi ve aklı daima hislerine hâkimdi. (...) Eğer herhangi bir hususta, yanıldığı bir nokta mevcut olup da bunu siz onun gözleri önüne serebilirseniz, derhal hatasını kabul

ederdi. Hiçbir zaman bir yobaz inatçılığı ve katılığı ile davranmazdı. Doğru olduğunu gördüğü bir hususu, kendisinde mevcut eski düşüncesine aykırı bile olsa hemen kabul etmekten kaçmazdı. İşte bu tarafının iyi anlaşılammış olmasından dolayı Bedri Bey’e sert ve kırıcı denilmiştir. (...)”

İzzet Aral (Ankara gemisi kaptanı)

“Dr. Bedri Ruhselman ile Ankara gemisinde beş yıl birlikte çalıştık. Aşağı yukarı gününün on saatini kamerasında geçirirdi. Yemek zamanları çıkar, güvertede biraz dolaşır, tekrar kamerasına çekilirdi. Fotoğraf resmi çekmekten, sessiz bir yerde oturmaktan, kahve içmek ve bu arada insanları tetkik etmekten çok hoşlanırdı. Zevkleri bundan ibaretti. Yemek tefrik etmezdi, sofraya ne gelirse yerdı. Giyimi tam bir profesör gibi, gayet sade, yaşına yakışır şekildeydi. Moda takip etmezdi. (...) Orta boyluydu. İnce madeni çerçeveli gözlüklü, kır saçlı, entelektüel görünümlü bir insandı. Gayet sadık bir arkadaştı. Aradan yıllar geçse, bir kahvenin hatırını asla unutmayan bir insandı. Limanlara çıktığımızda onu daha ziyade eczaneler entere-se ederdi. Yalnız, zannediyorum ki Yunanistan’da ruh cemiyeti üyeleri kendisini sık sık ziyaret ederler ve alıp gezdirirlerdi. (...) Gemi-deki yolcu ve personelin hasta olmasına sihirlenirdi. İsterdi ki herkes iyi ve sıhhatli olsun, seferler normal gitsin. Bir hasta var dendi-ği zaman, gider muayenesini yapar, en ufak teferruat ve ihtimaller üzerinde dahi dikkatle durur ve hastasını kurtarmak için çok çalışır-dı. (...) Bedri Bey, karşılaştığı bir hadiseye dışarıdan farkedilecek hiçbir reaksiyon göstermezdi. Yüz mimiklerinde bu reaksiyonun belirtilerini tespit etmek mümkün olmazdı. Hadiseler karşısında soğukkanlıydı. (...) İçkiyi sevmezdi. Fakat ben bazen ısrar eder ve ‘ne olur bir kadeh iç doktor’ derdim. Bizleri kırmamak için çok su-landırılmış olmak şartıyla bir kadeh rakı içerdi. O ufacık bir kadeh

rakı dahi ona tesir eder, neşelendirir ve sohbet ederdik. Bu arada birçok hatırasını bizlere naklederdi. (...)”

Dr. Ertuğrul Saltık (Tıbbiye’den sınıf arkadaşı,
Cemiyet’in yönetim kurulu üyesi ve muhasebecisi)

“Haksızlığa katıyen tahammül edemezdi. Derhal isyan ederdi. Nitekim hayatındaki birçok vakalar buna şahitlik eder. Musiki Muallim Mektebi’ndeki Zeki Bey’e karşı sert çıkışları ve geçinemeyişi buna sadece bir misaldir. (...) Bünyesi biraz zayıftı. Daha evvelden bir zattürree geçirmiş, bunun biraz etkisi altındaydı. Çabuk üşür ve sırt ağrılarından müteessir olurdu. Fakat her sabah soğuk su ile adamakıllı yıkanırdı. (...)”

Recai Ökten (‘Kadri’ tebliğlerinin medyumunu)

“Bedri Bey’in hiç kızdığını görmedim. Yanlız, daha evvelden işlenmiş ve bahis konusu edilmiş bir mevzuyu, bir başka zaman anlaşılmamış olduğunu gördüğünde buna çok üzülür fakat sesini çıkartmazdı. Bazı bahaneler icat ederek konuyu yeniden ele alıp izah eder ve anlaşılmasını temin ederdi. Almanca, Fransızca ve İngilizce bilirdi. Okuduğu enteresan vakaları bizlere de anlatır, böylece malumat sahibi olmamıza çalışırdı. (...) Bedri Bey, *Ruh ve Kâinat* kitabını neşretmeden önce Türkiye’de hiç kimse ciddi olarak ruhi konularla ilgilenmemekte idi. Bu eserin çıkmasından sonradır ki, memlekette ciddi ve ilmî hüviyetli bir hareket doğmuştur. Ruh, ruh-beden münasebetleri, ruhi bilgilerin insanlığın üzerindeki tesirleri ve daha diğer önemli konular birer tetkik konusu olmaya başlamıştır. (...)”

Erdoğan Ertürkmen (yakın çalışma arkadaşı)

“Bedri Bey, bildiğim kadarıyla en çok işkembe çorbasını severdi. Taksim’de bir işkembeci vardı, oraya akşam işimiz bitince giderdik. (...) Tıp, astronomi, fizik, kimyadan matematiğe kadar ilmin her dalındaki en son inkişafı imkân nispetinde takip ediyordu. Ruhî tebligat ve tecrübî çalışmaları neticesinde ruhî bir tekâmülün zaruretini bir prensip olarak benimsemişti. Bittabi bu tekâmülden bilgi de nasibini almalıydı. Bilgi de tekâmül edecekti. Nitekim bir süre sonra *Ruh ve Kâinat* adlı kitabının ifade ettiği realitenin artık eskimeye başlamış olduğunu bizzat kendisi açıkça ifade etmiştir. Bu düşünceye sahip olduğundan dolayı da kitabının yeniden basılmasına taraftar olmamıştı. (...) Taassub hiç yoktu. Kurduğu metapsişik cemiyetini her görüş için açık bulundururdu. Materyalistinden, ateistinden, teozofundan, vahdeti vücütçusundan tutun da klasik spirittüalistlere kadar herkese ve her düşünceye açmıştı. Herkes gelirdi. Görüşler serbestçe ve rahatlıkla müdafaa edilir, konferanslar verildi. (...)”

Hidayet Ruhselman (kızkardeşi)

“Çok sinirliydi, çok asabiydi. Fakat sonraları bunlar yumuşadı ve kayboldu. Öğretmenliği sırasında çok sertti. O zamanlar en ufak bir hadiseden dolayı yüzü kıpkırmızı olurdu, çok asabileşirdi. Sinemayı çok severdi, her zaman giderdi. Spirit filmlere, gemi ve denize ait konulara bayılırdı. Tiyatroyu ve müziği de çok severdi. (...) Öğretmenliği sırasında bütün öğretmen arkadaşları gelirlerdi. Toplantılar yaparlardı. Arkadaşlarının hepsini severdi. Fakat onlarla beraber biraz oturur, sonra özür dileyerek odasına çekilir ve başlardı çalışmaya. (...)”

MTİAD'ın yaşayan en eski üyesi Erol Haras (d. 1936), 18 Şubat 2020 tarihinde Bedri Ruhselman'ın 60. ölüm yıldönümü dolayısıyla Dernek'te düzenlenen anma programına, görüntülü katılmış kimi anılarını, tanıklıklarını paylaşmıştı.

Merhaba arkadaşlar, ben Erol Haras. Emekli banka müdürüyüm. Cemiyet'e [MTİAD] 19 yaşında [1955'te] girdim ve o günden bugüne kadar spiritüel çalışmaların dışında kalmadım. Ben Bedri Ruhselman'ı hiç tanımadım, yüz yüze gelmedim fakat Bedri Bey'in çalışma arkadaşlarının, çalıştığı medyumların çoğunu tanımak şerefine nail oldum, onların anılarını, Bedri Bey'le nasıl buluştuklarını, nasıl celselerine girdiklerine tekrar tekrar kendilerinden dinledim. Benim ilgi duyduğum bazı şeyleri sizlere anlatmaktan şeref duyacağım.

Bedri Bey medyumluk çalışmaları sırasında çok ciddi bir insanmış. Mesela bir çalışma yapılacaktı. Bizim bir arkadaşımıza demiş ki, "Bir çalışma yapacağız sen de bunda bulunmak ister misin. Eğer varsan aile hayatın, iş hayatın katiyen ilgilendirmez, o celsede, o saatte mutlaka bulunman lazım?" Fakat o arkadaşımız demiş ki, "benim bir aile hayatım var, böyle bir çalışmadan beni muaf tutun." Bunun üzerine Bedri Bey, "Tabii kardeşim, aile hayatı da önemlidir" diye onu sarmalamış ve ondan sonra çalışmalarına almamıştır.

Bedri Bey bir keman virtüözüydü. Keman virtüözlüğünü ve hatta doktorluğu bile bir anda bırakabilen bir insanmış. Kitap verilmeden evvel Yukarı’dan talimat gelmiş, demişler ki “Şimdiye kadar olan bütün çalışmalarından ne varsa hepsini yakacaksın...” Bedri Bey peki demiş, Hüsrev Bilgioğlu bana anlatmıştı: “Evde ne varsa hepsini toplamıştık. Kırk bin sayfa tebliğ hepsini topladık hatta doktor diploması da elime geçmişti. Üstadım bunu ne yapalım, diye sordum ‘Onu da Hidayet’e gönder’ demişti. Sonuçta 40 bin sayfa tebliği yaktık.”

Bedri Ruhselman’la çalışmış medyumlarla tanıştığımı söylemiştim. Hepsi benim için çok önemli hatıralardır. Bunlardan bir tanesi Hikmet Omay’dır. Kendisi Üsküdar Amerikan Kız Koleji tarih öğretmeni idi. Şöyle bir anımı anlatayım onunla ilgili: Bir celse yapılıyor. Celsenin medyumunu Hikmet Omay ve gelen varlık da ‘Kemal Yolcusu’. Kemal Yolcusu’ndan çok kıymetli bilgiler alınıyor. Fakat bir defasında Hikmet Hanım, Bedri Bey’e kapris yapmış, demiş ki “Ben olmasam, bu celseleri bu şekilde alamazsınız, benim kıymetimi bilin” şeklinde bir serzenişte bulunmuş. O akşamki celsede Kemal Yolcusu, Hikmet Hanım’a “Sen bir su borusundan farksızsın, seni bunun için dünyaya getirdik, bu işte vazifelisin ama haddini bil!..” diye bir tebliğ almış. Hikmet Hanım iki gün ağladığını ve “ben bu kadar değersiz miyim” diye üzüldüğünü bana anlatmıştı.

Bedri Bey’in çalışma yaptığı medyumlardan bir tanesi de Reşat Bayer’di. Reşat Bey Merkez Bankası başkontrolörüydü ve ‘Şahap’ müstear isimli bir varlıktan celseler vermekteydi. Bu celseler verildikten bir süre sonra Şahap, konuyla ilgili olmayan bazı kelimeler söylemiş ve bunun üzerine bir üst Plan müdahale etmiş ve “Şahap artık sizinle yapılan celselerden dolayı kademe almıştır bundan sonra Şahap daha üst bir kademedede vazife alacaktır ve biraz sonra gelip size veda edecektir” denilmiş. Bu celseden sonra Reşat Bayer, “Kardeşim ben medyumum, istediğim zaman celse yaparım, böyle bir şey olamaz”

diye itiraz ettiğini Bedri Bey'in ise, "Kardeşim bu celseler başladı ve bitti, bir programdı bu. Ama sen istersen, ne zaman hazırsan, ben hazırım, de ki bana celse var ben geleceğim ..." dediğini, bunun üzerine Bedri Bey'in birkaç defa Reşat Bey'i celse yapmak üzere davet ettiğini ama oflayıp poflayıp celseye başlayamadığını Hüsrev Bey'den duymuşumdur.

İlk zamanlarda ruhlar konusu insanlara ters geldiğinden MİT, yüksek rütbeli bir çalışanını bir rapor yazmak ve bu Cemiyet'i kapatmak üzere görevlendirmiş. Bu kişi Recai Ökten adında bir beymiş. Ben sonradan tanımak şerefine nail oldum. Bu bey Cemiyet'e gelmiş. Bütün çalışmaları, "Üstadım üstadım bu nasıl oluyor..." diye yakından bilmek istemiş, ki raporuna yazsın. Bedri Bey de, "Olsa olsa bu bir medyum olabilir, bir tecrübe yapalım" demiş ve tecrübe yapmışlar muazzam bir varlıkla karşılaşmışlar. Bu varlığın adı 'Kadri' imiş. Ve Bedri Bey'in kitabına esas teşkil etmiş o da kitabında uzun uzun Kadri Varlık'tan bahsetmiştir. Ben de daha sonraları Recai Ökten Bey'i tanıma fırsatı buldum. Kendisi Bedri Bey'den sitayişle [övgüyle] bahsederdi.

Hüsrev Bilgiöğlu, Bedri Bey'in çok yakın çalışma arkadaşıydı, senelerce onunla birlikte çalışmış, bütün celselere girmiş bir insandı. Biz daha sonra Hüsrey Bilgiöğlu ile çok güzel çalışmalar yapmışızdır, benim için çok değerli bir varlıktı. Şöyle bir anısı var: "Eğer bir şeye sabır gösterirsen, sebat edersen, cehit ve gayret de gösterirsen başaramayacağın bir şey yok" diye kendi kendine telkin etmiş ve bunu da bir kağıda yazıp başucuna asmış 'cehit ve gayret sabır ve sebat'... Bir gün Bedri Ruhselman evine gelmiş ve tesadüfen, artık nasıl gördüyse o yazıyı okumuş ve bir kahkaha atmış. "Bana bir kalem ver" demiş ve "Netice yok" diye kocaman yazmış! Bu çok enteresandır. Yani siz sabır ve sebat göstereceksiniz, her şeyi yapacaksınız ama neticeyi beklemeyeceksiniz çünkü netice Yukarı'ya aittir, düşüncesini oradan çıkartabiliriz.

Vasiyeti... Hüsrev Bilgioğlu sormuş: “Üstadım siz madem öleceksiniz, gününüz de belli ama sizi nasıl defnedelim, nasıl bir vasiyet istersiniz?” Bedri Bey cevaben demiş ki, “Beden önemli değildir. İsterseniz bir kanalizasyona atın isterseniz beni yakın ama insanlara ters gelmeyecek lâlettâyin bir şey yapın, def edin, gideriz...”

Kitap bittikten sonra Bedri Bey’e “Senin işin artık bitti, bir süre sonra seni buraya alacağız” diye bilgi verilmiştir. Bedri Bey o arada 6 ay bir tatil yapmıştır ve öleceği gün artık yaklaşmıştır. Öleceği gün, Metin Sakik’in bana anlattığına göre: “Ben vardım, Hüsrev Bey vardı... Son derece neşeli bir gün geçiriyorduk, espriler yapıyorduk, gülüyorduk. Tam o sırada Cemiyet’in Başkanı Refet Kayserilioğlu elinde çantayla içeri girdi ve Bedri Bey’e iğne yapmaya kalktı. Bedri Bey o anda ‘Refet lütfen Yukarı’nın işine müdahale etme’ dedi ve iğneyi kendisine yaptırmadı...” Ondan sonra vefatını şu şekilde anlatmış arkadaşlarına:

“... Şimdi ayaklarımdan hayatiyet çekildi... şimdi mideme geldi...”

Alparslan Salt'ın
18 Şubat 2020'de,
Bedri Ruhselman'ın
60. ölüm yıldönümünde
MTİAD'da yaptığı sunum

Bugün aktaracaklarım kısmen 1971 yılında MTİAD eski başkanlarından (1964–1967) olan Feridun Tepeköy tarafından ses kaydıyla yapılmış bir araştırmaya dayanmaktadır. Yani Feridun Tepeköy MTİAD başkanlığını Ergün Arıkdal'a bırakmasından 4 yıl sonra bu çalışmayı yapmıştır. Ses kayıtları 1982'de yazıya aktarılmıştır. Yani aktaracaklarımın kısmen, elle yazılı bu dosyaya dayanmakta olup, bu yüzden aynı dosyaya erişmiş olanların aktardıklarıyla benzerlik gösterecektir: Yani aktaracaklarımı internetteki bir kaynaktan almadım, önceden söyleyeyim.

Sorgulama ve Aletler

Bedri Ruhselman 'psikolojik ayrışma' yöntemini (bkz. s 37) ruhsal irtibat celselerinde uygulayan ilk kişidir. Bir ruhsal irtibat celsesinde irtibatın mevcut olup olmadığını, yani medyumun ağzından çıkan sözlerin kendi şuuraltından mı geldiğini yoksa gerçekten bir irtibatın mı sözkonusu olduğunu kendi yöntemleriyle birkaç soruyla çok çabuk anlardı. İrtibat varsa irtibatın seviyesini de. İlâhî Nizâm ve Kâinat kitabı bilgileri entüvitif medyumlukla, kontrollü irtibatla alınmıştır. Bu arada İNK kitabının medyum o dönemde 19 yaşında idi. İNK tebligatı Bedri Ruhselman'ın oturduğu Harbiye'deki bir apartmanın bodrum katında alınmıştır. Ev, soba ile ısıniyordu, o dönem-

de doğalgazla ısınma olmadığı gibi, günümüzdeki cep telefonu, bilgisayar gibi modern teknik aletler de yoktu. Celse sırasındaki sözler o döneme ait bir teyple kaydediliyor, daha sonra teypten yazıya dökülüyordu (deşifre ediliyordu). Bedri Ruhselman tarafından hazırlananlar, Plan tarafından onaylandıktan sonra daktilo ediliyordu. Daktilo eden kişi Metin Sakik'tir. Teyp, eski tip büyük makaralı, Grundig'in TK serisinden bir teyp idi. Bant kayıt kapasitesinin aşığı yukarı 1 saat olması gerekir.

Mekanik bir aygıtla ilk ses kayıtları, makaralı teyplerin 1953'teki icadından önce bugün Long Play (LP) olarak bildiğimiz 33 devirlik plaklara benzeyen ama çapı daha büyük plaklara ya da disklere yapılıyordu. Bu, kayıt işlemi özel teknik donanımlar gerektirdiği için evde değil, örneğin radyo

stüdyosu gibi profesyonel ortamlarda gerçekleştiriliyordu. Ses, özel diske kaydedildikten sonra, dinleme aşamasında ise pikabın kolu bugün olduğu gibi dıştan içe değil içten dışa doğru (plâğın göbeğinden kenarına) dönerek sesi veriyordu.

Nitekim Bedri Ruhselman'ın 1950'lu yıllarda Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde verdiği bir dizi konferansın, bu tip disklere kaydedildiğini biliyoruz ve hatta dinlemiştir de var. Günümüzde Ruhselman'ın bu plak kayıtları dijital ortama aktarılmış durumda ve arşivlerimizde bulunmakta.

Bedri Ruhselman'ın *İlâhî Nizam ve Kâinat* tebliğlerini kaydettiği ve fotoda görülen Almanya yapımı Grundig TK-35 teyp ise 1958-1963 yılları arasında üretilen bir modeldi. Buradan, kendisinin, *İlâhî Nizam ve Kâinat* çalışması başlamadan hemen önce 1958 yılında o dönemin en son model ses kayıt aygıtını edinerek hazırlıklara başladığını anlıyoruz. (CÇ)

Hazırlık Safhası ve Tarihler

Kitabın medyumuyla çalışma süresine gelince; Hüsrev Bilgiöğ-lu'nun bilgilerine göre 1 Eylül 1958'de başladı, 10 Ağustos 1959'da bitti. Yani kitabın medyumuyla çalışması yaklaşık 11 ay sürdü. Ama kitabın tebliğlerini veren Vazife Plânı'ndan ilk tebliğlerin alınış tarihi değildir bu. Eylül 1958, kitabın medyumuyla yapılan hazırlık safhasının başlangıcını ifade eder ancak. O Plân ile irtibat sonradan, yani bu hazırlık safhasından sonra olmuştur. Hazırlık ya alıştırma safhası 6-7 ay sürdü diye belirtilmiştir. Hazırlık safhası bedensiz bir varlık grubu ile sürmüştür. Ondan sonra asıl tebliğler gelmiş, kitabın derlenmesine başlanmıştır. Yani kitabın derlendiği asıl tebligatı veren Vazife Plânı'ndan o tebliğlerin alınması ve bunun yanı sıra aynı zamanda derlenmesi ancak sonraki safhada 3-4 ay süresince olmuştur. Fakat bu iki safha tedricî bir geçişle olmuştur, yani birbirinden kesin bir şekilde ayrılamaz. Dolayısıyla internette, çeşitli sitelerde dolaşan, “o Vazife Plânı'ndan tebliğ alınmaya Eylül 1958'de başlandı” ifadesi pek doğru değildir. Bu, kitabın medyumunu ile çalışılmaya başlandığını ifade eder, yani hazırlık safhasının başıdır. Yine internette, sağda solda gezen “kıyamet, dünya eksenini 23.5 derece meyili değişmeden eksenin istikameti değişmekle vuku bulacak” ifadesi yanlıştır. Kitap çıkmıştır, nasıl olacağı açıkça anlatılmaktadır.

Bir diğer husus da şu: 1970'li yıllarda “bilgi kitabı” diye anılan kitap, başka bir kitap değil bu kitaptır. ‘Bilgi Kitabı’ adını 1970'li yılların ortalarında, vaktiyle mevcut olan, kurucularından biri olduğum Bilim Araştırma Merkezi Yayınevi olarak ilk kez biz kullandık.* Çünkü kitabın gerçek adını henüz yayımlanmadığı için bilmiyorduk.

* Alparслан'ın bu ifadesi, 1978 yılında yayımladığımız ‘*Spektra ve Uri Geller: Hoova Planeti Misyonu*’ (Bilim Araştırma Merkezi Yayınevi) adlı kitabın 63. sayfasında geçen “bilgi kitabı” sözcüklerine dayanmaktadır. Bu kitabın hazırlanmasında, Andrija Puharić'in *Uri: A Journal of the Mystery of Uri Geller* (1974, New York) adlı kitabından da yararlanmıştık. Kitabın bir yerinde “knowledge book” ifadesi geçtiği için

Medyum ve Ruhselman

Kitabın medyumunu tektir, yani o çalışmada birkaç medyumdan yararlanılmamıştır. Celselerde Bedri Ruhselman'ın geliştirdiği psikolojik ayrışma yöntemi uygulanmış ve tebliğler “kontrollü irtibat” yöntemiyle alınmış/verilmiştir. Kontrollü irtibatın özelliği medyumun aktarımında en ufak bir hataya yer vermemesidir. Hazırlık ya da alıştırılma safhasında medyumun hem bilgi bakımından yetiştirilmesi hem de o Plân’a intibaka hazırlanması sözkonusu olmuştur. Bu safha da kademeli olarak gerçekleşmiştir. Kolay değil tabii bir Vazife Plânı ile irtibata geçebilmek. Mesela başlangıçta medyum için tahammül edilmesi zor durumlar sözkonusu olmuştur. Feridun Tepeköy'ün açıklamasına göre medyumun intibası; kendisi üzerine parlak, keskin ışık demetlerinin geldiği şeklindedir; üzerine büyük bir ışık kütesi gibi bir şeyin geldiğini hissediyordu. Kısacası alışana kadar birtakım zorluklar çekmiştir yani. Bu gibi haller ancak çok yüksek irtibatlarda yaşanan hallerdir. Bedri Ruhselman'a gelince... Ruhselman, hazırlık safhasından sonraki 3-4 ay süren bu “düzenleme vazifesi” sırasında, insanüstü bir cehit ve gayret göstererek, günde 20 saat çalışmış, sadece 4 saat uyumuştur. Tanıklıklara göre, bir keresinde 39 derece ateşle yatarken celse yapmak üzere yataktan kalkmış, çalışmayı yapmış ve celse bittiğinde ilginç bir şekilde ateşinin 36.5 dereceye indiği görülmüştür.

biz de doğal olarak “bilgi kitabı” diye Türkçe'ye çevirmiştik. 1978'den sonra yayımladığımız öteki kitaplarda da gerektiğinde “bilgi kitabı” ifadesini kullanmaya devam ettik. Çünkü Alparslan'ın da dediği gibi Kitabın gerçek adını, üç görevli dışında herkes gibi biz de bilmiyorduk. Bence zaten tartışmalı bir kitap olan *Uri*'de bahsedilen “bilgi kitabı”nın *İlâhî Nizam ve Kâinat* kitabıyla hiçbir ilgisi yoktur. Bugün “bilgi kitabı” adıyla piyasada bulunan bir başka kitapla ilgisi var mıdır yok mudur, bunun da o kitabın yayıncılarının ve izleyicilerinin bilebileceği bir konu olduğu kanısındayım. (ÇÇ)

Tebliğlerin Verilişi ve Derlenişi

Kitap, motamo yazılmış çeşitli tebliğlerin hiç ellenmeden biraraya getirilmesiyle, yani tabiri caizse hazır alıntılarının bir şekilde biraraya getirilerek yapıştirılmasıyla oluşmuş bir tebliğ kitabı değildir. Tebliğler art arda koyulup, aralarına birtakım açıklamalar, tefsirler yorumlar koyularak da hazırlanmamıştır. Her ikisi de değildir. Alınan tebliğlerdeki bilgiler, vazifeli de olsa, bir bedenli zihniyle yeniden düzenlenerek oluşturulmuştur kitap. Her bir celsede Plân tarafından verilen fikirler hazmedilip, daha sonraki zaman aralığında kompoze ediliyordu Bedri Ruhselman tarafından. Kitabın tebligatını veren Vazife Plânı bir konu hakkında önce planı veriyordu. Yani bölüm bölüm bir plan veriliyor, bu plan içinde “şunu şunu yapacaksın” deniliyor, Ruhselman’ın anlayamadığı noktalar kendisine izah ediliyordu. Ruhselman da verilenleri kendisine gösterilen şekilde kaleme alıyordu.

Mesela kâinatın kuruluşu, maddenin yapısı mı anlatılacak, o konu hakkında bir fikir, bir plan veriliyor, “bu plan içinde şunu şunu yapacaksın” deniliyor, anlayamadığı noktalar izah ediliyordu. Yani önce konunun planı veriliyor, “işte maddenin yapısı şudur” diye başlanılıyor, anlatılıyor, sonra “siz şunları yazacaksınız” deniyor ve iş, Bedri Ruhselman’a bırakılıyor. Yani plan verildikten sonra plandaki konulardan biri işleniyor. O konu hakkındaki bilgi veriliyor. Bütün bilgi veriliyor; izahı yapılıyor, örnekler veriliyor. Sonra “şunu, şu şekilde yazacaksın, bu verdiğimiz örnekler ışığı altında şu şekilde yazacaksın” denilip bırakılıyor.

İşte bu çalışmada Bedri Ruhselman’ın fonksiyonlarından belki de en önemlisi bu olmuştur. Bu arada kitabın böyle hazırlanma nedenlerinden yalnızca biri de, belki dönemin icapları gereğince, alınacak tebligatın önce bir bedenli zihnince anlaşılması ve böylece onun da aktarılanı insanların anlayacağı şekilde ifade ederek kaleme alması icabıdır. Bir vazifeli olan Bedri Ruhselman, beşerî kimli-

ğiyle de yıllar boyunca sürdürdüğü deneyleriyle, akademik çalışmalarıyla ve deneyimleriyle, o yüksek fikirleri, bilgileri anlayacak kapasitedeydi zaten. Gelen fikirleri, bilgileri önce sorularla anlıyor, sonra düzenleyerek kaleme alıyordu. O Vazife Plânı asla “bu tebliği ay-nen böyle koy” diye bir istekte bulunmamıştır.

Bir yandan tebliğler alınırken bir yandan da kitap düzenleniyordu. Haftada bir, iki ya da üç celse yapılıyordu. Bedri Ruhselman her iki celse arasındaki günlerde, o zaman aralıklarında, verilenleri haz-mediyor, sonra düzenleyip kaleme alıyor ve kaleme aldığını, yani düzenleyip derlediğini de bir sonraki celsede onaya sunmak üzere o Vazife Plânı’nın huzurunda, yani medyuma okuyordu. Böyle her okuduğu da “tamamdır” diye Plân’ca onaylanıyordu. Onun okuduklarına hiçbir zaman “hayır, olmamış” denmedi. Yani kaleme alıp okuduklarının onaylanmadığı hiç vâki olmamıştır. Bu işi mükemmelen yapıyordu. Zaten bir tebliğin, bir konunun iyice idrakine ermeden kalemi eline almıyordu. Hatta anlayamadığı bir konu üzerinde uzun zaman durduğu ve kaleme almadığı da olmuştur. Konu iyice anlaşılan kadar kendisine örnekler veriliyor, konunun çeşitli yönleri gösteriliyordu. Konu anlaşıldıktan sonra serbest bırakılıyor, “düzenleyin” deniliyordu. Derlendikten sonra kendisine hiçbir zaman “burada hata yaptın” denilmemiştir. Kısaca, kitaba “düzenleyen” ifadesi esasen bu çalışması nedeniyle koyulmuştur. Sanıyorum şimdi biraz daha iyi anlaşılmıştır, kitabın kapağındaki “düzenleyen” ifadesinin manası.

Öte yandan dikkat çekmek istediğim ilginç bir nokta şu ki, kitabın bu şekilde hazırlanmasıyla, böylece bu bilgilerin bir bedenli tarafından mükemmelen hazmedilebileceğinin de tam bir tatbikatı yapılmış oldu. Sonuç olarak Ruhselman kitaba kendi arzusuna göre en ufak bir şey ilave etmemiş, tebliğlerde verilen bilgileri düzenlemiştir sadece.

Altı Aylık Dönem

Bir gün Plân tarafından kendisine kuşkusuz medyum aracılığıyla şöyle denmişti: “Vazifen bitti, istiyorsan ne zaman gideceğini de söyleyelim.” Yani “gideceğini” derken vefatı kastedilmiştir. Ama o bu tarihin kendisine söylenmesini istememiştir. O zaman kendisine denmiştir ki “biz zaten sizden bu idraki bekliyorduk”. Bedri Ruhselman da, “münasip görülseydi söylenirdi” demiştir.

Kitaptaki “Ruhselman” adı konusuna gelince; kitaba kendi adını koymaya taraftar değildi. Koymamak kararındaydı. Bu, Plân’ın direktifiyle olmuştur. Kitabın bitişinden vefatına kadarki dönem ise 6 ay sürmüştür, yani Ağustos’tan Şubat’a... Çalışma bittikten sonra bir gün çalışma arkadaşlarına şöyle demiştir: “Bugüne kadar bu çalışmalarını yaptık, neticesini aldık. Benim vazifem burada bitti. Buraya bir çizgi çektik. Bu konu bitmiştir. Katiyen bu konuyu konuşmayınız. Ben, netice itibarıyla bir bekleme devresindeyim. Ve bu zaman zarfında, hani can sıkıntısını defetmek babında İngilizce çalışacağım...”

Kişiliği

Tebliğatı veren Vazife Plânı karşısında çok dikkatli davranırdı; çünkü o Plân’da kendisi gibi on binlerce varlık bulunmaktaydı; yani aynı dereceye erişmiş on binlerce varlığın idraki, şümülü sözkonusuydu. Prensip sahibi idi. Prensiplerine harfiyen sadık idi. Özellikle çalışma prensibine çok sadıktı. Şüpheye asla yer bırakmazdı, yani bir meseleyi iyice tetkik etmeden asla bir neticeye varmazdı. Vazifede en ufak ihmali de kabul etmezdi.

Vefatı

Bir kalp krizi sonucunda 18 Şubat 1960 perşembe günü dezerkarne olmuş, yani vazifesini muvaffakiyetle tamamlayarak geldiği Plân’ına dönmüştür. Dolayısıyla internette dolaşan 16 Şubat tarihi

yanlıştır, zaten 16 Şubat tarihi perşembeye denk gelmez. Bakın eski takvim tarihlerine! Perşembeye denk gelen tarih 18 Şubat'tır. 20 Şubat'ta Denizcilik Bankası'nın ve arkadaşlarının Hürriyet Gazetesine verdiği iki ilanda, “bugün cenazesi evinden alınıp...” şeklinde ifadesi geçmektedir. 19 Şubat 1960 tarihli Milliyet gazetesi ise vefatını baş sayfada çıkan bir haberle “dün” diye duyurmuştur. Milliyetin eski gazetelerinin arşivi internete açıktır, herkes araştırabilir. O tarihli haberde de yazdığı gibi, eski tebliğlerin hepsi yakılmış, geriye *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabından başka bir şey bırakılmamıştır. İçinde bulunduğumuz son devrenin Dünya inkılabını hazırlayacak olan “son realite bilgileri”ni bundan tam 60 yıl önce düzenleyen Ruhselman aynı zamanda hekim, keman virtüözü, müzik öğretmeni, yazar ve neo-spiritüalizmin kurucusu idi. Kendisini ve Plânı'nı dünya insanlığı olarak saygı ve minnetle anıyor, kitabın medyumuna yine dünya insanlığı adına teşekkürü bir borç biliyorum.

Cem Çobanlı'nın
18 Şubat 2020'de,
Bedri Ruhselman'ın
60. ölüm yıldönümünde
MTİAD'da yaptığı sunum

Birazdan sizlere sunacağım bilgileri, 2000'de yeni binyıla girilirken hazırladığım, yayımlanmış bir yüzyıl almanağından çıkardım. Bazı yeni eklemeler yaptım. Bu sunumun amacı, olayları, tarihsel-sosyolojik bir araştırma yöntemi olarak eşzamanlı-zamandizim tablosu olarak ortaya koymaya çalışmaktır. Diğer deyişle, İlâhî Nizam ve Kâinat kitabının hazırlandığı dönemde, dünyasal yaşamın bilimsel, teknolojik, toplumsal ve kültürel arka planlarını incelemek, kıyaslama yapmaktır. Yani madem böylesi bir Kitap “100 bin yılda bir çıkıyor”, o halde bu denli önemli bir olayın hazırlandığı süreçte, eşzamanlı olarak dünyanın tesirsel yani toplumsal ve kültürel değişimini, dönüşümünü incelemek ve üzerinde düşünmek önemlidir. Kişisel görüşümdür ki, burada sıralayacağım olaylar ile Kitap'ta verilen kimi bilgiler arasında dolaylı ya da dolaysız ilişkiler bulunmaktadır. Bu öznel seçim ve sunum sadece bir kesittir, bir örnek vermek adına.

Ben bu sunumda, İlâhî Nizam ve Kâinat kitabının düzenlendiği süreç de içinde olmak üzere Bedri Ruhselman'ın yaşamının son üç yılını aldım.

1957

İnsanlık ilk kez bu yıldan itibaren başını yukarıya, uzaya çeviriyor.

27 Haziran. İngiltere Tıbbi Araştırma Konseyi, tütün kullanımının akciğer kanserine neden olduğuna ilişkin ilk raporunu yayımladı.

Ağustos. İngiliz bilimkadını Katherine Montagu, insan beynindeki dopamin molekülünü keşfettiğini açıkladı. (Popüler kültürde “mutluluk hormonu” olarak adlandırılan dopamin, hücrelerin iletişimde önemli bir işlevi vardır. Majör-depresif bozukluk ve şizofreni gibi kimi psikolojik rahatsızlıklar dopamin sisteminin işlev bozukluğu ile ilişkilendirilir.)

4 Ekim. Uzaya insan yapımı ilk uyduyu gönderen Sovyetler Birliği “uzay çağını” başlattı. Sputnik-1 adlı insansız uydusu saatte 18 bin millik bir hızla, 500 mil yükseklikteki yörüngesinde Dünya çevresindeki her dönüşünü 95 dakikada tamamladı.

11 Ekim. Alman asıllı biyo-kimyacı Fred Kummerow yayımladığı makalesinde, trans yağlar ile kalp-damar hastalıkları arasında ilişki olduğunu öne sürdü.

16 Ekim. Uzaylılar tarafından ilk kaçırılma iddiası (Brezilyalı çiftçi Antonio Vilas Boas).

3 Kasım. Sovyetler Birliği Sputnik-2 uzay aracıyla uzaya ilk canlıyı gönderdi. Uzay aracındaki dişi köpeğin adı Laika idi. Bir sokak köpeği olan Laika sokaklardan toplanan çok sayıda köpeğin elenerek 6'ya indirilmesi sonrası seçilmişti. Ne yazık ki Dünya'ya dönemedi.

■ Alman gökbilimci Wilhelm Gliese, ‘Gliese Yakın Yıldızlar Katalogu’nu yayımladı. Katalog, Dünya’nın 25 parsek (81.54 ışık yılı) uzaklığı içerisinde yer alan yıldızları kapsıyordu.

■ Haşimoto hastalığı (Haşimoto tiroidi) keşfedildi. (Japon hekim Hakaru Haşimoto’nun adından gelen haşimoto, vücudun kendi koruma sisteminin tiroid hücrelerine saldırdığı bir bağışıklık sistemi rahatsızlığıdır.)

■ Beat Kuşağı’nın önderlerinden Jack Kerouac’ın *Yolda* adlı romanı yayımlandı. Uyuşturucuyu, serseriliği ve başkaldırıcıyı yücelttiği iddia edilen kitap, muhafakâr kesimlerde büyük şok yarattı. Kerouac, 1950’lerde Birleşik Devletler’de ortaya çıkan Beat hareketinin (izleyicileri: Beatnik) isim babasıydı. Önceleri “tükenmiş” anlamına gelen Beatnik sözcüğü sonraları (ki bizim muhafazakârlar o yıllarda “Bitli” diye telaffuz ediyordu!) “arınmış, mutluluğa ulaşmış” anlamlarına geldi. İngiliz müzik grubu The Beatles’ın adı da buradan gelir. Beat hareketi, yerleşik düzeni reddeden ve her türlü özgürlüğü savunan hippiliğin de başlangıcıdır.

■ DJ Alan Freed, alkollü biçimde radyo yayınındayken dili dolaştı ve ilk kez “rock’n’roll” sözcüğünü telaffuz etti ve bir müzik akımının isim babası oldu. Bu müzik türü 19 yaşındaki Elvis Presley ile 1954’te başladı ve kısa sürede çok sayıda alt dalı gelişti. Rock, bir müzik türü ve dansı olmanın ötesinde gençliğin, o yıllarda yerleşik düzene, eskimiş realitelere karşı müzikal bir karşı çıkışını simgeler. Bu bakımdan ilk ortaya çıkışı önemlidir.

1957’de sözlüklere giren yeni sözcükler:

Aerospace. ‘Aeroplane’ (uçak) ve ‘spacecraft’ (uzay gemisi) sözcüklerinin birleştirilmesiyle belirlenen sözcük dünya atmosferi ve dış uzayı tanımlamak için kullanılıyor.

Rock’n’Roll, *Beatnik*, *anti-teknoloji*, *genetik harita*, *REM* (hızlı göz hareketi), *Asya gribi* (1957-58 yıllarındaki bu salgında sadece

Birleşik Devletler’de 70 bin kişi öldü), sihirli mantar –magic mushroom (halüsinatif etkiler yaratan), çokkültürlülük, transseksüalizm (kendini karşı cinsle ait hissetme ya da cinsiyet değiştirme ameliyatı), namlendirici.

1958

- 28 Ocak. Danimarkalı oyuncak tasarımcıları Ole ve Godfred K. Christianssen uzun tasarım ve araştırma yıllarından sonra “Lego” adı verilen oyun tuğlalarını satışa sundu. Çocukların imajinasyon ve analiz-sentez yeteneğini geliştiren en önemli oyun aracı olarak kabul edilir.
- 1 Şubat. Birleşik Devletler, Explorer-1 uydusunu uzay gönderdi.
- 11 Şubat. Şimdiye kadar bilinen en güçlü Güneş fırtınası yaşandı.
- 21 Şubat. Bugün gayet iyi bildiğimiz barış işareti ilk kez tasarımılandı. Atomik Silahları Araştırma Enstitüsü’nun kuruluşunu protesto etmek için Gerald Holton tarafından...
- 13 Nisan. Sovyetler Birliği, Sputnik-2 uydusunu uzaya gönderdi.
- 1 Mayıs. Amerikalı uzaybilimci James van Allen, Dünya gezegeninin manyetik alanında yer alan simit biçiminde iki ışınım kuşağını keşfettiğini açıkladı (sonraları ‘Van Allen Kuşakları’ adını aldı.
- 15 Mayıs. Sovyetler Birliği, Sputnik-3 uydusunu uzaya gönderdi.
- 22 Mayıs. Fransız pediyatr ve genetikçi Jérôme Lejeune, ilk kez ‘down sendromu’nu (trizomi-21 ya da mongolizm) tanımladı.
- 9 Temmuz. Güneybatı Alaska’daki Lituya Körfezi’nde gerçekleşen 7.8 şiddetindeki deprem sonrasında oluşan mega-tsunamide dalga yüksekliğinin 100 metreye ulaştığı saptandı.

- 26 Temmuz. Birleşik Devletler, Explorer-4 uydusunu uzaya gönderdi.
- 29 Temmuz. NASA (Ulusal Hava ve Uzay Araştırmaları Kurumu) kuruldu.
- 31 Ekim. İsveçli hekim Rune Elmqvist ve cerrah Ake Senning, bir hastaya ilk yapay kalp pilini taktılar. (Hasta Arne Larsson 2001 yılında 86 yaşında öldü)
- 14 Aralık. Bir Sovyet Araştırma ekibi, ilk kez Güney Kutup noktasına ulaştı.
- 18 Aralık. Birleşik Devletler, ilk iletişim uydusu SCORE'u uzaya gönderdi.

■ Dünyanın manyetosferi keşfedildi. *Îlâhî Nizam ve Kâinat* kitabında pek çok kez değinilen Dünya'nın manyetik alanının gücünde, çoğu bilim insanına göre önemli bir azalma gözlemlenmektedir. Bu azalmanın son 150 yıl içerisinde hızlanarak devam etmesi, yakın bir gelecekte, geçmişte pek çok kez olduğu gibi yeni bir kutup değişikliğinin olabileceği yönünde yorumlanmaktadır.

■ Birleşik Devletler'de bebek patlaması ('baby boom' ya da "enkarnasyon fırtınası" diyelim). 1941-1961 yıllarında Birleşik Devletler'de 65 milyon bebek doğmuş ve bu 1958'de doruk noktasına ulaşmıştı. O yıl her 7 saniyede 1 bebeğin doğduğu açıklanmıştı.

1958'de sözlüklere giren yeni sözcükler:

Transistörlü radyo, genetik kod, iç uzay, panik atak, van Allen kuşağı (güneşin zararlı radyasyon etkisini azaltan), saç spreyi (içeriğindeki temel madde ozon tabakasını delen, yani iklimsel değişimi/krizi resmen başlatan kloroflorokarbon gazıdır), hemogloblin A (alyuvarlar), melatonin hormonu (geceleri beyin

epifizinden salgılanan rüyalarla da ilgisi olan önemli bir hormon), *güneş fırtınası* (Güneş'ten uzaya plazma saçılması).

1959

- 17 Şubat. Birleşik Devletler, ilk hava tahmin uydusu Vanguard-2'yi fırlattı.
- 14 Ağustos. Explorer-6, Dünya'nın uzaydan ilk fotosunu çekti.
- 11 Eylül. Harita Genel Müdürlüğü'nde görevli yüzbaşı İlhan Durupınar, Ağrı Dağı'nın kuzey yamaçlarının havadan çekilmiş fotolarında Nuh'un Gemisi'ne benzetilen bir oluşum keşfetti. 135 m uzunluğunda 50 m genişliğinde 6 m derinliğindeki oluşumun Tevrat'ta verilen bilgilerle uyumlu olduğu iddia edildi. Aynı yıl *Hayat* dergisinin orta sayfasında yayımlanan foto dünya genelinde büyük sansasyon yarattı. Ve o yıldan sonra giderek yoğunlaşan bir 'Nuhun Gemisi Turizmi' başladı. Hâlâ tartışma sürüyor. (İlâhî Nizam ve Kâinat kitabında, Tufan olayının sembolik bir anlatım taşıdığı ifade edildiği için, bu olayı listeye alma ihtiyacı duydum.)
- 14 Eylül. Sovyet uydusu Luna-2, Ay'a ulaştı ve indi (daha doğrusu çarptı ve parçalandı).
- 2 Ekim. CBC televizyonunda *Alacakaranlık Kuşağı* (Twilight Zone) dizisi ilk kez yayınlanmaya başladı. Üç Sezon olarak çekilen TZ'un özellikle 2. Sezonu (Türkiye'de 1980'lerde yayınlandı) İlâhî Nizam ve Kâinat bilgileriyle (zaman, yeniden bedenlenme, kader vb.) paralellik gösteren önemli bölümler var. Senaristleri arasında Steven Spielberg'ün de olduğu dizinin yaratıcısı ve sunucusu Rod Serling idi.
- 7 Ekim. Sovyet uzay aracı Luna-3, ilk kez Ay'ın karanlık yüzünün fotolarını çekti.

- İlk HIV vakası Belçika Kongosu'nda saptandı.
- Mısır asıllı Amerikalı mühendis ve fizikçi Muhammed Atalla MOSFED adı verilen bir aygıt icat etti. MOSFED (metal-oksit-yarı iletken-alan-etki-transistörü) adı verilen bu alet dijital çağın miladı olarak kabul edilir.

1959'da sözlüklere giren yeni sözcükler:

Alternatif enerji, *global köy* (bu sözcüğün mucidi Kanadalı iletişimbilim profesörü Marshall McLuhan'dır. Kendisi televizyonun ve bilgisayarların giderek daha çok yaşamımıza gireceğini öngörerek, sınırların kalkacağını ve Dünya gezegeninin “küresel bir köy”e dönüşeceğini daha o yıldan öngörüyor. Ve haklı çıkıyor.)
parainfluenza (solunum güçlüğüne yol açan virus), *PC* (kişisel bilgisayar), *radyo-galakxi* ve buradan *radyo-astronomi*, (radyo dalgalarını inceleyen), *ufoloji*, *sanal bellek*, *açık kalp ameliyatı*, *yaşam destek ünitesi* ya da *sistemi*.

1960

- 30 Ocak. İlk doğumkontrol hapi İngiltere'de satışa çıktı.
- 13 Şubat. İngiliz moleküler biyolog Max Perutz, alyuvarlarda bulunan ve başlıca görevi dokulara oksijen taşımak olan hemoglobinin yapısını tanımladı.
- 8 Nisan. Birleşik Devletler Virginia'daki Ulusal Radyo Astronomi Gözlemevi'nde Ozma Projesi denendi. Gökbilimci Frank Drake tarafından gerçekleştirilen proje, 1971'de yürürlüğe girecek SETI'nin (Dünyadışı Zeki Yaşamı Araştırma) öncülüdür.
- 16 Mayıs. Amerikalı fizikçi Theodore Mainman, Hughes Araştırma Laboratuvarı'nda ilk LAZER'i, yani uyarılmış ışınım yayımıyla ışık yükseltilmesi'ni gerçekleştirdi.

22 Mayıs. Şili'nin Valdivia kentinde tüm zamanların ölçülmüş en şiddetli depremi oldu. Yaklaşık 10 dakika süren 9.5 büyüklüğündeki depremde yaklaşık 6 bin kişi öldü, depremden etkilenen kentlerdeki yapıların yaklaşık yüzde 70'i yıkıldı. İngiliz kuramsal fizikçi Stephen Hawking, evrenin kökenine ilişkin öne sürdüğü 'Büyük Birleşik Kuram'ını yayımladı.

1960'da sözlüklere giren yeni sözcükler:

Mouse (bilgisayar), anti-depresan, AC/DC (alternatif akım / doğru akım), biyotıp mühendisliği, karbon-fiber.

Mektepler ve Gençler için Yeni Şarkılar

(Müellifi ve Mürettibi Viyolonist Bedri) 1927, Milli Matbaa,
16 sayfa, 16x23 cm
Arapça harflerle basılmış nota kitabı
Toplamda 16 adet parça

Tecribî Neo-İspiritüalizma:**Ruh ve Kâinat**

Gayret Kitabevi, 1946, İstanbul,
1064 sayfa, 14x19 cm

Üç ciltten oluşan yapının 1. cildinde
(s.1–304): İnsan ve bilgi, madde ve
şuur, boyut kavramı ve matematiksel,
fiziksel ruhsal boyutlar, dört boyutlu
âlem ve bilgileri, ruh, teozofi ve
neo-spiritüalizm açlarından

ruh–beden ilişkileri, ölümün anlamı ve önemi, spatyum ve
varlıkların ilk spatyum izlenimleri;

2. cildinde (s. 305–656): Enkarnasyon ve ruhların dünyaya nasıl
indikleri, realite ve verite ilişkileri, tesadüfler, imajinasyon

* Bedri Ruhselman, yazdığı kitaplarının gelecekte tekrar yayımlanmaması gerektiğini kararlı bir şekilde yakınlarına bildirmiştir. Dolayısıyla, kitaplarının mevcudu olmayıp MTİAD'de de bulunmamaktadır. Bununla birlikte internet ortamında zaman zaman bazı müzayede sitelerinde özgün kitaplarının satışa sunulduğunu görüyoruz.)

yeteneği, determinizm, fatalizm ve reenkarnasyon, tekâmül ve varlıkların arasındaki tekâmül farklılıkları, bitkilerde, hayvanlarda, insanlarda ve diğer dünyalarda tekâmül ve amacı, perisprinin bedenle ilişkisinin gevşemesi halleri, hipnoz, psikolojik ayrışma, ekminezi, dedüblüman, materyalizasyon ve demateryelizasyon olayları ve yorumları, idrak;

3. cildinde (s. 657-1064): Reenkarnasyonun işlevi ve nedenleri hakkında yorumlar, reenkarnasyona aykırı görünen haller, geçmiş yaşamları unutma zorunluluğu ve nedenleri, günlük yaşamda şuursuzluk halleri, reenkarnasyona uygun görünen haller, antipati-sempati, harika çocuklar, olayların dağılımındaki adalet, mutluluk ve felaket kavramları, eski yaşamların bazı belirtileri, eski yaşamlardaki anıların değeri, hafıza ve hatırlama yetenekleri, deneysel yolla geçmiş yaşamların hatırlanması, dünyaya tekrar geliş fikrini gerçekleştiren animik tezahürler inceleniyor.

Yapıtın sonunda 42 madde halinde neo-spiritüalizmin ilkeleri tanıtılıyor.

Ruhlar Arasında

Gayret Kitabevi, 1949, İstanbul,
196 sayfa, 15x20 cm

Yapıtta ruhlarla temasın koşulları ve yöntemleri, spatyum yaşamının nitelikleri, intihar edenlerin, katillerin, hasislerin ve hodbinlerin, avarelerin, kibirli ve gururlu olanların, bilgisizlerin, dogmatiklerin ve tutucuların spatyumdaki durumları;

toplantısına sunduğu İngilizce raporun tam metninden oluşan yapıtta; insanların dünyasal olaylar karşısındaki durumları, insanların madde ile ilişkileri ve algılama biçimleri, perispirinin niteliği ve işlevi, fiziksel ve fizyolojik yaklaşımlar, spiritizm ve ruhsal tebligat açılarından ruhların dünya ilişkilerinin kategorileri, medyumluğun neo-spiritüalizm görüşü ile açıklanmasının gerekliliği, insanlarla ruhlar arasındaki ilişkilerin psikik, metapsikik ve fizyolojik-fizik aşamaları anlatılıyor.

Neo-spiritüalizmaya göre Mukadderat ve İcabat

Gayret Kitabevi, 1953, İstanbul,
347+9 sayfa, 17.5x24.5 cm

Yapıtta, determinizm ve fatalizm ayrılığı, fatalizme göre mukadderat, illiyet prensibi, ilâhî irade yasaları, doğa yasaları, ilâhî irade yasaları karşısında görgü ve deneyimin rolü, neo-spiritüalizme göre

mukadderatın açıklaması, ilâhî irade yasalarının gerçekleşmesi ve mukadderat, mukadderat karşısında vicdan ve sorumluluk duygusu, ölüm korkusu ve hesaplaşma kaygısı, insanların dünyada yapmakla yükümlü oldukları görevler, nefsanîyet ve hodgâmlık, nefis denetlemesi, mukadderat ve kâinat düzeni gibi konular ele alınıyor.

İlâhî Nizam ve Kâinat Terimleri Sözlüğü

Alparslan Salt - Cem Çobanlı

Ruh ve Madde Yayınları
2014, 19x24 cm, 560 sayfa

ilahinizamvekainat.com/Terimler-Sozluqu.php
adresinden sözlüğe erişebilirsiniz.

İLÂHÎ Nizam ve Kâinat

Bedri Ruhselman tarafından düzenlenmiřtir

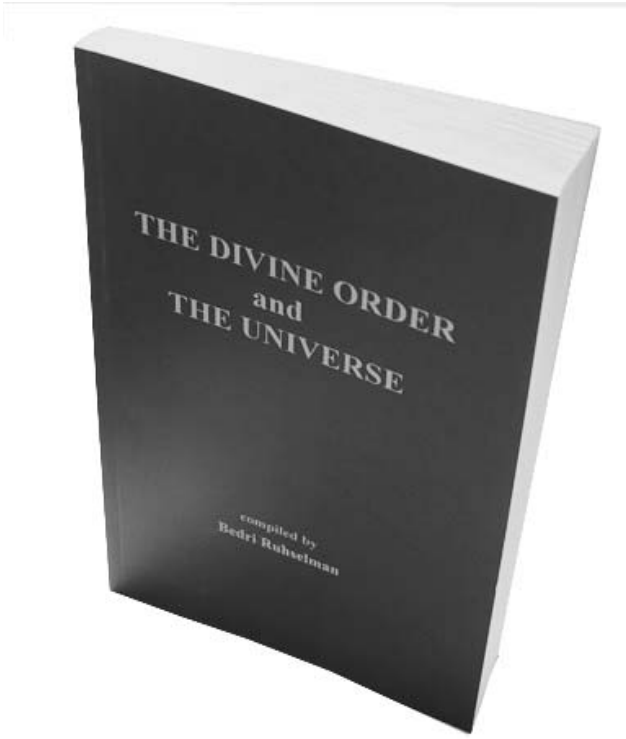
MT AD1950 Yayınevi

 zg n 1. basım: Nisan 2013, 320 sayfa

Türkçe'ye uyarlanmış 1. basım, Haziran 2013

Türkçe'ye uyarlanmış 21. basım, Ağustos 2024

16x23.5 cm, 320 sayfa

The Divine Order and The Universe

Compiled by Bedri Ruhselman

Divine Order Publishing - MTIAD1950 Yayınevi

Özgün 1. basım: Nisan 2013, 320 sayfa

İngilizce 1. basım, Nisan 2014

16x23.5 cm, 326 sayfa

Die Himmlische Ordnung und Das Universum

Zusammengestellt von Bedri Ruhselman

Divine Order Publishing - MTIAD1950 Yayınevi

Özgün 1. basım: Nisan 2013, 320 sayfa

Almanca 1. basım, Haziran 2021

16x23.5 cm, 403 sayfa

(bu kitap sadece www.amazon.de adresinden edinilebilir)